

Revščina ni samo ekonomski problem

ALJOŠA GAŠPERLIN

V bogati Furlaniji-Juljski krajini je po večletni gospodarski krizi število revnih zaskrbljujoče naraslo in že skoraj vsaki deseti prebivalec si ne more več privoščiti stroškov za stanovanjsko najemnino in osnovno prehrano.

Zadnji podatki, ki jih je posredoval včeraj deželni sindikat Cisl, kažejo, da je revščina prizadela mnogo ljudi. Problem pa ni več samo gospodarske narave, temveč zadeva že vso družbo in bremeni javne institucije, ki s težavo kljubujejo izzivu.

Nujni so torej konkretni in odločni ukrepi. Če si je Evropska unija po eni strani zadala kot cilj skrčenje števila revnih v EU za 20 milijonov do leta 2020, morajo k temu prispevati vsi, začenši s politiki. Sicer so nujne tudi nove razvojne politike, saj je v bistvu že dokazano, da zgolj varčevalni ukrepi ne spodbujajo rasti.

Vlada FJK je komaj namenila deset milijonov evrov za ustanovitev deželnega sklada za boj proti revščini. Ta naj bi predstavljal utego za 34 tisoč družin, ki živijo pod pragom revščine. Gre za dobrodošlo pobudo, ki pa ne more in ne sme zadostovati. Tako na deželni kot na državni ravni so bolj kot ekonomski potrebni strukturni ukrepi in tudi specifična okvirna zakonodaja, ki bo ob postavitvah za boj proti brezposelnosti ustvarila tudi stabilne pogoje za pomoč revnim oziroma šibkejšim.

Število delovnih mest namreč stalno upada, število ljudi, ki prosijo za pomoč in za denarne prispevke, pa medtem narašča. Ta negativni pojav bo mogoče ustaviti edinole, če bo znala politika pravilno ukrepati.

Na 13. strani

RIM - Včeraj v senatu s 166 glasovi za, 112 proti in enim vzdržanim

Vlada dobila zaupnico za zakon o reformi dela

RIM - Po dolgih razpravah in ostrih polemikah je senat včeraj s 166 glasovi za, 112 proti in enim vzdržanim izglasoval vladi zaupnico za pooblastilni zakon o reformi dela, tako imenovani »Jobs Act«. Tako je bil zakon po tretjem branju dokončno odobren in to v enaki verziji kot v poslanski zbornici. Parlamentarni iter zakona je tako zaključen, sedaj je na vrsti vlada, da izda ustrezne pooblašene odloke.

Zakon je v avli dobil solidno večino. Potem ko je minister Giuliano Poletti v senatu napovedal glasovanje o zaupnici, so predstavniki manjšine v Demokratiški stranki dali vedeti, da bodo glasovali za zaupnico izključno »iz čuta odgovornosti«. Kar pomeni, da so senatorji manjšine DS ohranili vse svoje pomisleke.

Na 11. strani

PARLAMENT Iz Rima poziv za prihodnost našega dnevnika

RIM - Vlada je osvojila stališče poslanke Tamare Blažina, ki jo obvezuje k rešitvi perečih finančnih vprašanj manjših časopisov, začenši s Primorskim dnevnikom. Resolucijo je podprlo več poslancev Demokratiške stranke, ki jih zelo skrbijo zamude, s katerimi vlada in parlament rešujeta krizo založniškega sektorja.

Na 3. strani

GORICA - Nesreča Brez čelade v smrt

GORICA - V mestu je včeraj močno odjeknila vest o smrtni nesreči, ki se je pripetila v noči na sredo, ko je v bližini goriške železniške postaje umrl Andrea Roitz. 50-letni Goričan je smrt našel na poti domov z nočne zabave: izgubil je nadzor nad motorjem, po padcu pa ga je vrglo v drevo in nazadnje še v zabojnik za steklo ob robu ceste. Na sebi ni imel čelade, zato mu je bil udarec v glavo usoden.

Na 12. strani

TRST - Dobra novica Ferlugi končno kmalu brez anten

TRST - »Končno!« Tako je Edi Ferluga, zgodovinska duša Odbora za Ferluge, pokomentiral novico o skorajšnji odstranitvi televizijskih in radijskih anten iz vasi, ki jo je na srečanju v Domu ferlugovske skupnosti Edi Brišček-Robi Perosa včeraj sporočil tržaški župan Roberto Cosolini. Radijske in televizijske antene ter druge oddajnike, ki sedaj strlijo iznad hiš v nebo, bodo premestili na novo do največ 60 metrov visoko anteno, ki jo bodo tri radijsko-televizijske hiše zgradile na Hribu nad vasjo.

4

Korupcija: Slovenija 39., Italija komaj 69.

Na 2. strani

Občina Trst: priznanje za Alojza Rebulo

Na 4. strani

Občina Trst je že pripravljena na sneg

Na 5. strani

Opčine: od danes praznično vzdušje

Na 5. strani

Na avtobusih APT kamere in varnostniki

Na 12. strani

GORICA - Obisk v Katoliški knjigarni, edini slovenski knjigarni v Italiji

Že 114 let med knjigami

Katoliško knjigarno so ustanovili leta 1910 - V vsakodnevni boj za preživetje z zvezki in svečami

GORICA - Ustanovljena je bila davnega leta 1910, nahaja pa se na Travniku, osrednjem goriškem trgu, ki žal vse bolj sameva. Katoliška knjigarna velja za eno najstarejših slovenskih goriških trgovin, po zaprtju Tržaške knjigarne pa tudi za edino slovensko knjigarno v Italiji.

Manjše povpraševanje po (slovenskih) knjigah občutijo tudi v Gorici, zato so morali njeni upravitelji v zadnjih letih sprejeti nekatere varčevalne ukrepe. Katoliška knjigarna pa kljub temu ostaja kulturna postojanka, ki jo ljudje radi obiskujejo. Tudi ali morda predvsem zato, ker je imenu navkljub tudi papirnica in prodajalna nabornih predmetov.

Na 13. strani

TRST - Azbest Proces zaradi 27 mrtvih v Arzenalu

TRST - Na tržaškem sodišču se je včeraj dopoldne začel proces zaradi smrti 27 delavcev, ki so bili zaposleni v Arzenalu in so umrli zaradi posledic izpostavljenosti azbestu. Proces se je začel pred sodnikom Francescom Antonijem, ki bo moral odločiti o smrti delavcev, ki so bili zaposleni v Arzenalu oziroma v podjetjih, ki so imela dela v zakupu, v obdobju od leta 1971 do leta 1993. Sindikat kovinarjev Fiom-Cgil je zahteval priznanje statusa prizadete stranke.

Na 5. strani

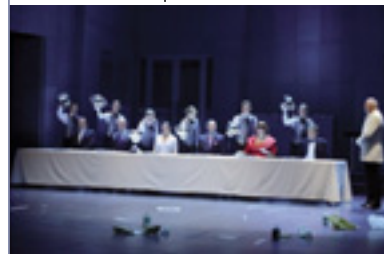
slovensko
stalno
gledališče
sezona 2014 - 2015

SNG Nova Gorica ZELENI PROGRAM

William Shakespeare, Thomas Middleton

TIMON ATENSKI

režiser Janez Pipan

danes, 4. decembra, ob 20.30
(ob 20. uri uvodna predstavitev)
Velika dvorana

Otvoritev razstave **MIHEVC 100**
ob 50-letnici Kulturnega doma v Trstu
je predstavljena na 11. december!

BLAGA JNA SSG: od ponedeljka do petka
10.00-15.00 in uro in pol pred začetkom predstav
Tel. 040 2452616/ brezplačna številka 800214302
www.teaterssg.com

BRUSELJ - V okviru evropskega naložbenega načrta

Slovenija resno računa na vlaganja v drugi tir

BRUSELJ - Slovenija zelo resno računa na vlaganja v drugi tir v sklopu 315-milijardnega naložbenega načrta za Evropo, je včeraj v Bruslju poudaril minister za infrastrukturo Peter Gašperšič. Slovenija je po ministrovih besedah za financiranje v sklopu novega evropskega naložbenega načrta v prihodnjih treh letih predlagala vse infrastrukturne projekte, ki jih želi sicer financirati z evropskimi sredstvi v finančnem obdobju 2014-2020.

To so železniški projekti na baltsko-jadranskem koridorju, vključno z drugim tirom, in druge posodobitve železniškega omrežja, na primer proga Pragersko-Hodoš, proga Zidani Most-Celje in ljubljansko prometno vozlišče. Predlagala je tudi avtocestne projekte, na primer odsek Draženci-Gruškovje, drugo cev karavanškega predora, projekte tretje razvojne osi, tako na severnem kot na južnem delu, ter projekte izgradnje hidroelektrarn na srednji Savi.

Minister je med naštetimi izpostavil drugi tir: »Na investicijo v drugi tir zelo resno računamo ... tudi pripravljena je do te faze, da bi bila hitro izvedljiva.« Za drugi tir sedaj pripravljajo investicijski načrt, v katerem bodo skušali doreči finančno konstrukcijo. To bi omogočilo prijavo vloge za črpanje evropskih sredstev iz instrumenta za povezovanje Evrope v februarju prihodnje leto. Drugi tir bi bil po ministrovih besedah nato zrel za zelo hitro nadaljevanje operativnih aktivnosti; gradbeno dovoljenje se pričakuje konec naslednjega leta, začetek gradnje v letu 2016.

Skupna investicijska vrednost infrastrukturnih projektov, ki jih je predlagala Slovenija, je približno štiri milijarde evrov: približno 1,5 milijarde za železnice, 1,5 milijarde za tretjo razvojno os, preostalo pa za energetske učinkovitosti. Minister si v sklopu naložbenega načrta obeta zagon približno milijarde evrov naložb. »Če dosežemo 400 ali 500 milijonov evrov investicij na leto, je to za poganjanje gospodarske rasti z investicijami na področju infrastrukture že kar lep dosežek,« je ocenil.

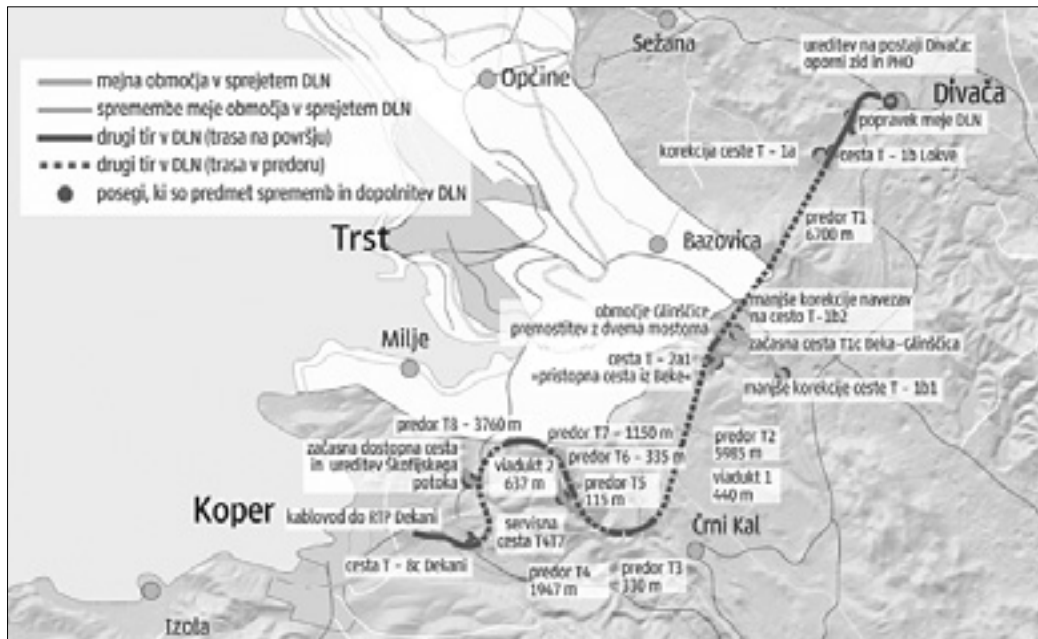
V primeru drugega tira bodo poskušali po Gašperšičevem mnenju finančno konstrukcijo najprej sestaviti z domačimi podjetji, zlasti s Slovenskimi železnicami in Luko Koper, če ne bodo uspešni, pa bodo pripravili razpis za tuje vlagatelje. Kot možnost pritegnitve tujih vlagateljev je minister navedel podelitev koncesije za tretji pomol Luke Koper, v primeru hidroelektrarne na srednji Savi, za katero je koncesija že podeljena, pa možnost vlaganja v družbe, ki imajo koncesije.

Avtoceste so po ministrovih besedah svoja zgodba. O možnosti privatizacije Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji (Dars) Gašperšič meni, da se Slovenija za zdaj ne splača razmišljati o prodaji Darsa.

Vlaganja v prometni sektor v sklopu novega evropskega načrta so bila glavna tema včerajšnjega zasedanja ministra EU za promet, ki so poudarili, da je promet pomembno gonilo gospodarske rasti, zato so nujna vlaganja v ta sektor z velikimi naložbenimi potrebami. V tem kontekstu so obravnavali tudi vmesno poročilo, ki vključuje nabor projektov vzdolž evropskih koridorjev, ki bi jih lahko financirali v sklopu novega naložbenega načrta. Ta nabor projektov je le ponazoritev namena in ni nikakor zavezujoč ali dokončen. Komisarka za promet Violeta Bulc je v tork naštela nekaj projektov s seznama, na primer baltsko železnico med Varšavo in Tallinom. Med ponazoritvenimi projekti je po navedbah virov pri EU tudi poglobljanje plovnega kanala v pristanišču v Kopru. (STA)

Predviden potek
trase drugega tira
od Kopra do
Divjače; večina
proge naj bi
potekala v
predorih

ARHIV

KORUPCIJA - Poročilo Transparency International za 175 držav

Slovenija letos na 39. mestu, Italija kar trideset mest za njo

BRUSELJ - Slovenija je na lestvici indeksa zaznave korupcije letos zasedla 39. mesto in tako v primerjavi z letom 2013 napredovala za štiri mesta. Kot opozarja generalni sekretar TI Slovenija Vid Doria, v Sloveniji kljub navideznemu naporu za večjo transparentnost v javni in državni upravi še vedno ni dovolj politične volje za njeno uveljavljanje v praksi. Med članicami EU je Slovenija na 15. mestu skupaj z Litvo.

Veliko slabše se je odrezala Italija, ki je med članicami Evropske unije na zadnjem mestu, sicer pa si na skupni lestvici s 43 točkami deli 69. mesto z Brazilijo, Bolgarijo, Grčijo, Romunijo in Svazijem. Med slovenskimi sosedami je Hrvaška z 48 točkami na 61. mestu, Madžarska je s 54 točkami 47., Avstrija pa 23. z 72 točkami.

V Transparency international (TI) Slovenija so predstavili včeraj objavljene rezultate mednarodne lestvice indeksa zaznave korupcije. Indeks po besedah Doria ocenjuje 175 držav in meri raven zaznave korupcije v javnem sektorju. Na lestvici od nič do 100 nič pomeni zelo koruptiven, 100 pa zelo čist.

Slovenija je letos dobila 58 točk in je uvrščena na 39. mesto. Lani je bila s točko manj na 43. mestu. Kot je pojasnil Doria, se je ocena TI dvignila zlasti na račun izboljšane ocene glede koruptivnosti med poslovniki. Vendarle pa Slovenija ni dosegla ocene iz leta 2012 (61 točk), kar po njegovih besedah pomeni, da »smo še vedno daleč od uveljavljenih načel integritete«. Ocena je tako po njegovem mnenju še vedno slaba, saj je napredek minimalen in daje vladi znak, da so potrebni učinkoviti mehanizmi za preprečevanje korupcije in drugih tveganj, zlasti na področju javnih naročil, upravljanja z državnim premoženjem in upravljanja družb v državni lasti.

V letošnjem letu so bile narejene pozitivne spremembe, česar indeks v aktualnem poročilu še ne zazna. Kot je navedel Doria, se je izboljšal dostop do informacij javnega značaja, nekoliko bolj transparentno je tudi financiranje političnih strank in volilnih kampanj. Prav tako sta vlada in večina poslancev podpisala zavezo proti korupciji in o uveljavljanju načel integritete in transparentnosti. Zato je možno, da se bo položaj Slovenije prihodnje leto še nekoliko izboljšal.

Potrebni pa so nadaljnji ukrepi, je poudaril generalni sekretar TI Slovenija. Med temi je omenil samoregulacijo političnih strank, tudi v okviru DZ, ki bi se morale k boju proti korupciji zavezati tudi s sprejetjem etičnega kodeksa. Ključnega pomena za izboljšanje stanja pa je po njegovi oceni povečanje transparentnosti zakonodajnega postopka. Gre za vzpostavitev celovite zakonodajne sledi, ki bi vsakemu državljanu dala vedeti, kdo je sodeloval pri pisanju, pripravi in sprejemanju zakonodaje.

Ob tem je Doria še opozoril, da si določene skupine tudi v državnih ustanovah zaradi ozkih interesov vpogleda javnosti v njihovo delovanje ne želijo. Prav funkcionarji in javni uslužbenci pa bi se morali najbolj zavedati, da delujejo v javnem interesu. Posebej je opozoril še na »netransparentno poslovanje Družbe za upravljanje terjatev bank«. Prav tako se mora povečati tudi transparentnost delo-

vanja Slovenskega državnega holdinga. Doria zato poziva upravljavce davkoplačevalskega denarja, naj pazijo na lobistične stike in jih prijavljajo.

V letnem indeksu zaznavanja korupcije so se sicer letos najslabše odrezale Somalija z oceno osem, Severna Koreja, Sudan, Afganistan in Južni Sudan. Na vrhu lestvice najbolj »čistih« pa je Danska z oceno 92, sledijo pa ji Nova Zelandija (91), Finska (89), Norveška in Švica (obe 86).

Poročilo opozarja na porast korupcije v Turčiji, ki je izgubila največ mest, ter slabo uvrstitev hitro rastočih gospodarstev iz skupine Bric - Brazilija, Rusija, Indija in Kitajska. Transparency International (TI), ki poziva svetovna finančna središča, naj naredijo več v boju proti podkupovanju in pranju denarja. TI letos opozarja na vlogo mednarodnih bank in svetovnih finančnih centrov, ki omogočajo elitam v nekaterih državah v razvoju, da skrijejo ali operajo svoje nezakonito pridobljene milijone.

LJUBLJANA - Ustavno sodišče v zvezi z obsodbo v zadevi Patria

Janševa ustavna pritožba v preliminarno obravnavo pred vse ustavne sodnike

LJUBLJANA - Kazenski senat ustavnega sodišča je včeraj sklenil, da se ustavna pritožba Janeza Janše v zadevi Patria obravnava absolutno prednostno, so sporočili s sodišča. Zadevo se bo v preliminarno obravnavo predložilo na plenum sodišča, pred vse ustavne sodnike. Plenum bo torej odločal, ali zadevo sprejeti v obravnavo.

Tričlanski upravni senat je Janševo pritožbo začel obravnavati včeraj, pri odločanju pa je imel več možnosti. Lahko bi pritožbo zavrgel ali pa jo sprejel v obravnavo. Lahko pa senat odloči samo o začasnem zadržanju in o prednostni obravnavi ali pa odločanje o vseh teh vprašanih prenese na plenum, torej na vse sodnike.

Janšev zagovornik Franci Matoz je prejšnji četrtek vložil ustavno pritožbo, v kateri predlaga, naj sodišče za-

drži izvršitev sodbe, da bi lahko Janša nemudoma prišel iz zapor. V 56 strani dolgi pritožbi je Janševa obramba ustavnim sodnikom predlagala, naj zadevo obravnavajo absolutno prednostno, saj je sodba podlaga za prenehanje poslanskega mandata. Matoz pričakuje, da bo ustavno sodišče »zaradi več kot očitnih kršitev« pritožbi ugodilo in dosedanje sodbe razveljavilo. Janšev zagovornik dosedanjim odločitvam sodišč očita več kršitev ustave, od kršitve enakega varstva pravic, pravice do sodnega varstva, domneve nedolžnosti, načela zakonitosti v kazenskem postopku do načela pravnega jamstva oziroma pravice do obrambe.

Janša dveletno zaporno kazen prestaja od 20. junija letos, v zaporu sta tudi soobsojena Tone Krkovič in Ivan Črnkovič, ki sta bila v zadevi Patria obsojena na 22 mesecev zapor.

Ljubljana na natečaju Access City Award prejela bronasto priznanje

BRUSELJ - Mestna občina Ljubljana je na natečaju Access City Award 2015 v Bruslju prejela bronasto priznanje. S prejetim priznanjem je tako Ljubljana prišla v sam vrh evropskih mest na področju dostopnosti javnega prostora osebam z oviranostmi, so sporočili z občine. Na letošnjem natečaju, ki ga razpisuje Evropska komisija, je sodelovalo več kot 60 evropskih mest. Zlato priznanje je prejelo mesto Boras (Švedska), srebrno Helsinki (Finska), bronasto pa Ljubljana. Med letošnjimi finalisti so bili še Arona (Španija), Budimpešta (Madžarska), Logrono (Španija) in Luksemburg (Luksemburg). Access City Award je iniciativa Evropske komisije, s katero želijo spodbuditi uresničevanje temeljnih ciljev evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010-2020. Njen namen je izpostaviti in nagraditi mesta z več kot 50.000 prebivalci, ki sistematično načrtujejo in izvajajo ukrepe za izboljšanje dostopnosti urbanega okolja osebam z oviranostmi. Do zdaj je v štirih natečajih sodelovalo 171 mest. Leta 2010 je zmagovala špansko mesto Avila, sledili so Salzburg, Berlin in Göteborg.

V Sloveniji živi nekaj nad 2 milijona ljudi

LJUBLJANA - V Sloveniji je bilo 1. julija 2014 2.061.623 prebivalcev, ki so živeli v 5977 naseljih, 58 naselij pa je bilo brez prebivalcev. Število prebivalcev se je v prvem polletju letošnjega leta zmanjšalo v 2351 naseljih, povečalo pa v 2376 naseljih. Najbolj se je povečalo v Ljubljani, za 351.

V 17 naseljih so živeli sami moški. Največji med takšnimi naselji sta bili Lukanja v občini Slovenska Bistrica in Gorenje Kališče v občini Velike Lašče; imeli sta po štiri prebivalce. Naselij, v katerih so živele same ženske, je bilo 11, od tega dve v občini Kostel in sicer Grgelj in Stružnica. Eno naselje je v prvem letošnjem polletju ostalo brez prebivalcev: Sredgora v občini Semič. V 25 občinah so bila tudi naselja brez prebivalcev; 1. julija 2014 je bilo v vseh teh občinah skupaj 58 naselij, ki niso bila naseljena.

Če ne upoštevamo občin, ki jih sestavlja eno samo naselje, je bil delež prebivalcev posamezne občine, ki so živeli v njenem največjem naselju, največji v občini Ljubljana, najmanjši pa v občini Brda. V Ljubljani je živelo 97% prebivalcev te občine, v naselju Vipolže, največjem v občini Brda, pa 8 % prebivalcev te občine.

Vrhovno sodišče je pred kratkim zavrnilo njihove zahteve za varstvo zakonitosti, zato se je sedaj trojica obrnila na ustavno sodišče. Tudi Krkovič in Črnkovič predlagata začasno zadržanje izvršitve sodbe.

Ustavni sodniki ugodijo redkim pritožbam, uspešne pa so največkrat pritožbe zaradi kršitve 22. člena ustave, ki določa enako varstvo pravic v postopku pred sodiščem in drugimi državnimi organi. Leta 2007 je sodišče denimo prejelo 3937 ustavnih pritožb, ugodili so 38 primerom. Pripad ustavnih pritožb je nato z leti vse nižji. V letu 2011 so jih tako prejeli 1358, ugodili so 21. Pred dvema letoma so rešili 1287 primerov, ugodeno pa je bilo 41 pritožbam. Lani so ob 1074 rešenih zadevah sodniki ugodili 18 pritožbam, kažejo podatki iz letnih poročil ustavnega sodišča.

TRST - Posvet deželnega sindikata Cisl o posledicah gospodarske krize

Vsak deseti prebivalec v FJK živi v revščini

TRST - Skoraj vsak deseti prebivalec dežele Furlanije-Juljske krajine živi v revščini oziroma v t.i. »materialni privarici«. To pomeni, da ni sposoben kriti pričakovanih stroškov, najemnine in računov ali se dovolj nahraniti vsaka dva dni. Število teh ljudi se je od leta 2008 v deželi FJK povečalo za skoraj 5 odstotkov, v petih letih pa se je znašlo v tem položaju 9,2 odstotka prebivalcev.

Skratka, v obdobju gospodarske krize se je v naši deželi povečalo število ljudi, ki živijo v revščini ali v hudi oz. skrajni revščini. Ta pa danes ni več vezana samo na gospodarsko plat in na nesposobnost kritja primarnih potreb, temveč živi vedno več ljudi v materialni, družbeni in celo multipli »deprivaciji«, ki jih potiska še bolj na rob, saj izgubijo pravico do stanovanja, do dela, do zdravja, do vzgoje, do socialnega življenja. To lahko privede do nepravilnosti in diskriminacij, ki imajo dolgoročno posledice na gospodarski razvoj in produktivnost ozemlja, na katerem živimo.

Gospodarska kriza je torej povzročila povečanje števila revnih, revščina pa je danes zajela predvsem upokojujence, mlade in ljudi med 40. in 50. letom starosti, ki so izgubili službo, je pokazala raziskava družbe IdeaTolomea. Mnogi upokojujenci so med drugim v težavah, ker so v tem hudem kriznem obdobju porabili vse prihranke, da bi pomagali otrokom oziroma vnukom.

Izsledke raziskave so predstavili včeraj dopoldne na posvetu, ki sta ga priredila deželni sindikat Cisl in deželni sindikat upokojujencev Fnp-Cisl v Trstu. Srečanje z naslovom FJK: novi scenariji revščine je uvedel deželni tajnik sindikata Fnp-Cisl Gianfranco Valenta, medtem ko je raziskavo o revščini v FJK med gospodarsko krizo predstavil Sergio Maset v imenu družbe IdeaTolomea. Sledila je okrogla miza, namenjena za razpravo o solidarnosti in o ukrepih, ki so potrebni za boj proti novim oblikam revščine in novim izrinjenjem. Zaključno misel je podal državni tajnik sindikata Fnp-Cisl Ermenegildo Bonfanti. Na posvet je bila povabljen tudi deželna odbornica za zdravje Maria Sandra Telesca, ki pa je morala udeležbo odpovedati.

Na srečanju je bil namreč poudarek tudi na postavki 10 milijonov evrov, ki jih bo deželna vlada v finančnem zakonu na-

menila za t.i. sklad proti revščini, čeprav še ni znano, kako bodo ta denar uporabili. Govorniki so vsekakor poudarili, da so nujni ukrepi za ponovno rast gospodarstva. Dokazano je, da število prebivalcev raste in revščina upada na ozemlju, ki se razvija. Zato so potrebne specifične politike, ki vlagajo v teritorij in krepijo proizvodne dejavnosti. Vendar morajo te politike izvajati lokalne uprave in ne italijanska vlada, je ugotovil Bonfanti in poudaril, da bodo temeljno vlogo imeli kot vselej tudi sindikati. Tega se morajo zavedati tudi v Rimu, je dodal in zagotovil, da bodo vse iznesene predloge in sugestije z včerajšnjega zasedanja posredovali na najvišjih ravneh. Pomembno je namreč, je dodal, da vsi aktivno sodelujemo v programu Evropske unije, ki namerava v prihodnjih šestih letih zmanjšati število revnih v Evropi za 20 milijonov (2,2 milijona v Italiji) v primerjavi z letom 2008.

A.G.

Posvet sindikata Cisl o revščini

FOTODAMJ@N

HRVAŠKA - Hvar Rekordne decembrske padavine

ZAGREB - Prebivalcem mest na dalmatinskih otokih Hvar, Vis in Brač sta močan dež in toča minulo noč povzročila veliko težav. V mestu Hvar je ponoči padlo več kot 142 litrov dežja na kvadratni meter, kar je največ od decembra 1858. Absolutni hvarski rekord je iz oktobra 1881, ko je padlo 172,7 litrov dežja na kvadratni meter, so poudarili v hrvaškem hidrometeorološkem zavodu.

Z Visa pa poročajo, da je v 24 urah ponekod na otoku padlo tudi več kot 200 litrov dežja na kvadratni meter. Gasilci so imeli veliko dela tako na Hvaru kot na Visu, kjer je bilo poplavljenih več stanovanjskih in poslovnih objektov kot tudi šol. Viška dopisnica hrvaškega radia Split je včeraj poročala, da so bile ulice v mestu Vis primerne za »rafting na divjih vodah«. Poleg dežja je mesto prizadela tudi toča.

Zaradi močnega ciklona sta bila minulo noč pod vodo deloma tudi otok Brač in širše območje Splita, med Trogirjem in Omišem, so še poročali hrvaški mediji.

ZALOŽNIŠTVO - Pobuda poslanke Tamare Blažina

»Rimska vlada naj ne pozabi na hude finančne težave Primorskega dnevnika«

RIM - Vlada je v sklopu proračunskega zakona 2015 osvojila resolucijo poslanke Tamare Blažina, ki jo obvezuje k reševanju perečih težav, v katerih so se zaradi stalnih finančnih rezov založniškega sklada znašli številni, zlasti manjši časopisi, med njimi tudi Primorski dnevnik. Resolucijo slovenske poslanke Demokratske stranke so podpisali številni njeni kolegi. Vsak poslanec DS je opozoril Renzijevo vlado na eno vprašanje, poslanka Blažinova je glede neresenih težav Primorskega dnevnika izbrala prav založništvo. Dokument je vlada, kot rečeno, sprejela, stališče pa predstavlja dodatno spodbudo vladi, da zadevo uredi, saj postaja problem založniške dejavnosti na vsedržavni in krajevni ravni vedno bolj zaskrbljujoč, je v sporočilu zapisala poslanka DS.

Blažinova in kolegi izhajajo iz ocene, da je v zadnjih osmih letih prišlo do korenitih rezov na področju založniške dejavnosti, kar je hudo prizadelo manjša in neprofitna občila ter tista, ki so odraz zadrug in narodnih manjšin. V hu-

di nevarnosti se je znašlo približno sto občil, od katerih jih je 32 že prenehalo izhajati. Založniška dejavnost je izgubila skoraj tisoč delovnih mest, vse skupaj pa se je dogajalo ob splošni brezbriznosti, medtem ko sta v igri pluralizem in pravica do normalnega informiranja. Vlada mora čim prej ustaviti ta negativni trend, v nasprotnem primeru tvegamo, da izgubimo to, kar je še ostalo in se bori za preživetje. To bi pomenilo izgubo kar 4000 delovnih mest ter dnevno 350 tisoč tiskanih izvodov. Kriza časopisov poleg vsega hudo prizadene novinarski pokojninski zavod INPGI ter hkrati predstavlja dodatna bremena za državo.

Poslanci največje vladne stranke opozarjajo, da je v parlament v preteklosti že večkrat zaman spodbudil vlado, naj poseže za založniški sektor. Tokrat pa so nujno potrebni tudi izredni finančni ukrepi, ki lahko edini zagotovijo preživetje manjših časopisov, ki so odraz lokalnih stvarnosti in jezikovnih skupnosti. Mednje sodi Primorski dnevnik, je zapisala poslanka Blažina.

Poslanka Tamara Blažina

ARHIV

PODBONESEC - Vprašljiva raba sredstev, ki bi morala biti namenjena izključno za slovensko manjšino

Prihodnje leto drugi tečaj »nediščine«

Organizatorji tečaja koristijo sredstva iz deželnega zakona št. 26/2007 za Slovence v FJK, čeprav trdijo, da »nediški jezik« ni slovensko narečje

Nediško gramatiko Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU skupaj s slovarjema uvršča med publikacije o nadiškem narečju kot enega od slovenskih dialektov, pa čeprav avtorji gramatike in obeh slovarjev poudarjajo, da ne gre za slovensko narečje

NM

PODBONESEC - Nekatere občinske uprave Nadiških dolin bodo prispevek, ki ga letno dobijo za ohranjanje in ovrednotenje slovenskih krajevnih narečij na podlagi 22. člena deželnega zakona za Slovence 26/2007, namenile za organizacijo drugega tečaja »nediškega jezika« za učitelje. Tako je na zadnjem občinskem svetu v Podbonescu napovedal podžupan in odbornik za kulturo Mirko Clavara.

Tečaj bodo izvedli naslednje leto, svojo popolno podporo pa naj bi po besedah Clavore že zagotovili Občini Špeter (čeprav špetrski občinski odbornik in bivši župan Tiziano Manzini v svojem odgovoru na vprašanje glede uporabe teh sredstev, ki ga je postavil načelnik opozicije Fabrizio Dorbolò, tega ni izrecno omenil) in Podutana, delno pa naj bi tečaj finansirala tudi Občina Grmek, ki naj bi za to uporabila polovico svojega prispevka.

Prvi tečaj »nediščine« (ki po mnenju organizatorjev in podpornikov tečaja ni slovensko narečje, op. ur.) in krajevne kulture so izvedli že spomladan leta. Pobudnik je bilo društvo Slavia Viva, ki ga vodi Ferruccio Clavara, na tečaju pa je poučeval upokojeni profesor glasbene vzgoje Nino Specogna, ki

je prav s pomočjo društva Slavia Viva in sredstvi iz 22. člena deželnega zakona za Slovence leta 2012 izdal »Besednjak Italiano - Nediško, Besednjak Nediško - Taljansko« in »Nediško gramatiko«. Tudi tečaj je bil financiran s sredstvi iz deželnega zakona za Slovence, na njegovi predstavitvi pa je bilo poudarjeno, da gre za zgodovinski trenutek za celotno skupnost Nediških dolin. Tečaj, katerega cilj je bil priprava učiteljev, da bodo lahko v šolah z italijanskim učnim jezikom otroke poučevali »nediščine«, je obsegal dvanajst lekcij (teorije in prakse). Pobudniki pa so tudi predlagali, da bi Dežela nato oblikovala seznam, lestvico, učiteljev, ki so usposobljeni za poučevanje »nediškega jezika«. Tečaj je bil sicer odprt za vse.

Kar zadeva prispevke za ovrednotenje krajevnih slovenskih jezikovnih različic videmske pokrajine, pa je med zasedanjem občinskega sveta v Podbonescu Mirko Clavara še dodal, da so se začeli z Deželo pogovarjati o tem, da bi tem dejavnostim namenili več sredstev. »Sedanaj znesek, približno 20 tisoč evrov, je smešen, prevsem če ga primerjamo z državnimi prispevki za druge jezikovne manjšine.« (NM)

JAVNO ZDRAVJE - Po več kot 30-letnem prizadevanju domačinov

Ferlugi: dogovor o odstranitvi anten

»Končno!« Tako je Edi Ferluga, zgodovinska duša Odbora za Ferluge, pokomentiral novico o skorajšnji odstranitvi televizijskih in radijskih anten iz vasi, ki jo je na srečanju v Domu ferlugovske skupnosti Edi Brišček-Robi Perosa sporočil tržaški župan Roberto Cosolini.

Radijske in televizijske antene ter druge oddajnike, ki sedaj štrlijo iznad hiš v nebo, bodo premestili na novo do največ 60 metrov visoko anteno, ki jo bodo tri radijsko-televizijske hiše zgradile na Hribu nad vasjo, od koder že oddajata anteni družb Raiway in Mediaset. Tako predvideva protokol o soglasju, ki so ga dosegli Dežela Furlanija-Juljska krajina, Občina Trst in tri zasebne radijsko-televizijske hiše, ki imajo svoje oddajnike na Ferlugih: Radio Punto Zero, Gestioni postazioni Nord-Est in Monte Barbara.

Tržaški občinski odbornik za okolje Umberto Laurenici je ocenil, da je ukrep prepotrben za zaščito zdravja tamkajšnjega prebivalstva. Občinska svetnica Demokratske stranke Loredana Lepore, ki se je pred poldrugim desetletjem preselila v Ferluge, je spomnila na predvolilno srečanje, na katerem se je takratna kandidatka za predsednika dežele Debora Serracchiani obvezala, da bo »rešila problem javnega zdravja, vpliva na okolje in kakovosti življenja - ki več kot trideset let pesti domačine.« Za časa uprave župana Roberta Dipiazzę so prejeli člani Odbora za Ferluge, organizacije do-

mačinov, ki si je zadala za cilj »izgon« anten iz vasi, nič koliko zagotovil, da bodo oddajniki odstranjeni, ostalo pa je pri besedah.

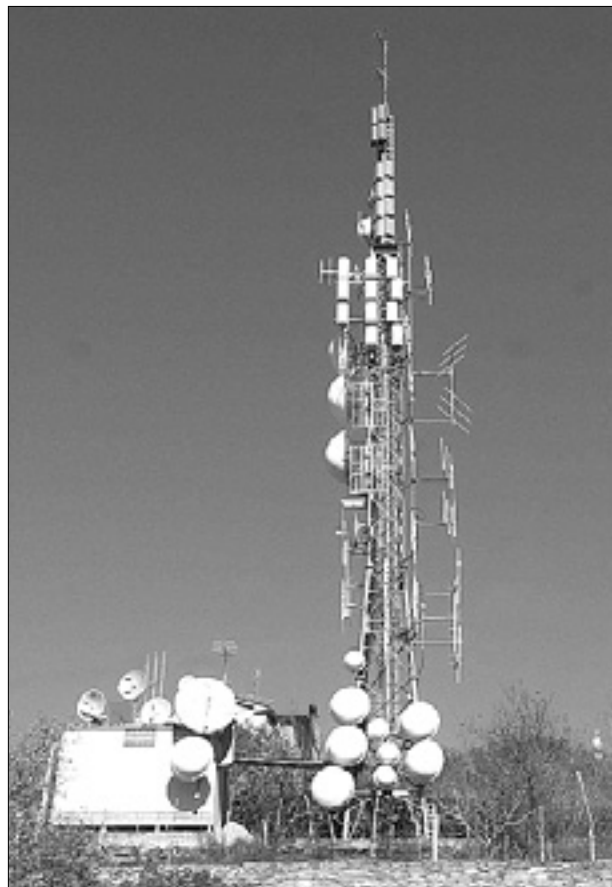
Laurenici je v Ferluge prinesel dokument, sad več kot leto dni trajajočih zelo zapletenih in kompleksnih birokratskih postopkov ter srečanj na deželni in ministrski ravni, v katerem je jasno zapisano, da bodo antene izginile iz vasi, čim bo na Hribu nad Ferlugi, na zemljišču, ki ga je tržaška občina odkupila od državne domene, zgrajena nova antena (a dovoljena je gradnja vsega dveh anten). Tako so se obvezale tri radijsko-televizijska podjetja, lastniki sedanjih anten v Ferlugih, na katerih so nameščeni oddajniki kakih 40 radijskih in televizijskih postaj.

V protokolu so se radijsko-televizijska podjetja obvezala, da bodo na lastne stroške odstranila sedanje antene, čim bodo oddajniki in pretvorniki premeščeni na novo anteno na Hribu. Laurenici je prepričan, da bodo to tudi storile, ker je tržaška občina vključila v dogovor zelo »prepričljiv argument«: jamščino v višini 150 tisoč evrov, ki ga bodo morala podjetja predložiti v roku 30 dni po izdaji dovoljenja za gradnjo nove antene.

Odbornik za okolje ni vedel povedati, kdaj se bo to točno zgodilo. Vse bo odvisno od birokratskih postopkov in rokov, ki so potrebni za pridobitev vseh predvidenih dovoljenj. Laurenici je namignil, da bi lahko ministrstvo za gospodarski razvoj izdalo ustrezno dovoljenje z določenimi obveznimi pri-

Levo upravitelji na srečanju pri Ferlugih; desno antene v vasi; spodaj Edi Ferluga

FOTODAMJ@N

poročili, izključil pa je možnost, da bi zavrnilo načrt, saj slednji temelji na neovrgljivem izhodišču: zagotovitev

zdravega okolja celotni vaški skupnosti.

Deželna odbornica za okolje Sara Vito je menila, da je bil včerajšnji dan za Ferluge »zgodovinski«. Izpostavila je veliko delo, ki so ga v relativno kratkem času opravili deželni tehnični uradi, spomnila pa je tudi na »zelo pomembno vlogo, ki jo je s svojimi vztrajnimi posegi opravil Odbor za Ferluge.«

Njegov predstavnik Edi Ferluga je pritrdil županu Cosoliniju, češ, da se je sedaj »začelo odštevanje za odstranitev anten s Ferlugov«, zaželel pa je, da bi se to čim prej zgodilo. Obenem se je zahvalil tržaški občinski upravi, ker je zgledno uredilo razgledišče ob vhodu v vas s čudovitim pogledom na mesto in zaliv, ter popravilo ceste, ki vodijo v vas.

M.K.

OBČINA TRST

Novo priznanje za Alojza Rebulo

Pisatelj Alojz Rebula na arhivskem posnetku

Župan Roberto Cosolini bo v torek, 16.12. na županstvu podelil pisatelju Alojzu Rebuli Srednjeveški pečat mesta Trst. V pisateljevem imenu bo pomembno priznanje prevzela hčerka Alenka, prireditev bo ob 11. uri.

Srednjeveški pečat za pisatelja, ki je doma iz Šempolaja, je Cosoliniju predlagal občinski svetnik Slovenske skupnosti Igor Švab. »Župan je brez oklevanja takoj sprejel moj predlog,« nam je povedal Švab. Dodal je, da predstavlja priznanje za Rebulo tudi priznanje slovenski ustvarjalnosti na Tržaškem.

Rebula, ki je dopolnil 90 let, je pred nekaj dnevi prejel najvišje državno odlikovanje Republike Slovenije. Na pobudo slovenskih poslancev Evropske ljudske stranke je skupaj s Spomenko Hribar postal tudi Državljan Evrope.

POLITIKA - Sergij Mahnič, ki je že 35 let tajnik, želi pomladitev

Dolinska sekcija SSK nezadovoljna z reformo lokalnih uprav in s stališči Demokratske stranke

Krajevne sekcije Slovenske skupnosti se v tem času pripravljajo na pokrajinski kongres, ki bo v začetku novega leta. Člani in somišljeniki dolinske sekcije stranke so se na kongresu zbrali v srenjski hiši v Mačkoljah (predsedoval mu je Danilo Šavron), medtem ko je poročilo prebral tajnik Sergij Mahnič. Uvodoma je počastil tri preminule vidne člane sekcije, in sicer Steva Zaharja, Bruna Hrvata in Justa Vodopivca.

Mahnič je prebral daljše poročilo o opravljenem delu dolinske SSK v zadnjih treh letih in o poteku lanskim volitev za obnovo deželne sveta ter župana in novega občinskega sveta. Nato je nanizal nekatere cilje, ki jih bo sekcija skušala udejaniti v naslednjih letih. Posebno pozornost je Mahnič namenil deželni reformi lokalnih uprav. »Zakon je za našo manjšino zelo negativen, saj načrtuje krčenje pristojnosti občinskih uprav in preko tega praktično odpravlja avtonomijo občin in možnost samostojnega upravljanja našega teritorija,« je poudaril tajnik.

Pri tem sta se razšla tudi slovenska deželna svetnika Stefano Ukmar in Igor Gabrovec. »Prvi se je držal navodil Demokratske stranke, medtem ko je Gabrovec zagovarjal stališče SSK, ki v celoti nasprotuje tako sestavljenemu zakonu. Podobno se je zgodilo tudi na zadnji seji dolinske občinskega sveta, ko so pripadniki Slovenske skupnosti in Združene levice predložili v odobritev resolucijo, ki poudarja nasprotovanje takemu zakonu. Ni pa prišlo do raz-

Posnetek s kongresa dolinske sekcije Slovenske skupnosti

prave zaradi različnega gledanja koalicije na omenjeni zakon,« je poudaril še Mahnič.

O vsebini pred kratkim odobrenega deželnega zakona je govoril pokrajinski tajnik stranke Peter Močnik. Sledila je diskusija, v kateri je prišlo do izraza veliko nasprotovanje do zakona ter, kot je dejal Mahnič, nerazumevanje obnašanja Demokratske stranke do slovenske manjšine, kar je na kongresu privedlo do precejšnjega nela-

godja glede sodelovanja v koaliciji s to stranko.

Nato so izvolili delegate za pokrajinski kongres ter izvolili novo vodstvo sekcije, ki ga sestavlja štirinajst članov. Mahnič, ki je že kar 35 let za krmilom dolinske sekcije SSK, želi prepustiti to mesto drugim mlajšim odbornikom. Zato apelira na novi odbor sekcije, »da resno in trezno razmisli o zamenjavi ter zato izbere novega tajnika.«

SODIŠČE - Sindikat Fiom zahteval priznanje statusa prizadete stranke

Arzenal: začel se je proces zaradi smrti 27 delavcev, ki so umrli zaradi azbesta

Na tržaškem sodišču se je včeraj dopoldne začel proces zaradi smrti 27 delavcev, ki so bili zaposleni v Arzenalu in so umrli zaradi posledic izpostavljenosti azbestu.

Proces se je začel pred sodnikom Francescom Antonijem, ki bo moral odločiti o smrti delavcev, ki so bili zaposleni v Arzenalu oziroma v podjetjih, ki so imela dela v zakupu, v obdobju od leta 1971 do leta 1993. Spomnimo naj, da je Arzenal nato prešel pod okrilje skupine Fincantieri, ki je v njem kasneje popravljala ladje.

Na zatožni klopi je šest oseb, ki so imele v omenjenem obdobju v Arzenalu vodilne funkcije, in sicer Manlio Lippi, Andrea Cucchiarelli, Corrado Antonini, Enrico Bocchini, Giuseppe Sassi in Francesco Carrau. Ti se bodo morali zagovarjati pred obtožbo, da so povzročili ali da niso preprečili smrti 27 delavcev, ki so umrli zaradi raka na pljučih ali zaradi ple-vričnega mezotelioma.

Prvi delavec, ki je umrl zaradi posledic izpostavljenosti azbestu, je bil Dario Marzio. Ta je bil zaposlen v Arzenalu od leta 1970 do leta 1979 in je umrl leta 2003. Zadnji je bil Marino Tozzi, ki je bil zaposlen v Arzenalu kot mehanik in je umrl julija lani.

Sicer se je včerajšnja obravnava zaključila že po nekaj minutah. Sindikat kovinarjev Fiom-Cgil je namreč zahteval priznanje statusa prizadete stranke. Sodnik Antoni se je zato odločil za dodatno tehnično obravnavo, ki bo 30. januarja. Takrat bo Antoni vzel v pretes zahtevo sindikata Fiom, poglobil pa bo tudi vse dokaze.

Proces proti navedenim obtožencem se bo nadaljeval 13. februarja, ko bodo na vrsti avdicije svetovalcev javnega tožilca Mattea Tripanija.

Pogled na Arzenal v tržaškem pristanišču

ARHIV

Gledališki večer pred splošno stavko

V gledališču Miela bo drevi med 17.30 in 20.30 kulturno-sindikalni večer v okviru priprav na državno splošno stavko proti ukrepom Renzijeve vlade o tržišču dela, ki sta jo zvezi CGIL in UIL oklicali za 12. december. Srečanje bo uvedla docentka sodobne zgodovine Tullia Catalan, ki bo predstavila podatke raziskave o prekinjenih delavcih. Igralca Roberta Colacino in Maurizio Zacchigna bosta nato nastopila v igri »A termine«, ki pripoveduje »življenjske zgodbe s prekerne univerze«. V drugem delu večera bodo predstavniki CGIL predstavili predloge sindikata za drugačno gospodarsko politiko in pravice posameznikov.

VREME - Podžupanja Fabiana Martini

Pripravljeni na sneg in led

Tržaška občina je pripravila načrt za posege ob snegu in ledu v letošnji zimi. Predstavila ga je podžupanja Fabiana Martini ob prisotnosti predstavnikov občinskih mestnih redarjev, prostovoljcev civilne zaščite in podjetij AcegasAps, FVG Strade, Trieste Trasporti, Globale Service in Siram.

Tolikšna udeležba predstavnikov ustanov in družb ni bila naključna, saj so pri načrtu za posege ob snegu in ledu sodelovali številni subjekti, je poudarila Fabianijeva, »ker le s sodelovanjem vseh bomo lahko ob morebitnih snežnih ujmah ali poledicah uspešni.«

Podžupanja je podčrtala, da bo v urgentnih situacijah potrebna pomoč vseh, od uprav in institucij do ustanov in posameznikov. Predvsem pa bo potrebna primerna pozornost na to, kar se dogaja ali se bo lahko zgodilo. »Upajmo, da se bo vse izteklo kot lani, in ne kot pred dvema letoma, je zaželela (z očitnim spominom na dneve, ko je sneg povzročil v mestu kar precej preglavic.

Sporočiti, preprečiti in sodelovati so besede-vodila letošnjega »snežnega načrta«, kot bi lahko preprosto poimenovali skupek posegov in postopkov ob ujmah v zimskem času. Letos se bo sporočanje razširilo na spletno komuniciranje (twitter in facebook), in sicer z namenom, da bi bilo čim hitrejši in učinkoviti. Občina bo »izkoristila« splet tudi za posredovanje novic o najbolj rizičnih situacijah, po spletu pa bo tudi »ponudila koristne nasvete občanom« za njihov »spopad s snežno oziroma ledeno ujmo, da bi čim bolj omejili nevšečnosti vremenskih neprijetnosti.

V primeru potrebe bo lahko občina računala na pomoč kakih 200 redarjev, podjetje AcegasAps ima na zalogi 500 ton soli za posipavanje cest in ulic s 17 tovornjaki, dodatnih 8 pa jih ima na razpolago FVG Strade. Prevozno podjetje Trieste Trasporti je medtem že opremilo svojih 215 avtobusov z zimskimi pnevmatikami.

Napolitano odlikoval zaslužne občane

Predsednik republike Giorgio Napolitano je tudi letos, kot vsako leto, odlikoval nekatere zaslužne Tržačanke in Tržačane. Z viteškim redom so bili odlikovani Beatrice Musolino, Manlio Pelizon, Ervino Serraval, Giulio Sinico, Roberto Slama, Michele Soldano in Maurizio Zazzeron. Nova komendnika sta postala Giovanni Esposito in Giorgio Maranzana, z viteškim redom Sv.groba je bil odlikovan Lorenzo Magarelli. Častni kolajne za deportirance in internirance v drugi vojni sta prejela Giovanni Metullio in Giustina Zupancic v spomin na moža Francesca Zizicha. Odlikovanja je podelila prefektinja Francesca Adelaide Garufi (foto Damj@n).

PROMET - Včeraj zjutraj na vrhu Škorklje

Tramvaj brez posledic trčil v vlečni sistem

Na arhivskem posnetku tramvaj in vlečni sistem

FOTODAMJ@N

Openski tramvaj je postal zvezda stalnica v tržaških medijih. Medtem ko so bili v ponedeljek in torek zaradi rednih kontrolnih pregledov vsi tramvaji v remizi, je včeraj zjutraj prišlo do nesreče, ki se je k sreči končala brez hujših posledic.

Nesreča se je zgodila na vrhu Škorklje, kjer se tramvaj pripne na vlečni sistem. V nesrečo je bil vpleten tramvaj, ki je okoli 9. ure zjutraj krenil k Opčin. Na njem je bilo približno 20 potnikov, ki so med seboj brezskrbno klepetali, brali časopis, uživali ob razgledu ...

Nato pa je nenadoma prišlo do trka, ki je marsikoga presenetil in prestrašil. Ena od potnic nam je povedala, da je tramvaj vozil počasneje kot običajno, na mestu, kjer se pripne na vlečni sistem, pa se ni uspel ustaviti, nakar je brez zaviranja trčil v vlečni sistem. Zaradi trka se je starejša gospa znašla na tleh, nekateri so dobili udarec v ramo, drugi v nos. K sreči nihče ni bil hujše poškodovan. Zaradi nesreče je tramvaj na končno postajo v Trstu prispel z zamudo, kaj pa je bil vzrok za nesrečo, pa nam podjetje Trieste Trasporti ni sporočilo. (sč)

OPČINE - Pester praznični program za mlade in stare

Veseli december je že tu

Jutri okrog 15. ure je ob glasbi predviden prižig prazničnih luči na drevesu

V praznično podobo se bodo odele tudi Opčine. Praznična razsvetljava že nekaj dni krasi ta kraj, jutri popoldne bodo luči prižgali še na božičnem drevesu. Že včeraj pa se je v društvu Tabor začel Miklavžev sejem, ki bo deloval vsak dan do nedelje med 16. in 19. uro, v nedeljo pa v dopoldanskem času.

Podrobnosti praznične prireditve na Opčinah, ki so jo organizatorji poimenovali Božič z nami, so na novinarski konferenci predstavili občinski odbornik Edi Kraus, predsednica konzorcija Centro in Via - Insieme a Opicina/Skupaj na Opčinah Nadia Bellina in predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta Marko Milčič. Odbornik Kraus je zadovoljen izpostavil dejstvo, da bodo kljub težkim gospodarskim časom na Opčinah pripravili pester in raznolik program. Več o njem je povedala predsednica omenjenega konzorcija Nadia Bellina, ki je napovedala veliko glasbe, spreveda Miklavža in Božička, ustvarjalne delavnice ... Slišali smo, da bodo jutri ob 15. uri na novem krožišču uradno odprli letošnjo praznično prireditev. Ob spremljavi zbora Voci d'Argento bodo prižgali lučke na smrekah in na jaslicah, ki jih je tudi letos izdelala 88-letna Bruna Carli. Program se bo nadaljeval v soboto, 6. decembra, ko bo otroke obiskal Miklavž. Ta se bo med 15.30 in 17.30 s kočijo vozil po

Na včerajšnji predstavitvi so predstavili raznolik program

FOTODAMJ@N

openskih ulicah, istočasno pa bo mogoče uživati tudi ob godbi iz Trebč Viktor Parma. V nedeljo, 7. decembra, bo zjutraj mogoče obiskati Miklavžev sejem v društvu Tabor. V soboto, 13. in 20. decembra, je čez dan predviden sejem rabljenih in obrtniških predmetov, v nedeljo, 14. in 21. decembra, bodo vse openske trgovine obratovale tako v dopoldanskem kot v popoldanskem času. Organizatorji napovedujejo tudi pester glasbeni in športni program. Med slednjimi naj izpostavimo kotalkarski dogodek, ki ga v športnem centru Pikelc organizira Polet. V torek, 16. decembra (ob

20.30), bo namreč nastopilo okrog 100 kotalkarjev, katerih nastop bo v znamenju glasbene kulise iz muzikalov Grease in Mamma mia. V nedeljo, 21. decembra, je predviden tudi prihod Božička. Ta naj bi se na Opčinah mudil med 15.30 in 17.30. Od 17. ure naprej bo za otroke predstava v umetnostnem kotalkanju na temo štirih letnih časov.

Za sofinanciranje decembrskega programa je nekaj denarja namenjenega iz občinskega proračuna, del stroškov pa bodo pokrili openski trgovci, združenja in ZKB, so še sporočili na novinarski konferenci. (sč)

MIKLAVŽEV KNJIŽNI SEJEM - Pogovor Košutovi Zapisi na orošeno okno

»Naš kulturni praznik naj se veže na Franceta Prešerna. Trubar nam je predaleč, Prešeren pa je lahko simbol našega kulturnega ustvarjanja.« »Že, toda letos smo ga zamudili,« sem ugovarjal. »Kako ga bomo proslavljali, ko je že mesec od njegovega rojstnega dne!« »Nič nismo zamudili,« je z jasnim obrazom nadaljeval Milko. »Kaj se ti zdi: Ali ne bi mogli vzeti njegovega smrtnega dne?«

Odlomek je del daljšega zapisa slovenskega pesnika in pisatelja Miroslava Košute, ki je bil objavljen leta 1973 v reviji Dan. Mnogi izmed nas so večkrat navdušeno poslušali zgodbo o tem, kako smo Slovenci po zaslugi partizanov dobili v polni vojni vihuri svoj kulturni praznik. Skoraj nihče pa ne ve, da je zamisel imel kontovelski rojak in urednik Mladinske knjige Bogomil Gerlanc.

3. december, obletnica rojstnega dne Franceta Prešerna je bila ena od iztočnic srečanja z našim avtorjem in dolgoletnim ravnateljem Slovenskega stalnega gledališča, ki je potekalo v okviru

Miklavževega sejma Založbe Mladika. V pred kratkim izdani knjigi Miroslava Košute Zapisi na orošeno okno je zbranih približno sto člankov, govorov, mnenj in razmišljanj. Raznolikosti zapisov se dodaja tudi širok časovni razpon objavljenega gradiva, od leta 1958 pa vse do današnjih dni. V knjigi se torej spajata dva obraza avtorja: tisti z ideali in liričnostjo prežetega mladeniča in tisti zrelejšega kulturno veščega razmišljujočega moža, ki marsikdaj pove tudi »kako pikro zbadljivko«. Nekako v tem duhu lahko v knjigi opazimo bodisi trenutni pesnikov obraz kot fotografijo še rosno mladega pesnika, ki je krasila zbirko Morje brez obale (1963). O raznolikosti sestavnih delov knjige priča že sama razdelitev na štiri glavna tematska poglavja: profili in skice pomembnih predstavnikov naše kulture in družbe, literarne ocene književnih del, odgovori na vprašanja pa še raznoliki odmevi in odsevi.

Kot je na srečanju z avtorjem delala urednica založbe Mladika Nadia

Miroslav Košuta s svojo knjigo na Mladikinem knjižnem sejmu

FOTODAMJ@N

Roncelli: »Skozi strani knjige Zapisi na orošeno okno diha mladost, svežina in kultura.« Zamisel za njen nastanek je nastala po izidu knjige In mimo je šel spomin Borisa Pahorja. Miroslav Košuta je povedal, da je želel po zgledu te izluščiti »drobne osebne človeške stvari, a tudi literarno pomembne tematike«. Temu je dodal: »Še sam se čudim, kaj vsega sem v življenju počel, koga vsega sem srečal in kako hitro je vse to minilo.«

Zapisi na orošeno okno pa so le uspeli uloviti spomine prehitro bežečega časa. Bralci lahko sedaj s svojimi očmi odkrivajo, kako je Košuta razmišljal

(in kateri pogled ohranja) o uglednih osebnostih kot so Salvatore Quasimodo, France Bevk, Miroslav Krleža, Pablo Neruda...Posebna misel gre Damiru Feiglu in vsem, ki so kljub zatiranju v Italiji vztrajali in se borili proti fašizmu. Hkrati pa se lahko zatopijo v govor, ki ga je Miroslav Košuta podal na bazovski gmajni ob osemdesetletnici bazovskih žrtev in še v marsikateri aktualno zanimiv poseg.

Miklavžev sejem založbe Mladika se zaključuje jutri, ko bo Vinko Avsenak predstavil dnevnik iz prve svetovne vojne Sergija Goriupa Od Galicije do Južne Tirolske. (vpa)

GLASBA - Koncert v domači cerkvi

V Križu biblične pesmi

Izvajalci Tamara Stanese, Tomaž Simčič in Tomaž Susič - Poklon Marcu Sofianopulu

Sopranistka Tamara Stanese med nastopom v kriški cerkvi

FOTO DAMJ@N

Veliko poslušalk in poslušalcev je v nedeljo popoldne v kriški cerkvi prisluhnilo koncertu bibličnih pesmi slovitega češkega skladatelja Antonina Dvoržaka. Svetopisemske pesmi je izvajala sopranistka Tamara Stanese ob spremljavi organista Tomaža Simčiča, medtem ko je svetopisemski besedila recital Tomaž Susič. Koncert je za glas in orgle priredil nedavno umrl maestro Marco Sofianopulo, tako da je nedeljski koncert izzvenel tudi kot poklon temu izvrstnemu umetniku in človeku, ki je imel veliko prijateljev tudi med Slovenci.

Po glasbeni prireditvi, ki je bila v kriški cerkvi prva po tragični smrti župnika Marka Suarda, so se izvajalci in poslušalci zbrali na družabnosti v Slomškovem domu.

ŠKEDENJ - Na hitri cesti Psička Zita ohromila promet

Kar tri ekipe mestne policije so se včeraj popoldne na hitri cesti v bližini škedenjskega predora ukvarjale z reševanjem preplašene psice in obenem z zagotavljanjem varnosti na odseku, po katerem vozijo številni tovornjaki in malokateri avtomobilisti spoštuje omejitve hitrosti. Prvi službeni avto je pripeljal tja malo po 16. uri, ko so jih obvestili o prisotnosti psa srednje velike rasti na cestišču. Skušali so ga ujeti, a preplašena žival se je izmikala. Zato so poklicali na pomoč kolege na še dveh službenih vozilih, tako da so lahko za kakih 10 minut ustavili promet v obe smeri in nazadnje ujeli žival. Kmalu so izsledili lastnico, ki je povedala, da je psička Zita nekaj ur prej pobegnila z doma. Najbrž jo je na cesti oplazil kak avto, saj je imela poškodovano taco in je vidno čotala, k sreči pa se je vse izteklo brez hujših posledic tako za psičko Zito kot za vse udeležence v prometu.

POKRAJINSKO POVELJSTVO

Karabinjeri predstavili koledar za leto 2015

Koledar je predstavil pokrajinski poveljnik polk. Andrea Guglielmi

FOTODAMJ@N

Karabinjeri iz drugih časov so rdeča nit koledarja za prihodnje leto. Sloviti koledar, ki so ga prvič predstavili leta 1928, z izdajo za leto 2015 pa praznuje 82. obletnico, je izšel v nakladi 1.250.000 izvodov, od katerih jih je kar 8.000 v tujih jezikih.

Zbrane podobe sil javnega reda lepo zaokrožajo pisma, ki so jih v različnih obdobjih in razmerah subjekti pošiljali svojim najbližjim. Koledar 2015, ki ima zgodovinsko noto, je uredil Paolo Di Paolo, gre pa lahko tudi za lepo simbolično darilo pomembnim ustanovam.

Srečanje o varnosti pri delu na gradbiščih

SDGZ vabi vse zainteresirane člane na srečanje o varnosti pri delu na gradbiščih, ki ga prirejajo skupaj s tržaškim zdravstvenim podjetjem ASS 1 v okviru projekta TRANSARMON Slovenija-Italija danes ob 9.00 v Veliki dvorani zavoda A.Volta v ul. Monte Grappa 1 v Trstu. Več na facebook in spletni strani SDGZ www.sdgz.it.

SKP in SIK o reformi krajevnih uprav

SKP in SIK (Zveza levice) vabita občane na informativni srečanju z izvedencem Norbertom Fragiocomom in izvoljenimi predstavniki ZL na temo »Reforma krajevnih uprav-zakaj smo zaskrbljeni«. Prvo bo na vrsti drevo ob 20.uri v srenjski hiši v Prebenegu, drugo v petek 12.decembra, ob 18.uri na sedežu KD Rdeča zvezda v Saležu.

Danes pobuda SEL o škedenjski železarni

Na sedežu pokrajinskega vodstva stranke SEL bo danes ob 18. uri tekla beseda škedenjski železarni v luči dela, zdravstva in zaposlovanja. Glavni govornik bo Marco Furfaro, ki v sklopu SEL odgovarja za okoljska vprašanja.

Predstavnika MTL govorila v Ženevi

Predstavnika gibanja Gibanje svobodni Trst (MTL TS) Vito Potobni in Arlon Stoch sta pred nedavnim nastopila na skupščini OZN v Ženevi. V delegaciji so bili še Nicola Sponza, Matej Pregarc, Arlon Stoch in Daniele Prelaz.

Gasilci praznujejo

Danes gasilci praznujejo zavetnico sv. Barbaro. Njihov glavni sedež v Ul. D'Alviano bo med 9. in 17. uro odprt za obiske. Ob 9. uri bo svečanost, nato maša in ob 11.30 prikaz delovanja. Ob 15. uri bodo, če bo vreme ugodno, gasilske igre Pompieropoli za otroke.

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 4. decembra 2014

BARBARA

Sonce vzide ob 7.28 in zatone ob 16.22 - Dolžina dneva 8.54 - Luna vzide ob 15.16 in zatone ob 6.01.

Jutri, PETEK, 5. decembra 2014

SAVO

VREME VČERAJ: temperatura zraka 14 stopinj C, zračni tlak 1010 mb ustaljen, vlaga 65-odstotna, veter 20 km na uro severovzhodnik, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 15 stopinj C.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.50, 21.10 »Hunger games - Il canto della rivolta«.

ARISTON - 18.30, 21.00 »Mommy«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00, 18.00, 21.45 »L'immagine mancante«; 20.00 »La sapienza«.

FELLINI - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Il sale della terra«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.15, 18.00, 20.00, 21.45 »Magic in the Moonlight«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.20, 18.15, 20.15 »My Old Lady«; 22.15 »Trash«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Viviane«.

KOPER - PLANET TUŠ - 16.40, 18.30 »Božiček in jaz«; 16.15 »Božičkov vajenec in čarobna snežinka«; 18.40, 20.50 »Butec in butec da«; 16.10, 18.20, 20.00 »Igre lakote: Upor - 1. del«; 18.50, 21.00 »Kako se znebiti šefa 2«; 20.45 »Medzvezdje«; 16.00, 18.00 »Pingvini z Madagaskarja«; 17.00 »Pingvini z Madagaskarja 3D«; 16.20, 20.20 »Ujemi Božička«; 18.10, 20.10 »Večna najstnica«.

KOSOVELOV DOM SEŽANA - 20.00 »Gozdovi so še vedno zeleni«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Scemo e più scemo 2«; 18.15, 21.15 »Interstellar«; Dvorana 2: 16.40, 18.30, 20.20 »I pinguini di Madagascar«; 18.20, 22.00 »Scusate se esisto!«; Dvorana 3: 20.10, 22.00 »Ogni maledetto Natale«; 18.30 »Il giovane favoloso«; 16.45, 21.00 »Un amico molto speciale«; Dvorana 4: 16.30, 21.50 »Sils Maria«; 16.45 »Il mio amico Nanuk«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.40, 19.05, 21.30, 22.15 »Scemo e più scemo 2«; 16.10, 18.10, 20.10, 22.10 »Magic in the Moonlight«; 16.30, 18.25, 20.20 »I pinguini di Madagascar«; 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Un amico molto speciale«; 16.30, 19.00, 21.30 »Hunger games - Il canto della rivolta«; 19.00 »I vichingi«; 16.10, 18.10, 20.10, 22.10 »Ogni maledetto Natale«; 16.30 »Scusate se esisto!«; 21.10 »Interstellar«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.10, 22.10 »Scemo e più scemo 2«; Dvorana 2: 16.40, 18.20, 20.00 »I pinguini di Madagascar«; 21.45 »Hunger games - Il canto della rivolta«; Dvorana 3: 17.10, 20.00, 22.10 »Magic in the Moonlight«; Dvorana 4: 16.30, 18.10, 22.15 »Lo sciacallo - The Nightcrawler«; Dvorana 5: 17.50, 19.50 »Ogni maledetto Natale«; 22.00 »Clown«.

Osmice

BERTO IN VASILIJ PIPAN sta odprla osmico v Mavhinjah 22/D. Tel. št. 040-299453.

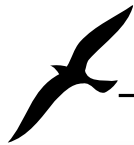
JADRAN je odprl osmico, Ricmanje št. 175. Tel.: 040-820223.

OSMICO je odprl Zidarič, Praprot št. 23.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel.: 040-229270.

SERGIO GIOVANNINI je odprl osmico v Ul. Modiano, 2 (Strada di Fiume). Toplo vabljeni.

V LONJERJU ima Gabrijel osmico. Vabljeni na domačo kapljico in prigrizek. Tel.: 338-3976187.

Dragi

Janko,

ob tvoji okrogli obletnici
ti voščimo trikratni Z:
zdravje, zabavo, zadovoljstvo.

Tvoje tri ženske, vnuk Natan
in vsi najbližji

Svojemu dolgoletnemu zborovodji

Janku Banu!

Ob lepem življenjskem jubileju
iskreno voščita
trdnega zdravja in da bi še dolgo
let skupaj delovali

MeCPZ Sv. Jernej
in MoKZ Stane Malič z Opčin.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH
ZBOROV iz Trsta
čestita dragocenemu sodelavcu
in mentorju mnogih
Zvezinih pobud

Janku Banu

za 70. rojstni dan
in mu želi še veliko
zborovskih zadoščenj!

Odbor ZCPZ

Čestitke

**Dragi prijatelj ANDREINO! Ob
ljubezni, glasbi in potovanjih uživaj
naprej! Ob tvoji pomembni življenj-
ski obletnici se s tabo veselimo in ti
iz srca čestitamo! Robi, Erika, Kimy
in Rassel.**

Lekarne

**Od ponedeljka, 1.,
do sobote, 6. decembra 2014:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30**

**Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00**

Ul. Rossetti 33 - 040 633080, Ul. Mascagni 2 - 040 820002, Opčine - Nanoški trg 3/2 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

**Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30**

Ul. Rossetti 33, Ul. Mascagni 2, Borzni trg 12, Opčine - Nanoški trg 3/2 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Borzni trg 12 - 040 367967.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.
Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

prej do novice
www.primorski.eu

Mali oglasi

IZGUBIL SEM KLJUČE avta znamke ford v okolici pošte v Križu. Najditelj naj pokliče na tel. št. 040-226826.

IŠČEM DELO kot pomočnica starejšim in bolnim, 24 ur na dan. Kličite na tel. št.: 329-6055490.

IŠČEM VEJE trte šmarnice in kozjega ziza. Tel. št. 040-4528403 (v večernih urah).

POSOJAM na dom napravo za merjenje radona v stanovanju in kletah. Tel.: 339-8201250.

PRODAM 4 zimske gume, rabljene dve sezoni, velikosti 165/70 R14 znamke yokohama. Tel. št.: 340-6106710.

PRODAM avto ford fiesta, letnik 2013, sivo-temne barve, cena po dogovoru. Tel.: 040-220443.

PRODAM neustekleničeno ekstrasadeviško olje. Cena 14,00 evrov na liter. Tel.: 339-6013695.

PRODAM sliko Stanota Žerjala velikosti 120 x 90. Motiv: Cesta skozi gozd proti jezerčku. Tel. št.: 040-272701 (ob uri obedov).

Izleti

FOTOVIDEO TRST80 IN CENTER OTROK IN ODRASLIH HARMONIJA organizirata v nedeljo, 28. decembra, enodnevni izlet v Postojno na ogled Predjamskega gradu in Živih jasic v jami. Vključuje avtobusni prevoz, ogled in kosilo. Imeli bomo tudi čas za vadbo fotografiranja. Vpisovanje možno do 9. decembra na sedežu Fotovideo Trst 80, Ul. S. Giorgio 1, danes, 4. decembra, od 17. do 19. ure in v petek, 5. decembra, od 18. do 19. ure. Informacije in predvpis na info@trst80.com, tel. 329-4736590 (Martina) oz. center.harmonija@gmail.com, tel. 320-7431637 (Ingrid). Vabljeni člani in prijatelji.

SPDT prireja v nedeljo, 14. decembra, tradicionalni avtobusni »Izlet v neznanu«. Odhod s trga Oberdan ob 8. uri in ob 8.15 z Opčin, izpred hotela Daneu. Izlet je primeren za vse. Pohodu bo sledilo kosilo in družabnost. Udeleženci morajo imeti pri sebi veljaven osebni dokument. Vpisovanje do vključno ponedeljka, 9. decembra. Za prijave tel. št. 040-413025 (Marinka) ali 040-220155 (Livio).

Obvestila

SSG IN ZTT vabita na »Sejem po sejm«, ki bo v foyerju Kulturnega doma v Trstu ob vsaki predstavi v decembru. Na razpolago bodo najnovejše knjižne izdaje in druge uspešnice ZTT-ja.

SKP IN SIK (ZVEZA LEVICE) vabita občane danes, 4. decembra, ob 20. uri v Srenjsko hišo v Prebenegu na javno srečanje o novi reformi javnih uprav.

CENTER OTROK IN ODRASLIH HARMONIJA organizira tečaj za nosečnice. Informacije in prijava: tel. št. 320-7431637 ali center.harmonija@gmail.com.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira v petek, 5. decembra, ob 18. uri potopisno predavanje Petra Draškoviča: Potovanje in Altaj »ruski Tibet«, v prostorih gostilne na Razdrtem; ob 20. uri pohod ob polni luni na Nanos, izpred gostilne. Pohod je v vsakem vremenu, potrebno se je primerno opremiti. (Redni pohodi so vsak petek, ki je najbližje polni luni, od septembra do maja, po potopisnem predavanju).

FOTOVIDEO TS80 vabi člane, prijatelje in simpatizerje v petek, 5. decembra, ob 19. uri na sedež kluba, Ul. S. Giorgio 1, na zaključni »Božični Party 2014«, da nazdravimo prihajajočemu letu.

PREDAVANJE O ZDRAVLJENJU Z RASTLINAMI napovedano za petek, 5. decembra, ob 18. uri v kulturnem

centru Anton Ukmar - Miro pri Domju, odpade.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča da bosta v petek, 5. in v torek, 9. decembra, ob 20.45 na sedežu na Padričah redni pevski vaji.

ZALOŽBA MLADIKA sporoča, da bo Miklavžev sejem trajal do petka, 5. decembra, od 10. do 14. ure. Razstava knjig založbe Mladika za otroke in odrasle poteka v Peterlinovi dvorani, Ul. Donizetti 3, Trst. V okviru sejma bo v petek, 5. decembra, ob 12. uri urednik knjige Od Galicije do Južne Tirolske Vinko Avsenak predaval o prvi svetovni vojni.

SKD OPLA - Novo ustanovljeno društvo v Bregu vabi na Božični sejem od 6. do 8. decembra, ki se bo odvijal na trgu v Boljuncu, od 9.30 do 20.00.

JUS NABREŽINA obvešča člane in prijatelje, da se je začelo vzdrževalno čiščenje Brščic ter pobiranje suhih drv in čersakov. Za pojasnila in organizacijo čiščenja lahko pokličete tel. št.: 347-6849308 (Igor), 349-5289593 (Milivoj) in 329-3177329 (Gianni).

MAŠA VITISU (Ul. Pascoli 31) v Marjinem in predbožičnem duhu, z obiskom tamkajšnjih gostov, bo v sredo, 10. decembra: ob 16.10 molitev rožnega venca, ob 16.30 sv. maša, ki jo bo daroval g. Klemen Zalar. Sodelujejo župnijsko občestvo od Sv. Vincencija, slovenski verniki in Vincencijeva Konferenca.

ZDRUŽENJE PROSTVOLJCEV HOSPICE ADRIA ONLUS vabi na predavanje Paliativna oskrba kot vrednota civilne družbe ter »humanega zdravljenja« v sredo, 10. decembra, ob 18. uri v kavarno Sv. Marca, Ul. Battisti 18a, Trst. Predaval bo dr. Gianluca Borotto, odgovorni za Hospice Pineta del Carso v Nabrežini.

TRŽAŠKO ZDRUŽENJE za biodinamično poljedelstvo obvešča, da vsako prvo in tretjo sredo v mesecu, na sedežu v Trstu, Ul. Mazzini 30, 1. nadstropje, od 20.00 do 21.30 se nadaljuje tečaj o biodinamičnem poljedelstvu, na osnovi dela knjige Rudolfa Steinera »Znanstveno spiritalne pobude za razvoj poljedelstva«. Vstop prost.

AŠD BREG organizira Silvestrovanje na Dolgi kroni. Info 338-2888339 (Valter) ali 040-8327146 (Boris).

V VEČNAMENSKEM CENTRU Dolga Krona v Dolini bo v nedeljo, 14. decembra, od 10. do 18. ure potekal Božični sejem Ena dolina okusov »Najlepše darilo je koristno darilo«. Na razpolago obiskovalcev bodo številni domači proizvodi. Prireditel bo na ogrevanem in pokritem prostoru.

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečajji smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentabska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 340-5814566 (Valentina).

OBČINE OKRAJA 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor) in druga La Quercia obveščajo, da bo ludoteka delovala v Igralnem kotičku Palček v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih, od 16. do 18. ure in ob sobotah, od 10. do 12. ure. Ludoteka je namenjena otrokom od 1 do 6 let. Delavnica v decembru: »Božič Lab«. Informacije na tel. št. 040-299099, od ponedeljka do sobote, od 8. do 13. ure.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB IN MOSP razpisujeta literarni natečaj za mlade od 14 do 25 let do 8. februarja. Kot neobvezno vodilo ali navdih so bili izbrani verzi nedavno preminulega priljubljenega pesnika in pisatelja Kajetana Koviča. Tema in oblika prispevkov sta prosti. Avtorji naj svoje prispevke pošljejo na SKK - MOSP, Ul. Donizetti 3, s pripisom »Za literarni natečaj«. Podpisani morajo biti le s šifro ali psevdonom; v ločeno zaprto ovojnico z isto šifro pa naj avtor napiše svoje ime, priimek, naslov, elektronski naslov, letnik rojstva in tel. številko.

Prireditve

MIKLAVŽEVANJE 2014 (SKD Vigred) bo v gostilni v Šempolaju v petek, 5. decembra, ob 17.30 z nastopom OPS Vigred in gledališke skupine, z uprizoritvijo igrice »Igrače imajo rade otroke«. Miklavževi pomočniki sprejemajo darila v Štalci danes, 4. in v petek, 5. decembra, od 15. do 17. ure.

SKD GRAD OD BANOV gosti v društvenih prostorih sv. Miklavža danes, 4. decembra, ob 17. uri. Otroci vabljeni!

SKD TABOR prireja v Prosvetnem domu na Opčinah »Miklavžev sejem« (drobna darila in rabljene knjige) do nedelje, 7. decembra, (od 9.30 do 13.00). Danes, 4. decembra, ob 18.00, v sodelovanju z ZTT, predstavitev knjige Slovenija v žepu - Mitja Tretjak in Vojmir Tavčar. Vabljeni, da nas obiščete!

SKD VIGRED vabi v Štalco v Šempolaju na Miklavžev sejem knjig in ročnih del ter razstavo »Ljubiteljska ustvarjalnost članic Kruta« ter slik Katerine Kalc, Štefana Turka, Vesne Beneditič, Rožice Nadlišek in Taddea Sedmaka. Urnik: danes, 4. in petek, 5. decembra, od 15. do 17. ure; od ponedeljka, 15. do nedelje, 21. decembra, od 15.30 do 18.00; v nedeljo, 21. decembra tudi od 9.30 do 11.00; v petek, 19. decembra, po božičnici.

ŠKD CEROVLJE - MAVHINJE prireja v petek, 5. decembra, ob 17.30 Miklavževanje v bivši osnovni šoli v Mavhinhah. Angelčki bodo zbirali darila danes, 4. decembra, od 18. do 19. ure na društvenem sedežu v Mavhinhah. Toplo vabljeni vsi otroci, ki bi radi srečali sv. Miklavža!

DRUŠTVI FINŽGARJEV DOM IN VESELA POMLAD obveščata, da bo v petek, 5. decembra, ob 16. uri prišel v Finžgarjev dom sv. Miklavž. S pesmijo ga bo pozdravila Otroška pevka skupina Vesela pomlad, ki jo vodi Andreja Štucin Cergol. Sledila bo igrica Lučke Susič »Čudne želje«, ki jo je pod vodstvom Manice Maver pripravila otroška igralska skupina Tamara Petaros pod vodstvom Manice Maver. Angelčki bodo zbirali darila od 15. ure dalje.

MIKLAVŽEVANJE V BOLJUNCU v petek, 5. decembra, ob 16.30 v dvorani Mladinskega doma Boljunec. Gostili bomo Mladinsko kulturno in ustvarjalno društvo iz Svetega Antona in otroke Župnije Sveti Anton z igrico »Peklenska navodila«, sledil bo prihod sv. Miklavža. Angelčki sprejemajo darila od 15. ure dalje.

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete, prireja »Predbožični čar«. Bogata ponudba ročnih izdelkov za vse okuse in žepa. Zaključek sejma v petek, 5. decembra.

SPET BO PRIŠEL SVET' MIKLAVŽ - v petek, 5. decembra, ob 17. uri v Srenjsko hišo v Mačkolje. Vaški otroci ga bodo pričakali s pevskim presečenjem. Angelčki bodo na delu od 16. ure dalje.

MIKLAVŽ PRIHAJA V PREBENEG! Pričakali ga bomo v društvu J. Rapotec v soboto, 6. decembra, ob 17.30 z igrico »Izgubljeni sv. Miklavž«, nastopajo otroci SDD Jaka Štoka iz Proseka. Starše in nonote prosimo, da prinesejo kaj slanega in sladkega za družabnost (za pijačo je poskrbljeno). Angelčki bodo zbirali darila na otroka danes, 4. decembra, od 20. do 21. ure v društvu. Prisrčno vabljeni!

SKD KRAŠNO POLJE GROČANA, PESEK IN DRAGA prireja v soboto, 6. decembra, ob 18.30 v Srenjski hiši v Gročani »Miklavževanje«. Gost večera bo Čarodej Jani, ki bo s svojo predstavo »Čarobni december« zaval otroke in odrasle. Angelci bodo zbirali darila v Srenjski hiši v petek, 5. decembra, od 20.30 do 21.00. Prireditel spada v okvir pobude »Božič v Bregu« v sodelovanju z Občino Dolina.

SKD SKALA vabi v soboto, 6. decembra, ob 20.30 v združni dom Skala v Gropado na koncert ob 100. obletni-

ci začetka prve svetovne vojne. Nastopajo: MePZ Skala-Slovan, MePZ Varda Orehek in Lpz Zlatorog iz Vipave. Glavni govor bo imel zgodovinar Aleksij Kalc.

GLEDALIŠKI VRTILJAK obvešča, da bo v nedeljo, 7. decembra, na sporedu lutkovna predstava »Pogumna Molly« v izvedbi Mini teatra iz Ljubljane. Prva predstava ob 16.00 in druga ob 17.30 v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu, Ul. Brandesia 27.

KONCERT ŽPZ BISER IZ GROSUPLJEGA - MopZ Fantje izpod Grmade vabi na koncert »Po zamejski Sloveniji«, ki ga bo oblikoval ŽPZ Biser v nedeljo, 7. decembra, ob 18. uri v župnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika v Štivanu.

SDD JAKA ŠTOKA - Višješolska skupina vabi na premiero igre »Tržaški kabaret« (režija Elena Husu, glasba Iztok Cergol), ki bo v nedeljo, 7. decembra, ob 17.30 v Kulturnem domu Prosek Kontovel.

MATJAŽ HMEJAK razstavlja svoje grafike »Fragmenti«, dela od leta 1996 do 2014, v kavarni Stella Polare v Trstu, do 8. decembra.

MDB: v ponedeljek, 8. decembra, ob 16. uri bo v Mladinskem domu v Boljuncu zgodovinar Vinko Avsenak predstavil knjigo, ki jo je izdala založba Mladika »Od Galicije do Južne Tirolske« - dnevnik iz časa 1. svetovne vojne poročnika Alojza Goriupa s Proseka.

PRAVLIČNI GOST: Oddelek za mlade bralce NŠK vabi na srečanje s Pravljičnim gostom, ki bo v četrtek, 11. decembra, ob 17. uri v prostorih Narodnega doma, Ul. Filzi 14. Pravljico za male obiskovalce knjižnice bo podal igralec in očka Franko Korošec.

FOTORAZSTAVA NATAŠE PERIC »Poezija kontrastov«, v organizaciji SKD I. Gruden in FotovideoTs 80, je na ogled v kavarni Gruden v Nabrežini. Na ogled bo do Božiča. Urnik: 8.00-13.30 in 16.00-24.00 (zaprto ob srehah). Vljudno vabljeni!

Prispevki

V lep spomin na gospo Pepko Milič Kobal darujeta Vanda in Olga 50,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na ženo Irmo Legiša daruje mož Luciano Sardoč 50,00 evrov za cvetje v šempolajski cerkvi.

V počastitev spomina Slavka Sosiča daruje Iva Batič 30,00 evrov za SKD Tabor.

V spomin na Slavkoto Sosiča daruje Irma Kraus 30,00 evrov za Tabornike Rodu Modrega Vala.

V spomin na Renatota Kralja darujejo soletniki 55,00 evrov za Slovensko Planinsko Društvo Trst.

Zapustila nas je naša draga mama, sestra in nona

**Irena Piriavez
vd. Starc**

Žalostno vest sporočajo

**sina Peter in Martin z Barbaro,
hči Barbara s Paolom, sestra Eda
ter vnukinji Teresa in Eva Maria.**

Od nje se bomo poslovili v petek, 5. decembra, ob 12. uri v mrtvašnici v ulici Costalunga, sledil bo pogreb ob 14.00 v cerkvi na Proseku.

Prosek, 4. decembra 2014

4.12.2008

4.12.2014

Milko Čebulec

Vedno v naših srcih.

Družina

OPČINE - Jubilejni koncert ob 15-letnici priljubljenega vokalno instrumentalnega ansambla

Ur'ca al' dvej pristne zabave

»Uapčne so lepa vas...« so na začetku nedeljske prireditve zapeli člani vokalno instrumentalnega ansambla Ano ur'co al' pej dvej, ki že petnajst let domuje in vadi na Opčinah. Skupina je pravzaprav doma »v okolici Tržaški«, od koder prihajajo ljudske in ponarodele pesmi, ki sestavljajo njen repertoar in na osnovi katerih je skupina ustvarila unikatno glasbeno identiteto, po kateri je postala prepoznavna tudi v Sloveniji in Avstriji. S snemanjem zgoščenk, celovečernimi koncerti in nastopi na alpejadranskem območju, kot tudi z nagradami na festivalih, je skupina v tem petnajstletnem obdobju ovrednotila v dopadljivem narodnozabavnem slogu svoje korenine, skladbe, ki so jih predniki prepevali in so večkrat nastale ob priložnosti priljubljenih ljudskih plesov. Leta 2008 je na pobudo članov skupine nastalo kulturno društvo Melodija, ki se posveča raziskovanju slovenske tržaške narodne in ponarodele pesmi.

Skupina je praznovala obletnico v nabito polni dvorani Prosvetnega doma, kjer je delila oder z raznimi gosti ob povezovanju napovedovalca Radia Slovenije Janeza Dolinarja, ki ga je skupina spoznala ravno pred petnajstimi leti, ko je prvič nastopila v studiu državne radijske postaje.

Uglašen kvartet pevcev (Marta Fabris, Sara Jablanšček, Boris in Igor Košuta), harmonikar Igor Zobin, kontrabasist Peter Kuk in kitarist Igor Starc so po že omenjeni pesmi na besedilo Arman-

Vokalno instrumentalni ansambel Ano ur'co al' pej dvej na slavnostnem koncertu

FOTODAMIJ@N

da Škerlavaja, začeli svoj program z venčkom V okolici tržaški in s pesmijo Si-jaj mi sončce iz prvega cd-ja skupine, nakar sta sledili Kraška uohcet na besedilo Aleksija Pregarca in v uglasbitvi Aleksandra Vodopivca in pesem Za zmjeren, s katero je skupina prejela nagrado za najboljšo izvedbo na Večeru slovenskih viž v narečju v Škofji Loki. Za bolj učinkovito pričaranje lesketanja Jadranskega morja, pesmi Aleksandra Vodopivca in Marka Lupinca se je skupini pridružila še harfistka Erika Bersenda. Z užitkom in s prisrčnim načinom podajanja je ansambel zapel še pesem o zadnjem kriškem ribiču, novo pesem o burji, o »čudnih« So-cerbljanah, o spogledljivi Marički, ki vedno zamuja na zmenkih, a tudi o navezanosti na domače kraje s sklepno pesmijo Draga Primorska na besedilo Ljube

Berce Košuta, pri kateri so sodelovale pevke mladinskega zbora Igo Gruđen, ki ga vodi Mirko Ferlan.

S črpanjem iz lokalnega ljudskega zaklada je skupina ubrala samosvojo pot, ki se je izognila banalnosti bolj komercialnih usmeritev. Tudi izbira glasbenega gosta je poudarila značilno pozornost skupine do pristnih izrazov tradicije z nastopom tria Volk Folk iz Ilirske bistrice. Uigrani družinski ansambel sestavljajo poustvarjalci ljudskega izročila, katerih zgodba in glasbena dediščina sta hkrati narodni in osebni. Zaigral je v zasedbi, ki je bila na Slovenskem nekaj stoletij zelo popularna: oprekelj, violina in bas. Za šaljivo medigro v sodobnem narečju sta nastopili Pamela in Linda (Vesna Hrovatin in Meta Starc), ki sta prenesli na oder radijski skeč o komično puhlih prijateljicah.

Večer je tako ponudil uro in pol sproščene zabave z dopadljivo glasbo, domačim narečjem, hudomušnimi in bolj sentimentalnimi pesmimi. V dvorani so sedeli nekateri od sedanjih in nekdanih sodelavcev skupine, predvsem skladatelji in pesniki, ki so v teh letih poskrbeli za priredbe in avtorske skladbe. Poleg omenjenih, je z ansamblom sodelovalo veliko krajevnih glasbenikov, med katerimi Tullio Možina, Zoran Lupinc, Adi Danev, Ivan Florjanc. Njim, kot tudi tonskim mojim in založniku, je skupina namenila sklepno, prisrčno zahvalo.

Obletnica bo priložnost tudi za dodatne, praznične trenutke, med katerimi bo prvi na sporedu že danes ob 13.20, ko bo Radio Trst A posvetil zgodbi te skupine posebno oddajo s publiko v studiu.

ROP

Kako zmanjšati potrato?

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje bo danes med 17.30 in 19.30 srečanje o potratu. Namen srečanja je ozvestiti širšo javnost o pomeni varčnega in zavestnega ravnanja s prehrano, vodo, odpadki, govorniki pa se bodo dotaknili tudi novih oblik revščine in družbenega izključevanja.

Vino in slaščice v Boljuncu

V slaščičarni Ota v Boljuncu drevi ob 18. uri pripravljajo degustacijski večer. Svoje specialitete bosta predstavila Rado Kocjančič in Mitja Ota. Praznična pokušnja bo postregla z različnimi vini in sladkimi dobrotami, za degustacijski meni pa je treba odšteti 12 evrov.

Seminar na šoli MIB

Podjetje za strokovno svetovanje Ergon obeležuje desetletnico delovanja. Prvi okrogli jubilej bodo obeležili s seminarjem, ki se bo danes ob 15. uri začel na sedežu poslovne šole MIB. Seminar so naslovili Zakupi in koncesije: med fleksibilnostjo in tveganjem. Ugledni predavatelji bodo spregovorili o dobrih in slabih platih tovrstnega poslovanja.

Knjiga o Trstu

V Mednarodnem domu žensk v Ul. Pisoni 3 bodo drevi ob 19. uri predstavili ponatis publikacije »Guida sentimentale di Trieste. Una città raccontata dalle donne che la abitano«. Publikacijo, ki jo je izdala založba Vita Activa, je uredila Gabriella Musetti.

Varstvo ptic

V Naravoslovnem muzeju v Ul. Tominz 4 nas bodo danes ob 18. uri popeljali na potovanje po sledeh pionirjev na področju varstva ptic. Predstavili bodo knjigo »La casa delle aquile ferite«.

PROIZVODNA VERIGA NA GRADBENEM IN OBLIKOVALNEM PODROČJU: PREDNOSTI MREŽE PODJETIJ

ZNAČILNOSTI, POTENCIAL MREŽE PODJETIJ IN PRISPEVKI ZA NJIHOVO PODPORO

SEMINAR

ČETRTEK 11. DECEMBRA OB 9.30 URI V TRŽAŠKI TRGOVINSKI ZBORNICI

V primeru, da se želite udeležiti vas prosimo, da pošljete sporočilo na naslov promo@ariestrieste.it

WWW.ARIESTRIESTE.IT

Aries

AZIENDA SPECIALE
Camera di Commercio Trieste

Kaj je mreža podjetij?

Mreža podjetij je oblika povezovanja podjetij, ki z izvajanjem skupnega programa na različne načine prispevajo k doseganju skupnega cilja.

Prednosti povezovanja v mrežo

Delitev režijskih stroškov in zunanjih storitev, skupna promocija v Italiji in na tujem, razvoj inovacij za izdelke, konsolidacija proizvodne verige, stabilnost razmerij z dobavitelji in podizvajalci, sodelovanje v proizvodnji in trženju.

Področja in mreže podjetij v Trstu

V Tržaški pokrajini so že operativne številne mreže podjetij s področja navtike, trga nepremičnin, notranjega oblikovanja. Te mreže so torej dobra priložnost za podjetja z vseh področij.

Kontakti:

Posebno podjetje Ariestrieste - Piazza della Borsa 14 – tretje nadstropje – soba 306
Od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00 oziroma po predhodnem dogovoru
Tel. 040 6701 336 - faks 040 365001
e-mail: slo.sportello@ariestrieste.it
slo.okence@ariestrieste.it

Slovensko jezikovno okence
Camera di Commercio Trieste

GLOSA

Ločnica med zgodovino in Julesom Vernom

JOŽE PIRJEVEC

V knjigarni galerije Tergesteo, smo včeraj predstavili knjigo Fabia Amodea in Maria José Cereghina z vznemirljivim naslovom: »Tito in angleški vohuni«. Delo vsebuje poročila, ki so jih med leti 1968 in 1980 pošiljali britanski diplomati in agenti iz Jugoslavije v London, pri čemer ne morem reči, da bi me katera od navedenih informacij posebej pretresla. Morda še najbolj izjava maršala Tita iz leta 1971, ki jo je podal v zasebnem pogovoru, a so jo prestregli James Bondi v službi Njenega Veličanstva: »Vladati Jugoslaviji iz Beograda je pravi pekel. A nikoli nisem pozabil besed, ki mi jih je rekel Churchill v Italiji (v Neaplju avgusta 1944). Namreč, da je tisto, kar je v določenem trenutku pomembno, oblast in še oblast in enkrat za vselej oblast«.

Moj komentar: zaradi tega je šla Jugoslavija tudi po gobe.

S Cereghinom, ki mi je prejšnji teden prinesel pravkar objavljeno knjigo, se nisem pogovarjal samo o Jugoslaviji. Povedal mi je, da se ukvarja z raziskovalnim novinarstvom in zgodovino, ter mi obljubil, da mi bo podaril eno od svojih knjig, v kateri na podlagi strogo tajnih poročil britanskega veleposlanika na Dunaju, poslanih kraljici Viktoriji, ponuja novo verzijo »tragedije v Mayerlingu«. Gre očitno za zagonetno smrt avstro-ogrskega prestolonaslednika Rudolfa, ki naj bi po uradni verziji 30. januarja 1889 najprej ubil svojo rosnno mlado prijateljico, baronico Mario Vetsero, nato pa še samega sebe. Po depešah sira Augustusa Pageta, pa tudi nemškega veleposlanika na Dunaju in tamkajšnjega papeževega nuncija, pa naj bi šlo za umor, ki naj bi ga izvršili »neznanci«.

Moj komentar: verjetno zaradi tega, ker je bil Rudolf nasprotno od svojega očeta, konservativnega cesarja Franca Jožefa, preveč liberalno usmerjen.

Je takšnim »novim« podatkom verjeti? To vprašanje se mi je zastavilo ondan, ko

sem dobil od prijatelja vrsto presenetljivih zgodovinskih interpretacij, ki krožijo po internetu. Moram reči, da gre za zanimivo in zabavno branje, ki daje misliti. Nekaj od teh bi tudi sam podpisal. Na primer tisto, ki pravi, da so člani Gestapa po vojni zasedli vidna mesta v ameriških tajnih službah CIA in v Interpolu. CIA naj bi od njih dobila informacije o nacističnih psihiatričnih metodah, ki jih še uporablja v zloglasnih eksperimentih nadzora zavesti.

Moj komentar: marsikaj pa se je tudi naučila od Svete inkvizicije, predvsem metodo mučenja z vodo, ki ji po novem pravimo »water boarding«.

Prav tako se strijam s trditvijo, da J. F. Kennedyja ni ubil samotni strelec Lee Oswald, temveč da je bil žrtev atentata, ki so ga po vsej verjetnosti organizirale ameriške tajne službe. Kennedyja je bilo treba spraviti s poti, ker je baje hotel obdavi račune Američanov v tujini, in zaradi njegovih zgrešenih zunanje-političnih potez na Kubi in Vietnamu. Manj verjetno se mi zdi, da so ga počili tudi zaradi tega, ker je nameraval objaviti resnico, s katero je razpolagal, o prisotnosti »nezemljanov« na našem planetu.

Moj komentar: tudi predsednik Tito je bil prepričan, da Kennedyja ni ubil sam Lee Oswald.

Še bi lahko nadaljeval, a mi zmanjkuje prostora. Naj končam samo z eno od informacij, s katero se ne morem strinjati: Konec aprila 1945 naj bi Hitler s skupino podmornic pobegnil na severni tečaj in se tam skrival v notranjost Zemlje. Nacisti naj bi vedeli, da je Zemlja votla in so zaradi tega 600.000 km² veliko ozemlje na polu razglasili za svoje: Neuschwabenland.

Moj komentar: vidite dragi bralci, kako negotova je ločnica med zgodovino in Julesom Vernom!

VREME OB KONCU TEDNA

Od ponedeljka bo dogajanje bolj zimsko

DARKO BRADASSI

Po pričakovanjih je v tem tednu nekoliko zašlo po zimi, četudi smo še daleč od normalnega decembrskega dogajanja, vendar se nekaj vendarle premika. Do nekoliko izrazitejše spremembe bo, kot kaže, prišlo v začetku prihodnjega tedna, vendar o tem kasneje.

Razlika z minulim nenavadno toplim dogajanjem je bila v zadnjih dneh občutna. Če že zaradi drugega ne, zaradi burje in nižjih temperatur. Med drugim so ponekod v ponedeljek, pred prihodom vremenske fronte, namerili najvišje temperature v decembru, odkar obstajajo meritve, ozračje pa se je nato občutno ohladilo. Zlasti v nižjih slojih je pritekal proti nam od severovzhoda hladnejši celinski zrak, medtem ko so bili višji sloji nadpovprečno topli. Na višini 1500 metrov v prostem ozračju se, denimo, temperatura doslej še ni spustila do ničle, pravzaprav se zadržuje za okrog 4 stopinje Celzija višje od dolgoletnih meritev, v preteklih dneh pa je bil odklon še bistveno večji.

Stalnici tega tedna sta ciklonsko območje, ki se zadržuje nad Sredozemljem in se zdaj nekoliko približuje zdaj nekoliko oddaljuje od naših krajev ter anticiklon nad severovzhodno Evropo. Zaradi razlike v pritisku piha okrepljena burja. Doprinos sredozemske vlage je na drugi strani precejšen in skoraj konstanten, prevladuje zato vlažno in oblačno vreme z občasnimi padavinami. V nižinah Slovenije so se ponekod občasno celo prikazale snežinke, v nekaterih višjih legah pa sta zaradi izrazitega temperaturnega obrata nastala poledica in žled.

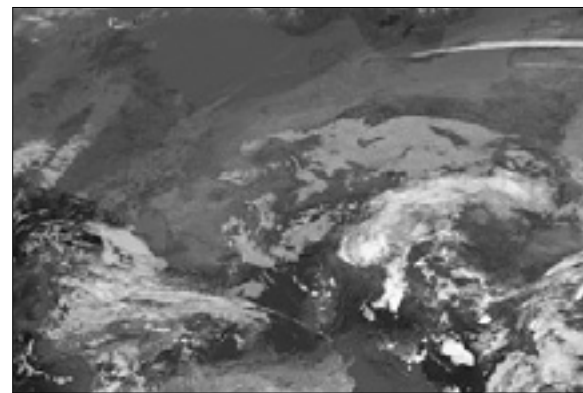
V tem koncu tedna se vremenska slika ne bo bistveno spremenila. Ciklon nad Sredozemljem in anticiklon nad severovzhodno Evropo še vztrajata, nadaljevalo se bo oblačno vreme z občasnimi padavinami, pihala bo burja in bo razmeroma hladno. Več spremenljivosti z morebitnimi vmesnimi občasnimi razjasnitvami bo od sobote, ko

bo ciklon začel slabeti in se bo nekoliko oddaljil. V nedeljo kaže na suho in delno jasno vreme.

Do nove spremembe z zaostrojitvijo pa bo, kot kaže, prišlo od ponedeljka. Od severozahoda se bo proti Sredozemlju spuščala severnoatlantska višinska dolina z zalogajem arktičnega zraka. Mrzel zrak bo obšel Alpe tudi na zahodu, kar je predpogoj, da nad Tirenskim morjem nastane ciklonsko območje. Taka slika pri nas navadno prinese zimsko poslabšanje, če je zrak dovolj mrzel mnogokrat tudi sneg. Na višini 1500 metrov v prostem ozračju se bo živo srebro prvič v sezoni spustilo pod ničlo, od torka tudi za več stopinj.

V ponedeljek popoldne ali zvečer se bodo začele pojavljati povečini zmerne padavine. Meja sneženja bo na nadmorski višini okrog 500 metrov, toda se bo spuščala. Zlasti proti koncu padavin ni izključeno, da bo lahko prehodno snežilo tudi v najvišjih predelih Kraške planote. Zapihala bo burja, ozračje se bo občutno ohladilo. Kot kaže, bodo padavine do torka povečini oslabele in ponehale, v torek pa se bo vreme že delno izboljšalo, v torek in večji del prihodnjega tedna pa bo mrzlo in vetrovno.

Na sliki: nad Sredozemljem se zadržuje ciklonsko območje, od severovzhoda pa priteka v prizemnih slojih razmeroma hladen zrak

PISMA UREDNIŠTVU

Poncij Pilat ni moj vzornik

David Peterin je v svojem pismu uredništvu Pd dne 3. decembra v zvezi s komaj sprejetim deželnim zakonom o krajevnih upravah hote ali nehoti natresel vrsto neotočnosti, ki zahtevajo določena pojasnila. Med drugim je zapisal, da bi bil lahko podpisani v fazi obravnave zakona v pristojni komisiji pogojeval njegovo sprejetje, kar pa, tako Peterin, naj ne bi storil iz oportunitizma ali ne vem kakšne računice, ki je najbrž jasna le njemu. Pravi, da sem se skrtil. Resnica je zaznavno drugačna. Kot članu 5. stalne komisije deželnega sveta v kvoti DS mi je svetniška skupina Demokratske stranke, kateri formalno pripadam na osnovi značnega volilno-političnega sporazuma med DS in SSK, zaupala zastopanje petih glasov, pa čeprav v deželnem svetu lahko politično tehtam le za enega, se pravi enega na devetinštirideset. »Odvečne« glasove mi lahko načelnik svetniške skupine DS seveda vsak trenutek prekliče oz. omeji na enega. Vsekakor pa bi bilo formalno, etično in politično precej vzpirljivo, da bi v komisiji zahteval ali celo izsiljeval, da bi mi glasjal več od tega, kar štejem kot svetnik in kot politična stranka v Deželnem svetu. Peterinu je to jasno? Ali bi se on rad raje igral na skrivnice?

Tudi v komisiji sem stalno opozarjal na kritičnosti zakona in predlagal ustrezne popravke in to dosledno s tem, kar smo kot Slovenska skupnost zagovarjali v okviru številnih koalicijskih sestankov in tudi z javnimi stališči vse od objave prvih zakonskih osnutkov še pred poletnim premorom. Žal smo pri tem bili precej osamljeni. Namig ni slučajen. Kdo se je potemtakem igral na skrivnice?

Priložnosti v komisiji sem izkoristil za to, da sem v mejah možnega prispeval k izboljšanju zakona, zlasti kar zadeva interese,

potrebe in pričakovanja naših ljudi in izvoljenih upraviteljev na območju dvaintridesetih 'zaščitenih' občin. Nekaj je uspelo in tudi to so nesporno dokazljiva dejstva.

Seveda nismo vsi enakega mnenja. Znotraj same SSK je bil in je marsikdo mnenja, da je bil (in je) zakon tako slab, da ga ni bilo mogoče stvarno izboljšati. Sam pa sem se odločil, da ga izboljšam in sem se vse do konca dosledno držal tega načela. In to tudi ko sem popolnoma osamljen (v avli ni bilo več niti kolegov iz vrst opozicije ...) zagovarjal svoj zadnji in ključni popravek, ki je ciljal k zagotovitvi popolnega in nespornega spoštovanja mednarodnih sporazumov na področju varstva narodnih manjšin v okviru organizacije javne politične uprave. Kaj je kdo povedal in zagovarjal v avli, pa pričajo zapisniki in videoposnetki. Tudi tu torej nobenega skrivanja.

Marsikdo pa se je v vseh teh mesecih res skrival. Skrili so se na primer vsi tisti, ki so ob birbiranju zakona besneli, godrnjali ali vsaj izražali resno zaskrbljenost, a si potem niso upali tega na glas povedati svojim strankarskim veljatom in v končni fazi nečastno klonili veltakom. Davidu Peterinu, občinskemu svetniku goriške DS, lahko zagotovim, da z vsemi njimi sočustvujem, vendar to še ne pomeni, da lahko zaradi tega ravno meni očitajo potuhnenost, ko pa sem predsednik, odborniku in vsem kolegom v večini od začetka do konca vedno, trmasto in včasih res brezupno razlagal, da zakon poka po šivih.

Igor Gabrovec, deželni svetnik SSK

Odprto pismo odborniku Gianniiju Torrentiju

Pišemo vam kot zgodovinarji, ki smo pri založniški hiši KappaVu iz Vidma izdali nekatera svoja dela. V tisku (Il Piccolo, 29.

11. 2014) smo prebrali, da ste izjavili, da založba KappaVu, in torej tudi vsi njeni avtorji zgodovinskih tekstov, zanika dramatične obračune ob koncu vojne (nepravilno označeni s pojmom fojbe) in zagovarja ideje, s katerimi se ni mogoče strinjati.

Če bi bile te trditve točne, bi bile po eni strani absurdne - saj dejansko ni mogoče zanikati zgodovinskega pomena nekega dogodka, ki je že skoraj 70 let praktično vsak dan predmet razprav in političnih instrumentalizacij - po drugi pa zavajajoče in žaljive. Če pustimo ob strani nesprejemljivo omejevanje založniške dejavnosti založbe KappaVu na zgodovinskem področju samo na dogodke ob koncu vojne, to trdimo zato, ker to, o čemer pišemo v svojih objavljenih delih, niso ideje - pa naj bodo sprejemljive ali ne - temveč zgodovinske raziskave. Te pa imajo za cilj, da se zgodovinske dogodke postavi v čas in kontekst s pomočjo čim večjega števila virov z vključitvijo čim večjega možnega števila subjektov. Povsem normalno se nam zdi, da je o naših raziskavah možno in je tudi treba razpravljati, vendar ne na osnovi predsodkov, stereotipov in »idej«, temveč na osnovi virov. Zato smo pripravljeni na javno zgodovinsko razpravo o dogodkih, o katerih je govor. Želimo si tudi, da bi bilo vaše odborništvo pripravljeno prevzeti pobudo in jo tudi promovirati.

Allesandro (Sandi) Volk, Claudia Cernigoi, Paolo Consolaro, Piero Purini, Gorazd Bajc, Giacomo Scotti, Adriano Hvalica Qualizza, Giuliano Zelco, Andrea Martocchia, Federico Tenca Montini, Boris M. Gombač, Jože Pirjevec, Monica Rebeschini, Vanni D'Alessio, Wu Ming, Roberta Michieli

PREVAJANJE - Nagrade

Priznanje Fabjanu Hafnerju za prevajanje slovenskih književnih del v nemščino

LJUBLJANA - Društvo slovenskih književnih prevajalcev je včeraj v Cankarjevem domu v Ljubljani Fabjanu Hafnerju izročilo Lavrinovo diplomu, priznanje za prispevek na področju posredovanja slovenske književnosti v druge jezikovne kulture. Hafner, ki je koroški Slovenec, je povedal, da je vesel, da je nagrajen kot prevajalec iz slovenščine v nemščino, saj sta pred njim Lavrinovo diplomu za tovrstno prevajanje prejela že Nemec Klaus Detlef Olof in Erwin Koestler, ki se je rodil v Nemčiji in pozneje odrasčal na severu Avstrije. Vendar sta onadva, kot je poudaril, prevajala slovenske klasike, kot sta France Prešeren in Ivan Cankar, medtem ko je sam v glavnem dela živih avtorjev.

V utemeljitvi so v društvu med njegovimi odlikami izpostavili pretanjen občutek pri prevajanju lirike, povezan z njegovim pesniškim ustvarjanjem. Hafner se je kot eden najvidnejših prevajalcev slovenske književnosti v nemški jezik uveljavil že med študijem nemške filologije in slavistike v Gradcu ter med pisanjem doktorske disertacije o vlogi slovenskih elementov v opusu Petra Handkeja, piše v obrazložitvi priznanja. »Nepodkupljivo in senzirabilno je prepoznaval kakovostna dela ter slovenskim avtorjem, kot so Dane Zajc, Kaja Kovič, Florjan Lipuš, Maruša Krese, Uroš Zupan, Maja Vidmar, Mojca Kumerdej in Tomaž Šalamun, pomagal do prvih revialnih objav v nemškem jeziku v legendarni reviji manuskripte, pozneje pa tudi do knjižnih prevodov, objavljenih pri najuglednejših nemških založbah, kakršni sta Suhrkamp ali Klett-Cotta,« je zapisano v obrazložitvi.

Fabjan Hafner velja za celotnem nemško govorečem prostoru za avtoriteto na področju literarnega prevajanja in velikega poznavalca Slovenije, Koroške in njune književnosti v obeh jezikih, s katero se ukvarja na literarnem inštitutu Roberta Musila v Celovcu. Cenjen je tudi kot pedagog na univerzah v Gradcu, Celovcu in Ljubljani. Za svoje delo je prejel številne nagrade, med njimi nagrado Petrarca Preis, avstrijsko državno nagrado za književno prevajanje, nagrado mesta Münster za evropsko poezijo, koroško deželno nagrado in nagrado Rotahorn.

KULTURNI DOM - Šest zborov se je odzvalo povabilu društva Kol Ha-Tikva

Edinstvena revija židovske tradicionalne in ljudske glasbe

Petje in glasba sta v židovski kulturi način za komuniciranje z večnostjo

»Glasba je Jakobova lestev, ki so jo angeli pozabili na zemlji« je misel Elie Wiesel, ki je spremljala drugo izvedbo revije židovske zborovske glasbe Shema Koli, ki jo je društvo Kol Ha-Tikva priredilo v Kulturnem domu v Trstu. Glasba je v židovski kulturi način za komuniciranje z večnostjo, saj ji je prepoved upodabljanja božjih podob prepustila najpomembnejše mesto med umetniškimi izrazi. Židovski tradicionalni in ljudski glasbi je zbor tržaške židovske skupnosti posvetil bienalno revijo zborov, na katero so vabljeni skupine različnih veroizpovedi. Revija je unikat v državnem merilu in je letos združila šest zborov, ki so za to priložnost pripravili skladbe iz bogate, nabožne in posvetne zakladnice različnih struj izraelskega naroda.

Gostitelji so pod vodstvom Marca Podde izvedli skladbe avtorjev, ki jih družijo življenjska izkušnja izselitve v Združene države Amerike. Alternacija solista (v tem primeru z občutenim petjem Nathana Neumanna) in zbora je zaznamovala nastop pevcev Kol Ha-Tikva, a je bila tudi temeljna oblika, s katero so vsi ostali nastopajoči pristopili k sodelovanju. V speve sobotne liturgije so se navdušeno vživeli otroci zbora Fran Venturini, ki so pod vodstvom Suzane Žerjal oblikovali zelo prijeten in prepričljiv nastop, s katerim so izzvali dolg aplavz publike. Tudi dekliška vokalna skupina Primorsko se je odzvala na povabilo židovskega zbora in je pod vodstvom Aleksandre Pertot pripravila kar štiri pesmi, od katerih je zadnjo nadgradila še koreografija ob spremljavi harmonikarja Marina Zobina. Trud zbora je bil deležen bučnega aplavza in posebne pohvale napovedovalca Valeria Fiandre, ki je po tem nastopu izrazil mnenje, da bi s tovrstnimi dogodki lahko ovrednotili kulturo in jezik različnih narodnostnih skupnosti v Trstu, na primer

Otroški pevski zbor Fran Venturini pod vodstvom Suzane Žerjal, ki je na reviji zastopal slovensko pevsko tradicijo skupaj z dekliško vokalno skupino Primorsko pod vodstvom Aleksandre Pertot

FOTODAMU@N

z revijo, v kateri vsi zbori pojejo slovenske pesmi, tako kot so se slovenski in italijanski zbori naučili peti v židovskem jeziku. Skozi jezik so v židovsko kulturo vstopili tudi pevci tržaškega Medverskega zbora, ki je pod vodstvom Fabia Nossala izvedel tri klasične pesmi, med katerimi je bila tudi himna židovskega naroda. Posebnost tega zbora je v zasedbi, ki jo sestavljajo pevci najrazličnejših veroizpovedi. Katoliška usmeritev pa zaznamuje zbor zavoda Rifugio Cuor di Gesù, ki je izvedel a cappella dve tradicionalni skladbi. Zbor je vodila Aglaia Merkel. Zborovodkinja grškega izvora Ioanna Papaioannou pa je za mešani zbor (z žensko večino) Lions Singers izbrala dve izraelski pesmi iz petdesetih let in še židovsko verzijo znane Piovanijeve uspešnice iz filma Življenje je lepo. Dopadljive, sugestivne melodije so bile protago-

nistke glasbenega večera, saj so vse skladbe, ki so jih zbori predstavili na reviji, slonele na podajanju znanih spevov v preprostih priredbah. Harmonsko bolj angažiran pristop pa je zaznamoval nastop skupine Gruppo Incontro zborovodkinje Rite Susowsky, ki je zaključil revijo s pesmimi, ki so vezane na diasporo. Shema Koli pomeni »poslušaj moj glas« in organizatorji tega večera so izrazili željo, da bi mesto pogostejše prislunilo svoji večkulturnosti. Društvo Kol Ha-Tikva bo ponovno ustvarilo priložnost za medsebojno spoznavanje s prirejanjem večerov cikla Sabatine v kavarni San Marco, kjer bo muzikolog Rino Alessi 6. decembra spregovoril o glasbenem življenju v Trstu v šestdesetih letih, režiser Giorgio Pressburger pa 13. decembra o odnosih med glasbo in politikom.

ROP

Trubarjevo priznanje letos Kozmi Ahačiču in Mihaeli Kocjančič

Trubarjeva priznanja, ki jih Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK) podeljuje za pomembne prispevke k ohranjanju nacionalne pisne kulturne dediščine, letos prejmeta raziskovalec in poznavalec Trubarjevega dela Kozma Ahačič in lani upokojena sodelavka NUK Mihaela Kocjančič. Priznanje so jima izročili sinoči na prireditvi v veliki čitalnici NUK.

Kot piše v obrazložitvi priznanja, je Kozma Ahačič napisal in na novo osvetlil že toliko področij slovenskega jezika in kulture, da je težko na kratko zaobjeti njegovo delo. Študiral je slovenski in latinski jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je leta 2007 doktoriral z disertacijo Misel o jeziku in književnosti pri slovenskih protestantskih piscah 16. stoletja. Ukvarjal se je z antičnimi pisca - Varonom, Kvintiljanom, Lisijem, Izokratom, Markusom Terencijem Varrom. Je avtor razprav o antični poeziji, ljudskem pesniku Matevžu Kračmanu in Jovanu Veselu Koseškem. Pogosto nastopa tudi v medijih, na različnih predavanjih, podpisal se je pod več scenarijev za proslave ob dnevu reformacije.

Mihaela Kocjančič se je slovenskemu jeziku in knjižnemu bogastvu zapisala že med študijem slavistike. Z začetki službovanja v NUK se je ks posebno ljubeznivo posvetila dopolnjevanju temeljne knjižne zaloge celotnega fonda knjižnice. Kocjančičevo, kot piše v obrazložitvi, odlikuje tenkočuten posluš za slovenski jezik, ki ga je kot lektorica bogatila v strokovnih bibliotekarskih besedilih. Je odlična interpretka slovnicih pravil. (STA)

STALNO GLEDALIŠČE FJK - Abonmajski niz alternativne scene

Duhovit in sproščujoč vodnik za paciente v bolnišnici

Armando Puccio, Nicola Pistoia in Ketty Roselli v komediji Flebowsky

STALNO GLEDALIŠČE FJK

Predstava Flebowsky, ki je bila ob koncu minulega tedna v gosteh v mali Bartolijevi dvorani Rossettijevega gledališkega poslopja v Trstu, ki je že vnaprej privabila tolikšno število ljubiteljev odrskih del, da je Stalno gledališče Furlanije - Julijske krajine, ki jo je uvrstilo v abonmajski niz alternativne scene, moralo organizirati še dodatno ponovitev. Zanimanje je zbudil zlasti protagonist Nicola Pistoia, gledališki in filmski igralec in režiser, ki se je na gledaliških odrih priljubil z odličnimi in uspešnimi predstavami, postavljenimi skupaj s kolegom Paolom Triestinom, večkrat na besedila pisana namenoma zanj. Marsikatero smo videli tudi v Trstu, denimo njuni največji uspešnici Muratori in Ben Hur, poleg tega sta oba sodelovala v drami Finis terrae, s katero je deželno gledališče začelo letošnjo

sezono. Značilno zanju je realistično fizično in značajsko poistovetenje z liki, ki jih igra, kar velja tudi za predstavo Flebowsky, čeprav gre v bistvu za monolog s posegi vrste stranskih likov, ki jih igrajo Ketty Roselli in Armando Puccio.

Predstava Flebowsky je prirejena po pripovednem delu Fabrizia Blinija z naslovom Storie di ordinaria corsia (Zgodbe navadne bolnišnične sobe), ki je ostal kot podnaslov. Po svoje gre za vodnik za paciente v bolnici: kako si zagotoviti zavidljiv status med tovariši v isti sobi, kako uvrstiti zdravnike v pravilno kategorijo: stažist, ki ga je v bistvu strah, da se bo slabo odrežal, in se zato dela učenega, zdravnika, ki se ukvarja zlasti s samim sabo in bolnika sploh ne poslušajo; tisti, ki si ne prevzema nobene odgovornosti; tudi primariji spadajo v ra-

zlične kategorije: očarljivi playmario, Divin Mario, ki dela čudeže in je običajno zaposlen v bolnicah cerkvenih redov, primarij Jeti, ki ga še nihče nikoli ni videl... V predstavi pripovedovalec, ki po lastnih besedah ni bil nikoli zdrav kot riba in ki ima doma zavidljivo zbirko nalepk zdravih in rentgenskih slik, vodi gledalce po prostorih v bolnišnici in skozi različne situacije, od sprejema na urgenci do specialističnih pregledov in obiskov sorodnikov in znancev. Avtor Fabrizio Blini je v svojem besedilu duhovito, a občutljivo in spoštljivo obrnil na komično aspekte, ki so sicer dramatični; Nicola Pistoia in ostala dva nastopajoča so se pod vodstvom režiserja Gigija Piola harmonično ujeli na isto struno, tako da se gledalci sproščeno smejejo nad prepoznanimi situacijami. (bov)

filmi@primorski.eu

GREMO V KINO

L'immagine mancante (L'image manquante)

Francija, Kampoža 2012

Režija: Rithy Pahn

Sodelujejo: Besjan Nohai, Gresa Acoti, Momo Arrachi

Ocena: ★★★★★

POGLEJ TRAILER!

Eden najbolj posebnih filmov zadnjih let in najlepši celovečerec lanskega izbora za oscarjevo nagrado za tujejezični film, ki je na koncu pripadel Sorrentinovi Neskončni lepoti. L'immagine mancante, Slika, ki je ni, kamboškega režiserja Rithyja Panha je čudovita osebna pripoved, ki se spogleduje in prepleta s svetovno zgodovino va času, ko so v Kamboži prevzeli oblast Rdeči Kmeri.

Pahnova zgodba je zelo poseben avtobiografski, intimen dokumentarec, v katerem nastopajo majhne glinaste podobice, ki predstavljajo Pahnovo družino, starše, brate, sorodnike in prijatelje. Vse, ki jih je takrat devetletni Rithy za vselej izgubil, ker niso preživeli lakote in trpljenja na neskončnih poljih riža, kamor jih je poslala nova oblast. Režiser se je za tehnično glinastih figur odločil, ker o tistem obdobju ni več nobenih arhivskih posnetkov, ne slik in niti filmov, z izjemo propagandnega materiala.

Zgodba se začne aprila leta 1975, ko Pol Pot zasede prestolnico Phnom Phen in dan za dnem prepričano uresničuje idejo o utopični komunistični uredbi. Najprej izprazni mesta in prebivalce izžene v delovna taborišča. Sem potisne člane srednjega in višjega sloja, intelektualce, zdravnike, novinarje, kulturnike. Nova oblast se nato loti šolskega sistema; odpravi valuto, prepove vero, osebno lastnino, a tudi vse tehnološke pripomočke. Državlani so čez noč postali sužnji in pogoji v delovnih taboriščih so bili nadvse slabi. Zelo malo teh ljudi se je naposled uspelo rešiti. Med te spada režiser Pahn, ki je najprej prisostvoval smrti vseh najbližjih družinskih članov, nato pa se je edini, ki mu je uspelo preživeti, zatekel na Tajsko, od tam pa še v Pariz. V Franciji že več let dela na državni televiziji. Pred par leti pa se je lotil tudi tega, najbrž terapijskega dela, s katerim je prvič tako odprto spregovoril o sebi in o vsem, kar se mu je zgodilo. V film je tako spravil serijo čudovitih slik, takih, ki jih ne hrani v družinskem albumu, temveč le v spominu. Film, ki je lani v Cannesu zmagal Un certain regard, predstavlja eno najbolj priskrčnih zgodb zadnjih let. V tržaški dvorani Cinema dei Fabbri je na sporedu v francoskem originalu in v italijanski sinhronizirani verziji. (lga)

RIM - Včeraj s 166 glasovi za, 112 proti in enim vzdržanim

Senat izglasoval vladi zaupnico za popoblastilni zakon o reformi dela

RIM - Po dolgih razpravah in ostrih polemikah je senat včeraj s 166 glasovi za, 112 proti in enim vzdržanim izglasoval vladi zaupnico za pooblastilni zakon o reformi dela, tako imenovani »Jobs Act«. Tako je bil zakon po tretjem branju dokončno odobren in to v enaki verziji kot v poslanski zbornici. Parlamentarni iter zakona je tako zaključen, sedaj je na vrsti vlada, da izda ustrezne pooblašene odloke.

Zakon je v avli dobil solidno večino. Potem ko je minister Giuliano Poletti v senatu napovedal glasovanje o zaupnici, so predstavniki manjšine v Demokratiški stranki dali vedeti, da bodo glasovali za zaupnico izključno »iz čuta odgovornosti«. Kar pomeni, da so senatorji manjšine DS ohranili vse svoje pomisleke.

Za kroniko gre zabeležiti, da je nekdanja ministrica za delo v Montijevi vladi Elsa Fornero vladni zakon ocenila s 6 -, Prodi jev minister Cesare Damiano pa ga je ocenil s 6 -. Senator manjšine DS Corradino Mineo pa je napovedal, da ne bo glasoval za zaupnico zaradi vsebine zakona, ob tem pa tudi zato, ker vlada na zaskrbujoč in nesprejemljiv način izkorišča možnost zaupnice.

Ob glasovanju v senatu tudi ni manjkalo protestov. V imenu Sel je senator Giovanni Barozzino napovedal, da bodo glasovali proti, ob glasovanju pa so se iz klopi senatorjev Sel prikazali nekateri transparenti. Na enem izmed njih je pisalo »Jobs Act: povratek v 18. stoletje«, na drugem pa je bil delavski statut opremljen z žalnim trakom.

Med razpravo v senatu je v bližini parlamenta prišlo do neredov, ko je skupina študentov v bližini parlamenta poskušala prebiti policijski kordon, da bi dosegla palačo Madama. Prišlo je do pretepa, v katerem jih je po udarcih pendrekov skupilo nekaj študentov.

Medtem so se včeraj v rimskem zaporu Regina Coeli začela zaslišavanja

prvih štirinajstih od 37 aretiranih v zvezi s preiskavo, ki jo je sprožilo rimsko tožilstvo. Vsi zaslišani so se poslužili pravice, da ne odgovarjajo preiskovalcem. Tožilec je včeraj ponovil, da so aretirani in preiskovani vpleteni v razvejan koruptivni sistem pri dodelitvah javnih del, pri zbiranju odpadkov, upravljanju centrov za sprejem migrantov, skrbi za javno zelenje in številnih drugih dejavnostih občine.

Finačna straža je včeraj nadaljevala z zaplenbo velikega premoženja, ki je bilo ustvarjeno z nečednimi posli zaskr-

bljujoče velikega obsega. Preiskovalci imajo v rokah veliko dokaznega gradiva, med katera sodijo tudi številni telefonski prisluhi. Nad vsem je, kot kaže, držal roko nekdanji fašistični terorist Massimo Carminati, kompromitirani pa so tudi nekateri vidni občinski funkcionarji Demokratske stranke.

Med včerajšnje reakcije na rimsko preiskavo gre zabeležiti izjavo predsednice poslanske zbornice Laure Boldrini, ki je »popolnoma zgrožena« zahtevala, jasnost in odločne ukrepe, da se počisti s to nesnago.

Premier Matteo Renzi v parlamentu

ANSA

BRUSELJ - Na srečanju koalicije držav proti džihadistom

Odločen boj proti IS

Predstavniki držav udeleženk opozorili, da bo ta boj verjetno še dolgotrajen

Državni sekretar ZDA John Kerry in iraški premier Haider al-Abadi

ANSA

TEHERAN - V zadnjih dneh

Iranski lovci bombardirali položaje džihadistov

WASHINGTON / TEHERAN - Iranski vojaški lovci so v zadnjih dneh bombardirali položaje skrajne Islamske države na vzhodu Iraka, a ti napadi niso bili usklajeni z ameriškimi silami, so v torek sporočili v Pentagonu. »Imamo dokaze, da je Iran z letali f-4 phantom v zadnjih dneh dejansko izvedel zračne napade,« je dejal Pentagonov tiskovni predstavnik John Kirby. Kirby je po poročanju francoske tiskovne agencije ob tem, da je iraška vlada tista, ki nadzira in usklajuje vojaške polete različnih držav.

Iranske sile so bile doslej dejavne tudi na kopnem v Iraku, ko so pomagale šiitskim milicam in enotam bagdadske vlade. ZDA so tokrat prvič potrdile, da je Teheran izvedel tudi zračne napade nad IS v Iraku. Iran je Iraku v preteklosti tudi že dobavil letala suhoj su-25. V zvezi s tem so se pojavile govorice, da naj bi letala pilotirali iranski piloti.

Potrditev iranskih zračnih napadov na IS v Iraku je po oceni poznavalcev dokaz, kako je grožnja, ki jo predstavlja IS, v boju proti džihadistom združila zaprisežena nasprotnika ZDA in Iran. Na navedbe Pentagona se je včeraj odzval Teheran in sporočil, da so te »nenatančne in nekorektne«. »Iranska strategija (za boj proti IS) se ni spremenila,« je tako po poročanju nemške tiskovne agencije dpa dejala tiskovna predstavica zunanjega ministrstva Marsi Afčam, ne da bi nedvoumno zanikala ameriške trditve. Iranska strategija temelji na vojaškem svetovanju iraškim varnostnim silam in ne na neposrednemu vojaškemu posredovanju.

Iranski lovci nad Irakom

ANSA

BRUSELJ - Koalicija držav proti džihadistom Islamske države (IS) v Siriji in Iraku je v Bruslju podkrepla odločenost boja proti tej teroristični organizaciji, hkrati pa ocenila, da globalna kampanja proti IS začena kazati rezultate. Predvsem v Iraku, kjer vladne in kurdske sile počasi osvobajajo ozemlje, ki so ga zavzeli islamisti. Na srečanju koalicije so včeraj sodelovali predstavniki 60 držav iz Evrope, Severne Amerike, Azije in arabskega sveta, med njimi tudi Slovenije. V zaključni izjavi so podkrepli odločenost za nadaljevanje skupnega globalnega boja proti IS, so pa opozorili, da bo ta boj verjetno še dolgotrajen.

Boj proti IS v prvi vrsti poteka v obliki letalskih napadov na njihove položaje v Siriji in Iraku. Te letalske napade ob ZDA izvaja še najmanj 13 držav.

Kot je po koncu srečanja koalicije pod vodstvom ZDA dejal ameriški državni sekretar John Kerry, je okoli tisoč izvedenih letalskih napadov že povzročilo velik udarec vodstvu te organizacije ter njihovim logističnim in operativnim zmogljivostim.

»Izgubljajo nadzor nad ozemljem, ki so ga zavzeli, njihovo financiranje je oteženo, njihova sporočila sovraštva so bila zavržena,« je dejal Kerry na novinarski konferenci v Bruslju. Napadi se bodo še stopnjevali, je napovedal.

Na vzhodu in severovzhodu Sirije sicer letalske napade na položaje IS izvajajo ZDA, Bahrajn, Jordanija, Katar, Savdska Arabija in Združeni arabski emirati. ZDA sicer same bombardirajo tudi položaje drugih skrajnih skupin v Siriji, ki naj bi bile povezane s teroristično mrežo Al Kaida.

Turčija, Jordanija in zalivske države naj bi prevzele tudi urjenje sirske borcev proti IS, čeprav za zdaj konkretnih načrtov še ni.

V Iraku pa položaje IS ob ZDA bombardirajo še Francija, Velika Britanija, Danska, Belgija, Nizozemska, Kanada in Avstralija. Včeraj je položaje IS sicer bombardiral tudi Iran, ki pa formalno ni del mednarodne koalicije proti IS. »A to je precej več kot le vojaška koalicija,« je opozoril Kerry. »Ne bomo uspešni, če se bomo zanašali le na vojsko,« je menil.

Boj proti IS namreč poteka tudi v obliki pošiljanja pomoči v orožju, zlasti iraškim Kurdom, pri čemer so sodelovale številne države, med njimi Italija in Nemčija. Druge pa sodelujejo v humanitarnih prizadevanjih, v boju proti novačenju borcev in financiranju njihovih dejavnosti, pa tudi v boju proti njihovi ideologiji.

Pri slednjih »nebojnih« aktivnostih sodeluje tudi Slovenija, ne sodeluje pa v vojaškem boju in pri urjenju borcev proti džihadistom, je včeraj potrdil zunanji minister Karl Erjavec. (STA)

Velika Britanija bo vrnila vse dolgove iz prve svetovne vojne

LONDON - Velika Britanija bo vrnila vse svoje dolgove iz prve svetovne v višini 1,9 milijarde funtov (2,4 milijarde evrov), je včeraj sporočil britanski finančni minister George Osborne. Osborne je poudaril, da je Velika Britanija lahko zelo ponosna, da bo lahko končno vrnila dolg, ki si ga je nakopala, da bi se lahko borila med prvo svetovno vojno. »To je znak naše proračunske verodostojnosti, je pa tudi dobro za to generacijo davkoplačevalcev. Pomeni tudi še en ustrezen način, da se spomnimo tega izrednega žrtvovanja v preteklosti,« je dejal.

Več kot 120.000 ljudi ima obveznice iz prve svetovne vojne. Z vsemi lastniki bodo kmalu vstopili v stik in jih izplačali. Vlada bo refinanciranje dolga lahko uresničila zahvaljujoč sedanjim zelo nizkim obrestnim meram.

Uradne ocene so, da je Velika Britanija od leta 1917 plačala za okoli 5,5 milijarde funtov obresti na dolgove iz prve svetovne vojne. London bo poplačal tudi dolgove iz 18. stoletja, ko je borzni zlom leta 1720 za seboj pustil pomemben nacionalni dolg, je še povedal Osborne.

Nadškofa pedofila izpustili iz zavora

VATIKAN - Zaradi spolnih zlorab obtoženega nekdanjega poljskega nadškofa Josefa Wesolowskega so v Vatikanu izpustili iz hišnega pripora. Kot so pojasnili, se je izteklo najdaljše možno trajanje ukrepa, odločitvi pa je botrovalo tudi zdravstveno stanje 66-letnega nekdanjega nuncija v Dominikanski republiki. Wesolowski bo moral kljub temu še naprej ostati v Vatikanu in se držati strogih pravil glede komunikacije, je pojasnil tiskovni predstavnik Vatikana Federico Lombardi.

Nekdanjega nuncija, ki naj bi v Dominikanski republiki zlorabil sedem otrok, so aretirali septembra. Že ko so očitki prvič prišli na dan, ga je papež Frančišek avgusta 2013 odpoklical s položaja, izključen je bil tudi iz duhovniškega stana.

NEW DELHI

Prebivalci mesta Bhopal hočejo pravico

NEW DELHI - Na stotine protestnikov se je včeraj zbralo pred zapuščenim tovarno pesticidov pri indijskem mestu Bhopal in terjalo pravico za žrtve najhujše industrijske nesreče, ki se je tam zgodila pred natanko 30 leti. Prebivalci, ki so na lastni koži občutili posledice nesreče, in aktivisti so nosili napise in vzklikali »Zahtevamo pravico!«. Indijski in ameriški vladi ter podjetju Dow Chemical - to je pred leti kupilo podjetje Union Carbide, lastnika tovarne, kjer se je zgodila nesreča - očitajo, da niso storili dovolj, da bi pomagali žrtvam.

Zahtevajo več denarja za odškodnine in temeljito očiščenje območja strupenih odpadkov, ki pronicajo v zemljo in podtalnico, s katero se oskrbuje 50.000 ljudi. Kot je povedala ena od protestnic, je pred 30 leti živila v bližini tovarne in je bila ravno noseča. Njena hčerka se je nato rodila z mišično distrofijo, njen mož je pet let kasneje umrl zaradi raka. Odškodnina, ki so jo dobili nekaj let po nesreči, je bila zelo nizka in so jo hitro porabili za zdravljenja, piše britanski Reuters.

Dow Chemical zanika odgovornost do žrtev nesreče, češ da je Union Carbide kupil desetletje po tem, ko se je ta leta 1989 poravnal z indijsko vlado in za odškodnine namenil 470 milijonov dolarjev.

GORICA - Andrea Roitz se je vračal domov z nočne zabave

Motorist brez čelade je našel smrt na ulici

Kraj nesreče v Ulici Di Manzano in razbitine na cestišču

BUMBACA

Ko je sredi noči zapeljal po Ulici Di Manzano, v bližini goriške železniške postaje, je naenkrat izgubil nadzor nad motorjem, po padcu z njega pa ga je vrglo v drevo in nazadnje še v zabojnik za steklo ob robu ceste. Tako je včeraj umrl Andrea Roitz, 50-letni Goričan, ki je smrt našel na poti domov z nočne zabave. Na sebi ni imel čelade, zato mu je bil udarec v glavo usoden. Roitz je pripadal družini goriških podjetnikov, bil je znan zlasti med lovci, sam je bil strasten lovec in hkrati direktor ločnega lovskega rezervata. Z njegovo smrtjo pa so očeta izgubili njegovi trije sinovi, najmlajši komaj štirileten.

Danes bo goriški sodnik odločil, če bodo na truplu opravili sanitarno obdukcijo, zlasti zato, da ugotovijo, če je bila njegova psihofizična kondicija primerna za vožnjo z motorjem. Prometna policija pa preiskuje razlog, zaradi katerega ni imel čelade, ki bi ga bila lahko rešila. Ko je vest o njegovem tragičnem koncu včeraj odjeknila v mestu, so jo pospremili tudi glasovi, češ da naj bi mu prijatelji, s katerimi je preživel noč na zabavi, skušali preprečiti, da

odide z motorjem tudi tako, da so mu dobronamerno skrili čelado. Ni se pustil pogovoriti, sedel je na svoj motor tipa BMW 1200 in zapeljal naravnost v smrt.

Nesreča se je zgodila v noči s torka na včerajšnji dan, nekaj minut po četrti uri. Andrea Roitz, letnik 1964, je bil namenjen domov, živel je v Ulici Aquileia. Peljal se je v smeri krožišča na Korzu, ko iz še nepojasnjenega vzroka - cesta je bila zaradi dežja spolzka - motorja ni več obvladal. Ta je zapeljal v levo, trčil v pločnik, kakih trideset metrov drsel po robniku pločnika, motorista brez čelade pa je vrglo najprej v drevo, nato pa še v zeleni zabojnik za steklo, ki stoji na pločniku. Ko so se na kraj pripeljali reševalci - služba 118, policija in gasilci -, je Roitz mrtev ležal sredi cestišča, njegov motor pa nekaj deset metrov stran. Prometni policisti so dobri dve uri opravljali meritve, zato da bi pojasnili dinamiko; cesta je bila za promet zaprta do 6.45. Danes bo sodnik sprejel odločitev, če bo za preverjanje psihofizičnega stanja umrlega potrebna obdukcija.

Andrea Roitz je bil svojčas zaposlen

SPOMIN NA ANDREO ROITZA

Življenje je ljubil in ga tudi izzival

Petdesetletni Andrea Roitz

v družinskem uvozno-izvoznem podjetju, nato in do pred enim letom pa v carinskem oddelku podjetja brata Enrica Rail Services; znano je tudi zaradi načrta centrale na biomaso v Tržaški ulici. Nekaj časa je živel v Ločniku, nakar se je preselil v goriško stanovanje. Imel je tri sinove z različnimi partnerkami, prva dva sta že študenta, tretji pa komaj štirileten. Od svojega očeta je

»Življenje z njim ni bilo ravno prijazno in vendar je bil vedno nasmejan, poln energije in dobrega srca kot malokdo.« Tako se Andree Roitza spominja Silvana Romano, odbornica za socialno pri goriški občini, ki je z njim navezala prijateljstvo in ga, ko je bila potreba, pritegnila k socialnemu delu. Njegov tragični konec jo je močno prizadel: »Bil je poln življenja, darežljiv, vedno pripravljen pomagati. Ko sem ga kar koli prosila, je priskočil na pomoč, kakor je mogel in znal. Bil je sončne narave, takšnih oseb med nami ni veliko. Življenje je ljubil, imel je neizmerno željo po življenju, tako velika je bila, da si je upal življenje tudi izzivati.«

podedoval ljubezen za lov. Bil je strasten lovec; še preden se je angažiral v upravi ločnega lovskega rezervata, je rad odhajal na lov v Slovenijo. Pred sedmimi leti je bil prvič imenovan za direktorja ločnega rezervata in po potih letih na tem mestu potrjen. Njegova smrt je težka izguba za svojce pa tudi za ločniško lovsko družino, ki ji je namenjal svoje najboljše sile.

GORICA - APT

S kamerami in varnostniki nad nasilneže na avtobusih

Avtobusi bodo opremljeni z video kamerami, ki bodo posnemale dogajanje na njih, vanje bodo vstopali varnostniki, ki bodo tudi preverjali, če imajo potniki vozovnice. To sta prva dva ukrepa, ki gresta v smer zagotavljanja večje varnosti za šoferje in za potnike na avtobusih goriškega podjetja APT. Ukrepi so plod dogovarjanja med podjetjem in sindikalnimi organizacijami z izjemo baznega sindikata, ki dogovora ni podpisal. Kot znano, je v zadnjem času prišlo v javnost več vznemirljivih vesti o nasilnih izpadih nad šoferje avtobusov, zato so postale zahteve sindikatov glasnejše.

V torek je podjetje APT podpisalo pogodbo z zunanjim podjetjem, ki bo priskrbelo varnostnike: ti bodo razpoznavni, skrbeli bodo za varnost, pooblaščen pa bodo tudi, da pri potnikih preverjajo vozovnice. Na avtobuse bodo vstopali na »občutljivih« proгах, na tistih namreč, kjer so zabeležili več primerov nasilja ali motenja miru. Novost bodo uvedli s prihodnjim tednom. Učinek varnostnikov bodo preverjali ves december, po koncu poskusnega meseca pa bodo tudi odločali, kako naprej.

S sorodnim namenom bodo avtobusi opremljeni z video kamerami. Pet avtobusov jih že ima in jih bodo v kratkem aktivirali. Podjetje pa kupuje drugih sedem avtobusov za izvenmestne proge, ki bodo že opremljeni z njimi. »S kamerami bomo izvajali monitoring dinamike na vozilih,« je včeraj pojasnil predsednik uprave podjetja APT, Paolo Polli, in dodal: »Naša dolžnost je zagotoviti varnost tako šoferjev kakor potnikov. Pred očmi pa moramo imeti podatek, da avtobusi našega podjetja prevažajo vsako leto preko 6 milijonov potnikov ne samo na Goriškem, temveč na celotnem deželnem ozemlju. Vseh nevarnosti ne moremo preprečiti.«

Da gredo ukrepi v pravo smer, v imenu sindikatov poudarja Marko Sosol (Filt CGIL): »Rezultat so večletnih prizadevanj in zahtev. Končno smo priča prvim premikom.« Varnostniki bodo navzoči na mestnih in izvenmestnih proгах, čez dan in v večernem času; še posebej bodo nadzirali progo med Trstom in letališčem, na kateri so bili šoferji predmet nasilja, pravi Sosol in dodaja: »Za nas, sindikate, in za podjetje mora biti varnost prioriteta.« In napoveduje naslednji korak: sindikati se bodo sestali še z goriško prefekturo in s poveljstvom mestnih redarjev, zato da bodo nad avtobusi bdele vse sile javnega reda.

TRŽIČ - Prihodnji teden odprtje novega Karitasovega centra

Šest ležišč za brezdomce

Nova pridobitev v župniji Marcelliana - Na bedenju tudi nadškof Radaelli in don Dossetti

Po številnih zapletih in zamikih bodo v soboto, 13. decembra, v Tržiču odprli novo stanovanjsko strukturo, namenjeno ljudem v stiski in brezdomcem. V frančiškanskem samostanu župnije Marcelliana so namreč uredili center, za katerega bo skrbela katoliška organizacija Karitas. V njem je šest ležišč, ki bodo še kako koristile ljudem, ki so žal tudi v Tržiču prisiljeni spati brez strehe nad glavo.

Sobotno odprtje so vključili v niz Karitasova noč, ki ob molitvi vsako leto ponuja tudi priložnost za razmislek o solidarnosti in spreje-

manju bližnjega. Letošnji gost bo duhovnik iz mesta Reggio Emilia Giuseppe Dossetti, vnuk znanega istoimenskega partizana, parlamentarca in teologa; ob 20.30 bo v Marijinem svetišču Marcelliana spregovoril o sprejemnem centru, ki ga je odprl v svoji župniji.

Odprtja se bo udeležil tudi goriški nadškof Carlo Maria Radaelli. Sledilo bo bedenje, ki ga bodo oblikovale razne župnijske skupine in se bo zaključilo naslednje jutro ob 7.30. Darove, ki jih bodo zbrali med nedeljskimi mašami, bodo namenili škofijskemu Karitasu.

Frančiškanski samostan

ARHIV

TURJAK - Reakcija na številne vlome

Krajani z obhodnicami proti serijskim tatovom

Po zgledu občanov iz Foljana-Redipulje je tudi skupina prebivalcev občine Turjak začela prirejati obhodnice, s katerimi želi vas zaščititi pred tatovi. Domačini so namreč zelo zaskrbljeni, saj so v občini v prejšnjih tednih zabeležili vsaj deset vlomov v hiše in stanovanja, tem primerom pa je treba prišteti še vsaj 50 tatvin, do katerih je prišlo v drugih krajih v Laškem. Tatovi so obiskali tako predmestja in osamljene kraje kot tudi mestna središča, ustrašili pa se niso niti psov: eno izmed hiš, ki so jih izbrali, sta varovala dva dobermanova, vlom pa je vseeno uspel.

Tatovi so iskali predvsem zlato in gotovino. Pobrli so, kar so našli na mizah in v predalih, bolj temeljitega iskanja pa

si v večini primerov niso mogli privoščiti, saj so v večino hiš in stanovanj vlomili ponoči, ko so bili lastniki doma. Ob tatovih nakita in denarja so bili v Turjaku na delu tudi tatovi delovnega orodja, ki so vlomili v sedež društva Pro Loco.

Občanska lista Il Paese je zato na župana Enrica Bulliana in odbornike naslovila svetniško vprašanje, s katerim upravo vabi, naj ukrepa. Občanska lista poziva župana, naj stopi v stik z ostalimi upravitelji in skupaj z njimi zahteva okrepitev nadzora oz. zaščito sil javnega reda, ki jim v zadnjih letih krčijo sredstva. Občanska lista opozarja upravo, da so nekateri občani že začeli prirejati obhodnice, s katerimi želijo preprečiti nove tatvine.

GORICA - Dvojezični smerokazi pri Štandrežu

Med premiki in nedorečenostjo

Vprašanje dvojezičnih smerokazov na obnovljenem krožišču pri Štandrežu ostaja nerešeno. Zato se je tajnik Slovenske kulturno gospodarske zveze (SKGZ) Livio Semolič odpravil k predsedniku družbe Autovie Venete, Emiliju Terpinu. Srečanja na sedežu podjetja v Trstu se je udeležil tudi senator Francesco Russo; do sestanka je prišlo tudi po njegovi zaslugi. Russo je izrazil pričakovanje, da bo Terpin prispeval k dokončnemu razpletu, saj se zadeva vleče že več kot leto dni.

Semolič je obnovil potek dosedanjega dogajanja in izrazil začudenje, da se moramo še vedno ukvarjati s tem vprašanjem, potem ko je bilo že nič koliko srečanj na vseh ravneh in ob prisotnosti številnih sogovornikov, od goriškega prefekta in župana do predstavnikov Anasa in družbe Autovie Venete. Prisotnim je Semolič pokazal zapisnike dosedanjih sestankov, iz katerih jasno izhaja, da se morata Autovie Venete

in Anas med sabo koordinirati ter v skladu z zakonom namestiti dvojezične smerokaze na območju, ki ga predvideva zakon 38/2001 oz. kjer je predvidena vidna dvojezičnost na podlagi odlokov predsednika deželne vlade. Poudaril je tudi, da na sestanku z deželnim direktorjem Anasa Giuseppejem Ferraro, ki ga je organizirala poslanka Tamara Blažina, je bilo izpostavljeno, da podjetje podpira postavitev dvojezičnih smerokazov, kar je naknadno formalno izjavil v pisni obliki. Ferrara je tedaj še sporočil, da vsedrjavni načrt podjetja predvideva specifična finančna sredstva za zamenjavo enojezičnih smerokazov z dvojezičnimi od leta 2015 dalje.

Semoličevi sogovorniki v Trstu so prikazali dokaj kompleksno sliko, ki zadeva krožišča ob glavnem vhodu v Gorico, saj so na razdalji nekaj deset metrov na raznih glavnih ali stranskih cestiščih v neposredni bližini avtocestnega odseka Vileš-Gori-

ca za njihovo upravljanje odgovorni kar štirje koncesionarji. Poleg Autovie Venete in Anasa sta zanje pristojna tudi podjetje FVG Strade in goriška občina, ki je sicer edina poskrbela za dvojezične smerokaze za Gorico in Štandrež. Predstavniki Autovie Venete so tudi opozorili, da dvojezični naziv na cestnih znakih lahko imajo samo tisti kraji, ki so dejansko dvojezični, ne pa ostali, kot sta

Livio Semolič in Emilio Terpin (levo), smerokazi na štandreškem krožišču

na primer Benetke ali Videm, kar bo sicer potrebno še preveriti.

»Še vedno je kar nekaj nedorečenosti, ne nazadnje tudi glede pravil cestnega zakonika, ki bi zahtevala določeno doslednost in koordiniran nastop vseh pristojnih koncesionarjev, seveda ob spoštovanju obstoječe zakonodaje. Tako bi se izognili tudi pravemu babilonu, ki ga opažamo pri marsikaterem krožišču (npr. na Opčinah),

kjer so na istem mestu kraji večkrat različno označeni,« je tržške pogovore ocenil Semolič. Ob koncu srečanja je Emilio Terpin dal nalogo sodelavcem, naj zadevo dokončno rešijo z zamenjavo enojezičnih smerokazov na krožišču v Gorici v dogovoru s podjetjem Anas in naj mu o tem čim prej poročajo, da bo lahko posredoval informacije Liviu Semoliču in senatorju Francescu Russo.

GORICA - Obiskali smo Katoliško knjigarno

Trgovina čudežev

Vhod v Katoliško knjigarno, zgoraj za pultom prodajalka Valentina

BUMBACA

Katoliška knjigarna velja za eno najstarejših slovenskih goriških trgovin, saj je bila ustanovljena leta 1910. Po zaprtju Tržaške knjigarne pa tudi za edino slovensko knjigarno v Italiji. Nahaja se na Travniku, ki je veljal za središče mestnega življenja ..., a se je po preureditvi spremenil v ogromno tlakovano peščeno, s katere je življenje skorajda izginilo. Katoliška knjigarna pa kljub temu ostaja kulturna postojanka, ki jo ljudje radi obiskujejo. Tak občutek smo vsaj dobili med včerajšnjim dopoldanskim obiskom njenih prostorov: v dobrih štiridesetih minutah je v pritličje stavbe, ki je last Katoliškega tiskovnega društva, vstopilo kar nekaj strank. Ene so govorile v slovenščini, druge v italijanščini, iskale pa plastične kuverte, pastirčke za v jaslice in tudi knjige. Kajti Katoliška knjigarna je, imenu navkljub, tudi ali predvsem papirnica in prodajalna nabožnih predmetov. Poleti vanjo rad zaide tudi kak turist.

»Če bi prodajali samo knjige, ne bi preživeli,« pravi prijazna prodajalka Valentina, ki za knjigarniškim pultom dela zadnja tri leta. »Rešujemo se s prodajo raznih artiklov, njihova prodaja pa je tako rekoč sezonska.« Vsak letni čas je namreč povezan s prodajo specifičnih predmetov. Tačas ponujajo na pultih in policah bogat izbor božičnih in no-

voletnih voščilnic (tako s slovenskimi kot z italijanskimi napismi), razne okraske, jaslice in druge praznične predmete. V teh dneh je prodajalki Valentino in Sonjo (ena je zaposlena s polnim, druga pa s polovičnim delovnim urnikom, občasno pa jima priskoči na pomoč tudi Elizabeta) obiskal že marsikateri Miklavžev pomočnik in naročil darila - v prvi vrsti šolske potrebščine, a tudi nekaj knjig. »Izbira daril je danes zelo pretehtana, budžet je nižji pri vseh kupcih.«

Prazničnim decembrskim dnevom sledi spomladi velikonočni čas, ko je mogoče v Katoliški knjigarni nabaviti tipične slovenske pisane in drsanke, tu so še priložnostna darila za obhajilo in birmo, poletni meseci so namenjeni naročanju šolskih potrebščin in učbenikov za slovenske šole. Pa smo, z nekaj vmesnimi pavzami, kmalu spet sredi vselega decembra.

Knjižne police Katoliške knjigarne ponujajo predvsem slovenske knjige; »italijanske povečini prepuščamo ostalim knjigarnam v mestu, da tudi same preživijo,« pravi Valentina. Najbolj vlagajo v bodoče bralce, zato je ponudba otroških knjig res bogata. Dobro so založene tudi police zamejskih založb, saj gredo njihove novosti najbolj v prodajo. V sodelovanju z njimi bodo v novem letu ponovno stekla tudi dopoldanska srečanja Kava s knjigo.

Preostala knjižna ponudba je odvisna od razpoložljivosti založb; nekatere, na primer Mladinska knjiga, zahtevajo vnaprejšnje plačilo, česar pa si goriška knjigarna ne more privoščiti. »K sreči dobro sodelujemo s pošto v Novi Gorici; naročene knjige lahko svojim strankam priskrbimo tudi iz dneva v dan.« Res pa je, da je konkurenca raznih knjigarn, ki so jih odprli v novogoriških nakupovalnih centrih, zelo ostra. »Žal se marsikdo raje odpelje v Qlandio ali Supernovo, kjer nima težav s parkiranjem. Marsikdo tudi zmotno misli, da so knjige tam cenejše, kar seveda ni res. Cene so namreč natisnjene na pladnicah.«

Vsak dan se je treba boriti, časi so težki, je pritrdila Franka Žgavec, nekdanja upraviteljica knjigarne, ki sedaj svoj delo nadaljuje v upravnem odboru Katoliškega tiskovnega društva. »KTD čuti moralno dolžnost in odgovornost, da pomaga ohraniti knjigarno v središču mesta. Zato krije izgube in pomaga na tak ali drugačen način. Na učbenikih in knjigah je dobiček omejen, zato, da bi knjigarna sama preživela, bi morala biti prodaja veliko večja. Vsa zadnja leta smo obratovali z izgubo, videli bomo, kako bo letos, ko smo zaposlene skrčili na minimalno raven.«

Medtem ko upravitelji upajo, da se bodo varčevalni ukrepi obrestovali, ostajajo v Katoliški knjigarni prepričani, da so stranke »svete«, zato skušajo ustreči vsaki njihovi želji. »To je trgovina čudežev, česar nimamo, ustvarimo,« se nasmehe knjigarnarica Valentina. (pd)

LAŠKO - Kljub poostrenemu nadzoru

Vlomi kot po tekočem traku Župan zahteva strožje kazni

Kljub poostrenemu nadzoru sil javne varnosti ni videti konca vlomom na območju Laškega in zlasti Ronk, ki se v zadnjem mesecu vrstijo kot po tekočem traku. Tudi v noči na včerajšnji dan so imeli karabinjerji polne roke dela. Neznancem sta se dva vloma obnesla, tretji poskus tatvine pa je spodletel. Na »delu« so bili v bližini poštnega urada v Ulici Fratelli Cervi. Vlomili so v stanovanjski hiši s stanovalci, ki so nič hudega sluteči mirno spali. Med begom so del plena zapustili po poti, ker jih je morda kdo ali kaj zmotilo ali pa jih plen kraje ni zadovoljil. V isti noči so tatvine zabeležili v Devinu-Nabrežini, nekaj spodletelih vlo-

mov pa v občini Foljan-Redipulja.

Policija, karabinjerji in finančna straža so poostriili nadzor čez dan in ponoči tudi z osebjem v civilnih oblekah. Klice občanov ravno tako sprejemajo noč in dan. »Kljub temu je stanje veliko hujše kot v prejšnjih letih,« pravi župan Foljana Antonio Calligaris: »Že nekaj tednov so tatovi na delu v enih in istih vaseh ter celo istih zaselkih in ulicah. Med ljudmi naraščata strah in občutek nemoči. Cenim delo sil javnega reda, vendar problem je v zakonodaji, ki ne kaznuje primerno tatov. Dokler ne bo prišlo do strožje kazni, vlamljanja po naših domovih ne bo konec,« je polemičen župan.

GORICA - V centru Lojze Bratuž razstava o prekomorcih

Herojska epopeja

Mnogo družin na Goriškem je v svoji sredi imelo kakega prekomorca, člana posebnih partizanskih enot, ki so se formirale več tisoč kilometrov stran od domačih krajev. V glavnem je šlo za primorske Slovence in istrske Hrvate, italijanske državljane, ki so bili ob izbruhu druge svetovne vojne poklicani pod orožje in poslani na razne fronte. Mnoge so zavezniki zajeli v Libiji in Tuniziji, nekoliko kasneje pa tudi na Siciliji, Sardiniji in v južni Italiji. Med njimi je bilo tudi mnogo pripadnikov posebnih bataljonov (battaglioni speciali), ki jih je za slovenske fante ustanovila fašistična Italija. Vsa ta množica vojnih ujetnikov in dezertirjev iz italijanske vojske se je s pomočjo zaveznikov začela zbirati v Bariju, nato pa v bližnji Gravini, ki je postala glavni zbirni center prekomorcev. Tam so se za kak mesec urili v vojaških veščinah, nato so jih iz Barija z ladjami prepeljali na otok Vis. Tu se je začela bojna pot dobro izurjenih in opremljenih vojakov, ki so postali ena najboljših udarnih sil pri pregonu Nemcev in njihovih pomagačev iz Jugoslavije. Prekomorci so bili odločujoči pri osvoboditvi dalmatinskih otokov, najbolj pa v bitkah za Knin, Mostar, Bihać, Klano nad Reko, Ilirsko Bistrico, vse do osvoboditve Trsta in nekaj dni kasneje tudi Celovca. Vojake, ki so prišli preko morja (od tu izraz prekomorci), najdemo v vseh vojaških enotah: največ jih je služilo v pehoti, mnogi pa so bili uvrščeni v topniške divizije, tankovske enote in tudi v letalstvo, ki je bazo imelo v kraju Campomarino pri Termoliju, severno od Foggie.

O herojski epopeji prekomorcev govori lepo zasnovana razstava, ki je od toraka na ogled v veži Kulturnega centra Lojze Bratuž. Številnim prisotnim je ob odprtju razstave zaželela dobrodošlico predsednica centra Franka Žgavec, nakar je moški pevski zbor Skala iz Gabrij pod taktir-

ko Zulejke Devetak zapel domoljubno pesem Lipa. Gabrski zbor je tudi zaključil otvoritveno slovesnost z najbolj primorsko med primorskimi pesmimi - *Vstajenjem Primorske*. Na harmoniko je pevec spremljal Štefan Nanut.

O prekomorcih in njihovih zaslugah je spregovorila zgodovinarica Irena Uršič, avtorica razstave, ki je nastala v sklopu Muzeja novejšje zgodovine Slovenije in dobila potujoči značaj. Spomnila je na vse pomembnejše etape, ki so prekomorce iz ujetnikov spremenile v izurjeno vojsko. Prekomorci so tako rekoč postali jugoslovanska vojska in so se prav v tem zelo razlikovali od partizanskih enot, ki so se na naših tleh bojevale po načelu: udari in umakni se! Pred prekomorci pa se je morala umikati do tedaj skoraj nepremagljiva nemška vojska. Zato se je tudi po vojni zastavljalo vprašanje, ali so bili prekomorci partizani; oblasti so jim po krivici odklanjale priznanje statusa borca, je še povedala Irena Uršič. Le

Govornice na odprtju in eden izmed razstavljenih eksponatov

BUMBACA

nekaterim posameznikom, kot je bil eden od komandantov prekomorskih brigad Albert Klun, gre zahvala in zasluga, da njihov doprinos h končni zmagi ni tonil v pozabo. Zdaj že pokojni Klun je avtor ali soavtor številnih knjig, ki prekomorce postavijo na zaslužno mesto, je še spomnila zgodovinarica. Direktorica Pokrajinskega arhiva v Kopru Nada Čibej pa je pojasnila, da je Klun svoj zelo bogat arhiv zapustil koprski ustanovi, ki je tako postala varuhinja zapuščine prekomorskih brigad.

Na odprtju, ki so se ga udeležili tudi prekomorci Anton Sever in Bojan Bizjak in

Nove Gorice ter Dušan Kozem iz Prvačine, so predstavili tudi zbornik Prekomorci, ki ga je oblikovalo 14 zgodovinarjev in kakih 20 pričevalcev. Zbornik žal ni na prodaj. Pred tem so si lahko navzoči ogledali dokumentarna filma *Življenje in delo jugoslovanske vojske na Srednjem vzhodu*, ki ga je režiral Ivan Rudolf, in *Prekomorci* Emila iz leta 1964.

Razstava bo v centru Bratuž na ogled do konca januarja 2015, obisk pa je možen le po predhodni najavi (tel. 0481-531445) ali ob prireditvah, ki potekajo v centru. (vip)

Mongolci v Kulturnem domu

Festival Across the Border bo nocoj gostil izjemen glasbeni dogodek: ob 20.30 bo v veliki dvorani Kulturnega doma nastopila skupina Egschiglen iz Mongolije. Egschiglen (v mongolščini: lepa melodija) so leta 1991 ustanovili študentje konservatorija mesta Ulaanbaatar. Skupina goji sodobno mongolsko glasbo in sistemsko raziskuje zvočno dimenzijo svojega repertoarja s tradicionalnimi instrumenti in tipično vokalno tehniko osrednje azijske celine. Navdih išče v ljudeh in v raznoliki krajini, ki jo sestavljajo ravnine, neskončna puščava, zasneženo gorovje, reke in gozdovi. Večina dvomilijonskega naroda je nomadskega porekla in še danes živi v sozvočju z naravo. Mongolska glasba diši po svobodi in energiji preprostega življenja. Vstopnice stanejo 10 evrov.

Roberta Battiston v Mostovni

V galeriji Tir v centru Mostovna bodo danes ob 20. uri odprli fotografsko razstavo mENTAL BORDERS. Avtorica črno-belih fotografij je Roberta Battiston, prva in edina Italijanka, ki se je odločila za študij na Visoki šoli za umetnost novogoriške univerze. Od tu zamisel o razstavi o »mentalnih mejah«. Odprtje bo obogatila glasbena inštalacija Fabrizia Fioreja.

Posvet o Bližnjem vzhodu

Na sedežu fundacije Goriške hranilnice bo danes ob 10. uri govor o Bližnjem vzhodu. Svoje izkušnje in analize bodo podali številni predavatelji, med njimi vojna reporterka Clara Salpietro in politični geograf Igor Jelen.

Mladi: nova predsednica

Mladinski forum, ki deluje pod okriljem goriške pokrajinske uprave, ima novo predsednico. V prihodnjem letu bo njegove dejavnosti vodila absolventka višemske univerze Alessandra Zini.

GORICA - Karabinjerji

Na koledarju tudi Podgora

Koledarska stran, posvečena Podgori

Na straneh tradicionalnega koledarja, ki ga karabinjerji izdajajo vse od leta 1928, se je pojavila tudi Podgora. Koledar za leto 2015, ki so ga natisnili v nakladi 1.250.000 izvodov, je posvečen karabinjerjem in družinam, v njem pa so zbrana razna pisma, fotografije in druga dokumentacija o družinah v najširšem pomenu besede: tako tistih po krvi kot »družinah«, ki so se predvsem v preteklosti zbirale okrog karabinjerskih postaj. Med njimi je tudi reprodukcija pisma, ki ga je 18. julija 1915 napisal karabinjer Orazio Greco. Z nekaj vrsticami se je poslovil od družine pred začetkom bitke za Podgoro, v kateri je umrl (pokopan je v kostnici na Oslavju). »Če bom padel, ne jočite, ampak pošljite sem gor druge brate, saj jih Domovina potrebuje,« je natisnjeno na dveh straneh koledarja, na katerih je tudi fotografija podgorskega tabora karabinjerjev in pogled na Sočo in Podgoro.

Zanimivo, da uporabljajo italijanski karabinjerji izključno slovenski naziv Podgora in to ne samo v koledarju: v rimskem predelu Trastevere imajo na primer vojašnico Podgora, ime goriškega predmestja pa nosi tudi njihova meddeželna komanda. Morda bi se po karabinjerjih lahko zgledovali tudi naši italijanski sosesčani, ki so na Podgoro pozabili in jo raje preimenovali v Piedimonte ... (pd)

SOLKAN - Varstveno delovni center

Z obnovo nove priložnosti

Mladim bodo pomagali priti do večje samostojnosti - Kmalu tudi odprtje centra za osebe z motnjo v razvoju

V solkanski enoti novogoriškega Varstveno delovnega centra (VDC) so se včeraj razveselili prenovljenih in razširjenih prostorov, s čimer so možnost vključevanja v delo pod posebnimi pogoji dobili tudi uporabniki na invalidskih vozičkih. Dosedanji prostori namreč niso imeli njim prilagojenega dostopa in sanitarij. Slovesnost je sovpadala s 35. obletnico ustanovitve dnevnega centra v Solkanu in svetovnim dnevom invalidov.

V Solkanu so s prenovo in razširitvijo, ki sta veljali 220.000 evrov, pridobili tudi dodatnih 150 kvadratnih metrov prepotrebne prostora, poleg puščajoče azbestne strehe so obnovili tla in sanitarije. »Sedaj imamo skupno na voljo 450 kvadratnih metrov,« pojasnjuje direktorica novogoriškega VDC Tea Leban. Solkansko enoto so namenili zaposlitvenim programom, ki bi mladim omogočili povratek na trg dela in usposabljanje na novih področjih ter jim tako pomagali do večje samostojnosti.

»Ker prej ni bilo te možnosti je žal veliko fantov in deklet, ki so končali šolo, ostalo doma. Niso imeli kam – Želva (invalidsko podjetje, op. n.) se je sicer odprla, a tudi takoj napolnila. Tu namreč ni bilo toaletnih prostorov, ki bi jim bili dostopni, bile so stopnice, ozki prostori. Lahko bi rekla, da smo z obnovo te stavbe zmudili 10 let. Če bi bila obnovljena prej, bi lahko vključili več ljudi. To bomo skušali storiti sedaj. Računamo še na program socialne vključenosti za tiste, ki so doma. Te bi radi pripeljali do obiskovanja dnevnega varstva vsaj za kakšen dan v tednu,« se nadeja Lebanova.

Z vzpostavitvijo zaposlitvenega centra bodo uporabniki pridobili t.i. zaščiteno zaposlitev. »Na ta način bodo lahko delodajalci prišli do kvote invalidov, česar doslej niso mogli. Imamo pa že predviden program za zaposlitveni center: naši stavbi v Novi Gorici in Stari Gori potrebujeta čiščenje, pranje ... Ta dela za nas opravljajo zunanji izvajalci, odslej bomo za to skrbeli v tem zaposlitvenem centru. Z invalidi bi lahko tu bilo zaposlenih še dodatnih 15 ljudi.«

Medtem pa se gradnja novogoriške enote VDC po številnih zapletih iz preteklih let bliža koncu. Začetek delovanja pričakujejo v začetku prihodnjega leta. V njej bo za 45 oseb z motnjo v razvoju in okviru dnevnega centra organiziran program vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, v posebni etaži pa bo v bivalnih enotah zagotovljeno bivanje 22 osebam. »Vsa stavba v Novi Gorici je namenjena osebam z motnjo v razvoju, tu bodo vsi, ki bodo lahko delali in živeli z našo asistenco. Tisti, ki potrebujejo veliko nege, pa ostanejo v Stari Gori,« še dodaja direktorica.

Katja Munih

Zborček varovancev centra

FOTO K.M.

NOVA GORICA

Jutri odprtje drsališča

Uvod v letošnja novogoriška novoletna doživetja bo jutrišnje odprtje drsališča na Bevkovem trgu ob 17. uri. Dogodek bo med 15. in 20. uro spremljal Miklavžev sejem - na stojnicah bo predvsem prodaja domačih izdelkov in pridelkov. Od 16. do 30. decembra pa bo med 10. in 21. uro Božično-novoletni sejem. Sicer pa se v središču mesta vse do 4. januarja obeta raznolik program.

Odprtje drsališča bo zaznamovala predstava profesionalnih umetnostnih drsalcev, pa še prižig novoletnih lučk in nagovor novogoriškega župana Mateja Arčona. Ob 20. uri bo sledil koncert novogoriške skupine Avtomobili. Drsališče bo odprto do 4. januarja, od nedelje do četrтка med 10. in 22. uro, ob petkih in so-

botah pa med 10. in 24. uro. Poseben urnik bo veljal ob naslednjih dnevih: na božič bo moč drsati med 12. in 24. uro, med 26. in 30. decembrom med 10. in 24. uro, na silvestrovem med 10. in 22. uro, 1. januarja pa med 11. in 22. uro. Za izposojajo drsalk bo treba odšteti dva evra na uro, izkupiček od najema bo namenjen socialno šibkim družinam. Na voljo bodo tudi brezplačni tečajji drsanja za otroke, in sicer v soboto 6. in 13. decembra ter v nedeljo 7. in 14. decembra ob 10. in 11. uri. Vpis na tečaje bo potekal ob izposojevalnici drsalk. Do konca decembra bodo v času odprtja drsališča v bližini na voljo topli napitki in domače dobrote. Program veselega decembra se sicer začneja v soboto. Na Bevkovem trgu se bodo skoraj vsak dan vrstile prireditve za vse generacije. V soboto bo otroke razveselil prihod Miklavža. (km)

GORIŠKA Miklavž na obisku

Radodarni Miklavž je že na poti na Goriško. Ker je tu veliko pridnih otrok in ga torej čaka veliko dela, bo nekatere obiskal že danes. Kulturno društvo Danica vabi tako domače otroke, da ga danes ob 19. uri pričakajo v centru Danica **na Vrh**; nastopili bodo otroški pevski zbor Vrh sv. Mihaela in društveni otroci z igrico *Decembrska pustolovščina*.

Kulturno društvo Sovodnje vabi otroke sovoledskega vrtca in šole ter njihove vaše prijatelje, da se udeležijo jutrišnjega obiska sv. Miklavža v Kulturnem domu v **Sovodnjah**, začetek bo ob 18.30.

Jutri bo Miklavž obiskal tudi **Dol**, in sicer ob 19. uri v prostorih društva Kras Dol-Poljane. Nastopili bodo otroci z igrico *Tekuo je blo kdr su bli naši nonti mičkini*. Angelčki bodo od 16. ure dalje v društvenih prostorih, informacije po tel. 338-3176605 (Katiusa). Tudi Prosvetno društvo Rupa-Peč prireja jutri miklavževanje, in sicer ob 19.30 v društvenih prostorih v **Rupi**.

Praznično bo tudi v **Doberdobu**; v župnijski dvorani bo jutri ob 19. uri tradicionalno miklavževanje društva Hrast, pri katerem bodo sodelovali otroci iz vasi in občine Doberdob. Ob prihodu dobrega svetnika, ki bo malčke obdaril, pripravljajo doberdobsko društvo za visokega gosta prisrčen sprejem z otroško igrico *Noč, ko je posijalo sonce*. Gre za zgodbo o bratu in dveh sestrah, ki se doma, pravzaprav v svoji spalni sobi, srečajo z nepričakovanimi obiskovalci. Tri malčke s svojim obiskom presenetijo radovednimi marsovci, ki si želijo spoznati življenje na zemlji ... Miklavžev urad bo v prostorih župnijske dvorane odprt od 18. ure.

Kulturni dom, Dijaški dom, športno združenje Dom in ZSKD prirejajo tudi letos tradicionalno miklavževanje, ki bo v soboto ob 17. uri v Kulturnem domu v **Gorici**. Prireditel v *Pričakovanju Miklavža* je namenjena otrokom od 3. do 12. leta starosti, vabljeni pa so tudi starši. Pred prihodom dobrosrčnega Miklavža bo občinstvo zabavala priznana slovenska gledališka igralka in pevka Damjana Golavšek, ki se nam bo predstavila s priložnostno glasbeno-animacijsko predstavo *Snežna vila*. Ob zaključku predstave bo Miklavž obdaril vse otroke. Otroška prireditel sodi v okviru letošnjega niza gledaliških predstav za otroke *Komigo baby - Mama, očka ... gremo v gledališče!*, vstopnina znaša 2 evra.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVIDENTI, Ul. Oberdan 3, tel. 0481-531972.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska Ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČNA (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

Gledališče

»UN CASTELLO DI... MUSICAL & RIASATE« v Kulturnem domu v Gorici: v petek, 5. decembra, ob 20.30 »Sior Toderò Brontolon« (Carlo Goldoni), nastopa gledališka skupina Gruppo Teatrali per il Dialetto iz Gorice; prodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici (tel. 0481-30212).

GORICA - Simpozij o Antonu Laščaku Arhitekt v Italiji, Egiptu in Sloveniji

V Gorici bo 10. in 11. decembra mednarodni simpozij na temo *Anton Laščak, arhitekt v Italiji, Egiptu in Sloveniji - Zgodovina, risanje in tehnika*. Dogodek pripravljajo študijski program iz arhitekture Univerze v Trstu v sodelovanju s podiplomskim študijem tretje stopnje tržaške univerze ter s podporo drugih ustanov.

Znano je, da je arhitekt Anton Laščak (1856-1946) pomembna osebnost za čezmejno območje Goriške. Zato bodo ob tej priložnosti nastopili

nekateri mednarodni raziskovalci, ki bodo poročali o goriškem arhitektu. Prvi dan konference bo potekal na sedežu fakultete za arhitekturo na Ulici Alviano v Gorici, drugi dan pa v sejni dvorani Fundacije Goriške hranilnice. Poleg konference je predvidena tudi razstava neobjavljenih projektov, ki so nastajali v Gorici pred Laščakovim odhodom v Aleksandrijo in voden ogled vile na Rafutu. Obenem bomo na ogled še razstava Laščakovih načrtov in zbornik esejev. (km)

Anton Laščak

Razstave

V GORIŠKEM MUZEJU V GRADU KROMBERK je na ogled bogata razstava o prvi svetovni vojni, pod naslovom »Kam usoda jih je peljala«. Poleg splošne predstavitve dogodkov pred sto leti, posebej prikazuje usode slovenskih vojakov in častnikov v avstroogrski vojski ter usode ujetnikov. Voden ogled (za skupine) je možen med tednom med 9. in 17. uro, ob nedeljah in praznikih pa med 13. in 19. Za vodstvo po razstavi poklicati po tel. 003865-3359611.

V MUZEJU SV. KLARE na Verdijevem korzu bo do 25. januarja 2015 na ogled razstava fotografij »Dolgo stoletje«, ki jo je pripravilo združenje Isonzo Soča. Gre za posnetke, ki v veliki meri prihajajo iz zbirke časopisa Isonzo Soča, a tudi iz drugih arhivov o Goriški in dvajsetem stoletju.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v sklopu 33-letnice Kulturnega doma na ogled do 10. decembra razstava likovnega ustvarjalca Vladimirja Klanjščka iz Števerjana.

RAZSTAVA »OLTRE LO SGUARDO« na temo fotografij goriških fotografov pred prvo svetovno vojno je v razstavnih prostorih Fundacije Goriške hranilnice v Gosposki ul. (Ul. Carducci) v Gorici na ogled do 8. februarja 2015 ob petkih 16.00-19.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih 10.00-19.00; več na www.mostre-fondazione-carigo.it, vstop prost. Vsako nedeljo ob 17. uri brezplačen voden ogled razstave.

Čestitke

V našem zboru tri mladenke svoj rojstni dan slavijo. Obilo zdravja in sreče jim želimo, na fešto smo povabljeni in njim v čast bomo zapele. Naši Tanji pa ušesa bomo zamašile. Vse pevke

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.10 - 22.10 »Magic in the Moonlight«.

Dvorana 2: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Scemo e più scemo 2«.

Dvorana 3: 17.30 »I pinguini di Madagascar«; 19.30 - 21.30 »Trash«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.10 - 22.10 »Scemo e più scemo 2«.

Dvorana 2: 16.40 - 18.20 »I pinguini di Madagascar«; 21.45 »Hunger Games - Il canto della rivolta« 1. del. Dvorana 3: 17.10 - 20.00 - 22.10 »Magic in the Moonlight«.

Dvorana 4: 16.30 - 18.10 »Un amico molto speciale«; 20.10 - 22.15 »Lo sciacallo - The Nightcrawler«.

Dvorana 5: 17.50 - 19.50 »Ogni maledetto Natale«; 22.00 »Clown« (prepovedan mladim pod 14. letom).

Izleti

ĖSTORIABUS: 13. decembra bo potekal izlet po goriškem Krasu; informacije in rezervacije po tel. 0481-539210 in 349-

Obvestila

KD OTON ŽUPANČIČ prireja v soboto, 6. decembra, med 14.30 in 16.30 božično delavnico za otroke iz vrtca in osnovne šole. Ker je število mest omejeno, prireditelji pozivajo k čim prejšnji prijavi po tel. 347-8665505 (Katja), še danes, 4. decembra.

SINDIKAT UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA SPI CGIL vabi na zborovanje danes, 4. decembra, ob 15.30 v turistični kmetiji Kovač v Doberdobu. Spregovorili bodo o sedanjih težavah in si izmenjali voščila.

OBČINA SOVODNJE sporoča, da so v veljavi novi urniki uradov: anagrafski in matični urad, urad za splošne zadeve, tajništvo in vložišče ob ponedeljkih 11.30-13.30, ob torkih, četrtek in petkih 8.30-10.30, ob sredah 8.30-10.30 in 16.00-17.45; urnik občinske policije: ob ponedeljkih 11.30-12.30, ob torkih, četrtek in petkih 8.30-9.30, ob sredah 8.30-9.30 in 16.00-17.00.

PODPISE ZA PETICIJO v podporo urada zemljiške knjige v Gorici, ki ga nameravajo v kratkem roku zapreti in premestiti v Gradišče sprejemajo 4. in 5. decembra od 8.30 do 10.30 na občini v Sovodnjah, v veži goriškega županstva, v baru gledališča Verdi, v uradu zemljiške knjige v ul. Roma v Gorici, v občinski stavbi v Števerjanu ob delovnem urniku in v gostilni Koršič v Števerjanu.

LETNIKI 1934 vabijo soletnike na praznovanje, ki bo v nedeljo, 7. decembra, ob 11. uri z udeležbo pri maši v cerkvi v Gabrjah. Po maši si bodo nazdravili in se slikali. Ob 13. uri bodo priredili srečanje s kosilom pri Kogoju v Biljah. Udeleženci se obvezno morajo prijaviti po tel.: 0481-532092 (Emil D.) ali 0481-882285 (Ivič K.).

PRI KD BRIŠKI GRİČ ŠTEVERJAN zbirajo stare kartonaste potovalke oz. vintage kovčke za gledališko predstavo; informacije po tel. 320-1817897 (Daniela) ali 347-0162172 (Tamara). Zaboje, kovčke in škatle sprejemajo do 20. decembra.

Prireditve

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ in Krožek Anton Gregorčič vabita danes, 4. decembra, na novo srečanje pod lipami z naslovom »Ladinska skupnost v pokrajini Belluno in projekt evroregije Alpskega loka«. Gosta večera bosta predsednik ladinske skupnosti Danilo Marmolada in sociolog Diego Caon, člana avtonomističnega gibanja BARD.

PROSVETNO DRUŠTVO RUPA-PEČ prireja miklavževanje v petek, 5. decembra, ob 19.30 v društvenih prostorih v Rupi.

SKD HRAS prireja v petek, 5. decembra, ob 19. uri v župnijski dvorani v Doberdobu tradicionalno miklavževanje, pri katerem bodo sodelovali otroci iz vasi in občine Doberdob. Ob prihodu dobrega svetnika pripravljajo doberdobsko društvo prisrčen sprejem z otroško

igrico »Noč, ko je posijalo sonce«. Miklavžev urad bo v prostorih župnijske dvorane odprt od 18. ure dalje.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno prednovoletno silvestrovanje v nedeljo, 28. decembra, v Pineti pri Gradežu. Prijave sprejemajo po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-78138 (Sonja S.). Obvezno na račun 20 evrov.

KULTURNO DRUŠTVO VRNITEV prireja večer »Za mizo s cesarjevimi vojniki« danes, 4. decembra, ob 20. uri v gostilni Miljo pri Devetakih 2 v Doberdobu. Na programu večerja z izborom jedi s kulinarčno tradicijo narodov v avstroogrski vojski med prvo svetovno vojno, nastop gledališke skupine 13 iz Bovca, ki bo v tedaj njih vojaških uniformah uprizorila razne zgodbe in skeče, ter manjša razstava z različnimi kuhinjskimi pripomočki, čutarami, menažkami ipd; informacije in rezervacije po tel. 0481-78250, 331-1263714 ali miljo.peric@gmail.com.

SKRD JADRO vabi na predstavitev knjige »le origini dell' Occidente. Nel segno di Belino«, prevod knjige »Belinov kodeks« Iva Petkovska. O delu in avtorju bosta spregovorila zgodovinarja Valentino Roiaiti iz Vidma in Claudio Barberi iz Trsta ter lektorica Anita Callea ob glasbeni spremljavi Edoarda Zottija iz Ronk danes, 4. decembra, ob 18. uri v konferenčni dvorani tržiškega kulturnega konzorcija na trgu Unità 24 v Ronkah.

KULTURNO DRUŠTVO STANKO VUK Miren-Orehovlje vabi na predstavitev knjige »Primorska zgodba« avtorice Marije Mercina v petek, 5. decembra, ob 19. uri v večnamenski dvorani občinske stavbe v Mirnu. Večer bo z glasbo popestrila citrarka Janka Frančeskin. Gost večera bo tudi urednik GMD Marko Tavčar.

KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE in Kulturni dom Jožef Češcut vabita na poimenovanje in odprtje obnovljenega Kulturnega doma v nedeljo, 14. decembra, ob 11. uri na društvenem sedežu v Sovodnjah. Na programu nastop otroških pevskih zborov KD Sovodnje, slavnostni govor, odprtje razstave o zgodovini Kulturnega doma in o Jožefu Češčutu ob spremljavi gojencev Glasbene matice.

Mali oglasi

V ŠTEVERJANU oddamo 80 kv.m veliko opremljeno stanovanje; informacije po tel. 329-7265005.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.00, Leda Tegen vd. Fiorini iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Ane in na glavno pokopališče.

DANES V TRŽIČU: 11.00, Erminia Colli vd. Pelaschiar, blagoslov v kapeli pokopališča, sledila bo upepelitev.

DANES V BEGLIANU PRI ŠKOCJANU: 10.50, Zoe Furlani vd. Calligaris (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

4.12.2004

4.12.2014

Egidio Vescovi

Pogrešamo te.

Tvoji najdražji

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

se nadaljuje

45

Objavo v dnevniku je omogočil avtor

Miro Simčič

knjigo je izdala založba

b.č.a.
Book Publishing

Ljubljana, Kolarjeva ulica 47

Spletna knjigarna www.buca.si

Udarne nemške in avstro-ogrske enote niso imele časa seštevati bogatega plena in se ukvarjati z ujetniki. Drvele so mimo njih na nove strateške točke, s katerih bi sovražnik utegnil sprožiti odločilen protinapad ali večjo protiofenzivo. Presenečenje je bilo najmočnejše orožje napadalcev. To so začutili takoj na začetku napada in nastale razmere so morali v čim krajšem času izkoristiti do konca, da se italijanska obramba ne bi zbrala, organizirala in uporabila mogočnih sredstev, ki jih je imela na voljo. Le odločni pregon sovražnika do skrajnih meja zdržljivosti lastnega vojaštva je napadalcem lahko zagotovil uspeh.

V štabu 2. italijanske armade, ki so mu napadalcu že v nekaj urah v prvi polovici prvega dne napada dobesedno razsuli obrambo, precej časa niso vedeli, kaj se v resnici dogaja. Poročila so prihajala s strašno zamudo in bila so nejasna in protislovna. Poveljniki na terenu so ponekod po svojih najboljših močeh poskušali organizirati obrambo in urediti umik svojih čet.

Že opoldne se je pred Kobaridom znašla množica italijanskih vojakov, ki so se neurejeno umikali, bolje povedano — šlo je za popoln kaos. V teh razmerah je poveljnik 46. italijanske divizije poskušal v Kobaridu urediti obrambo. Italijanske rezervne enote s tega območja so poskušale zasesti tretjo italijansko obrambno (»armadno«) črto, toda zaradi množice beguncev in vozil na ozkih cestah se niso mogle prebiti do Soče.

Tudi na pokopališču v Kobaridu so Italijani organizirali obrambo, toda val umikajočega se vojaštva je branilce kmalu potegnil za seboj. Topništvo je poskušalo ustaviti napadalce na osnovi še nejasnih informacij. Sprednje napadalčeve enote na motorjih in konjih so hitro obšle žepe odpora in so do sovražnikovih položajev prihajale na nepričakovanih mestih, z boka ali celo za hrbet. Celotno majhno napadalca, desetine in vodi, so dosti številčnejše italijanske vojske spravile v paniko in do hitre predaje. Italijanske enote so si med seboj slabo pomagale. Tako je general Cavaciocchi komandanta sosednjega 7. korpusa dvakrat zaman prosil, naj se njegove enote spustijo z Livka proti desni obali Soče in presekajo pot 12. nemški diviziji, ki je prodirala hitro in brez večjega odpora.

Prvi udar 14. armade 24. oktobra je bil res silovit, nepričakovan in zunaj vseh običajnih šablon tedanjega vojskovanja, toda italijanska vojska je bila še vedno močna in številčna. Še vedno bi bilo mogoče zapreti doline proti Furlaniji in uspešno postaviti novo obrambno frontno črto.

Ponekod na hribovih pa so se vseeno ostro borili. Alpini, italijanske elitne enote, usposobljene za boje v hribovih, so na Rombonu v nekaj minutah uničili celoten polk vojakov donavske monarhije. Tudi na Krnu so se močno upirali.

Strateške točke so hitro padale v roke nemškega alpskega korpusa in 12. nemške divizije. Kmalu je bila njihova vas Foni, v kateri je bil izjemno močan položaj težkega italijanskega topništva. Bataljon italijanskih alpincev je branil strateško pomembno go-

ro Ježo, toda kmalu jih je napadalec udaril iz dveh smeri. Tudi na Globočaku so se alpinci skupaj z bersaljerskimi enotami uspešno upirali ves dan in še naslednjo noč. Komandant 19. italijanske divizije general Vilani je v večernih urah generalu Montauriju poslal porazno poročilo. Njegove enote so bile kljub odporu porazene na vsej črti. Od brigad s številčnim moštvom, kot sta bili Spezia in Taro, je ostalo le nekaj sto vojakov, topništva pa po prvem dnevu bojov praktično ni bilo več. General Vilani ni mogel prenesti hudega poraza in se je še isto noč ustrelil.

Zmedenost italijanskega poveljstva

Namesto jasnega pregleda nad celotnim položajem na bojišču, jasnih ukazov, hitrega odzivanja na izjemno drzno in dinamično sovražnikovo akcijo, tesne koordinacije med podrejenimi poveljniki divizij in topniških enot je v italijanskem vrhovnem poveljstvu vladal molk, ki ga je bilo težko pojasniti. To je grozljivo demoraliziralo poveljnike podrejenih enot, njihovi razpoloženje in komentarji pa so se zanesljivo naglo širili v nižja poveljstva in med vojake. Ukazi, ki so prihajali iz višjih poveljstev, so bili nerealni in protislovni, saj so se razmere na bojišču zaradi hitrega napredovanja sovražnika naglo spreminjale. Tudi to je, razumljivo, slabilo zaupanje nižjih poveljstev in vojakov v sposobnosti vojaškega vodstva.

Ob 16. uri je padel Kobarid, toda napadalcu niso imeli časa, da bi proslavljali zmago. Njihove kolone so hitele naprej, da bi čim prej zasedli pomemben prelaz Robič. Tudi italijanska poveljstva so izdala ukaz, naj njihove enote zasedejo Robič in utrjene obrambne črte pri Staroselu, toda bilo ni več nikogar, ki bi take ukaze lahko izvrševal.

Napadalec je že prvi dan dosegel izreden uspeh. Na dolžini 32 kilometrov izjemno težke frontne črte od Rombona do Sel je potisnil sovražnika v globino od štiri do devet kilometrov. Dobesedno v enem samem naletu je obvladal vse tri obrambne črte, ki so predstavljale osrednji obrambni sistem italijanske vojske na tem območju.

General Cadorna je potreboval čas in prostor, da bi se uspešno postavil v bran, napadalcu pa so do bro izkoriščali začetno presenečenje in pomanjkanje odpora na italijanski strani. Z odločnim pregonom sovražniku niso pustili niti sekunde predaha. Popolno presenečenje je povzročilo skokovit padec bojne morale v italijanskih četah. Vse skupaj je bilo podobno nekakšni generalni vojaški stavki. Nekateri oficirji, ki se niso strinjali s predajo, so sicer ponekod ustavljali begunce in jih vračali v boj.

General Capello je generalu Cadorni svetoval umik za reko Tilment. Toda če bi umik potekal prehitro, bi se v nevarnosti, da ju bodo obkolili, znašli obe italijanski armadi, druga in tretja. Izjemnega pomena za obrambo sta bili gori Stol in Breški Jalovec, ki sta bili na začetku drugega dne 12. soške bitke še vedno v italijanskih rokah. Obe sta branili vhod v Furlanijo. Do vstopa v Furlanijo je Cadorna imel še vedno na voljo tri utrjene obrambne črte in obilo vojakov.

Sprejel je zelo nenavadne ukrepe. Nenadoma je ugotovil, da je 2. armada generala Capella prevelika, in odločil se je, da jo bo kar sredi najhujše bitke reorganiziral. In ne samo to — še istega dne je tudi odstavil generala Capella, poveljnika 2. armade.

Vojaki centralnih sil so z uspehi napredovali tudi 25. oktobra. Nekatere enote so odpale le nekaj ur in so se že ponoči odpravile v napad. Obe smeri preboja 14. armade centralnih sil sta prvi dan uspešno opravili svoje delo in sta se drugi dan za Krnom združili v enoten klin. Lahka zmaga predhodnega dne in lep sončen dan sta dodatno dvignila moralo v napadalčevi vojski.

Uspehi so se vrstili z bliskovito naglico. Tisto, kar so prejšnji dan načeli, so v drugem dnevu bitke dokončali. V roke napadalcev je padel celoten Kolovrat pa Kuk, Matajur in Globočak. Pri Livku so enote centralnih sil zajele veliko topništva. S tem so prevzele nadzor nad ključnim obrambnim sistemom na desni strani Soče. Prodirale so naprej in zavzele zgornja tokova rek Učēja in Rezija, odprta jim je bila tudi pot v dolino reke Nadiže. Vrata v furlansko nižino in naprej proti notranjosti Italije so se začela na široko odpirati.

Razbili so sovražnikovo obrambo od Kam-breškega do Rombona, samo Matajurja še niso napadli. 25. oktobra zvečer so enote 14. armade spet imele v rokah novo frontno linijo globoko v italijanskem zaledju. Na koncu drugega dne so nemško-avstro-ogrske enote dosegle staro državno mejo v Zgornjem Posočju.

Največji problem v tesnih dolinah Posočja so bile za branilce in napadalce ozke ceste. Na začetku tretjega dne 12. soške bitke so vojaki centralnih sil zasedli petdeset kilometrov širok odsek fronte dvajset kilometrov v globino. Italijanski oficirji so poskušali zbrati ubežnike in oblikovati zaščitne enote, ki bi zagotovile varen umik italijanskih armad. Iz ozadja so prihajale italijanske rezervne enote, izmučene od dolgih maršev. Tisto, kar so videle, je bilo vse prej kot urejena vojska, in vsesplošna zmeda in razpad italijanske vojske jim gotovo nista spodbudili volje do boja. Zgodbe, ki so jih umikajoči se vojaki prinašali s prve bojne črte, so bile grozljive. Govorice so resnično nevarnost še povečevale in ubijale voljo do boja.

Tretji dan je začenjal italijanski umik s Soče dobivati biblijske razsežnosti. Niso se umikali samo vojaki, pridružili so se jim številni italijanski civilisti, preprosti delavci, ki so gradili utrdbe in vsak dan obnavljali ceste, panika se je prenašala tudi na domače civilno prebivalstvo.

General Cadorna je od svojih poveljnikov zahteval, naj »uničijo vsako znamenje slabosti« v svojih enotah. Še vedno je upal, da bo sovražnika ustavil v gorah pred furlansko nižino.

Umikanje italijanskih armad je sovražnik pripravljen izkoristil za vnovičen pritisk. 1. soška armada generala Borojevića, ki je sovražnika na začetku vznemirjala le s topništvom, je opazila, da se začne umikati. Krenila je v odločen napad, da bi izkoristila enkratno priliko in trenutno slabost na-

Ob naslovu: cesar Karel I na Primorskem posluša prošnje trepečega ljudstva; zgoraj: porušen samostan v Gorici

sprotnika. V prvem naletu je osvojila Fajti hrib nad Trstom, ki je bil ključnega pomena za obrambo na južnem delu fronte. V ujetništvo je padlo več tisoč italijanskih vojakov. Italijani so se branili, zlasti je bilo dejavno njihovo topništvo, ki bi moralo prikrivati umik. Tudi 2. soška armada generala Borojevića se je pripravila na skorajšnji naskok.

Na severu pa se je pod topniškim ognjem znašel Čedad, sedež komande 2. italijanske armade. Vojaki centralnih sil so začeli napadati še zadnjo italijansko obrambno črto. Potrebovali so le kratek čas, da so se pripravili na odločnejši prodor. Na severu je padel Breški Jalovec, zadnja italijanska strateška točka pred furlansko nižino.

Poraz pri Breškem Jalovcu je razbil vse iluzije italijanskega vrhovnega poveljstva, ki je računalo na odrešilen čudež, in sicer, da se bodo sovražne enote same od sebe ustavile, ko bodo dosegle določen cilj. General Cadorna je zahteval odločen protinapad na Breški Jalovec, toda nikogar ni bilo, ki bi ta vrh lahko vrnil v italijanske roke. Njegovi poveljniki so izgubili ves nadzor nad svojimi enotami.

Šele tretji dan v poznih večernih urah se je general Cadorna odločil za umik za reko Tilment in je opustil koncept odločne obrambe, za katero se je optimistično ogreval tudi novoimenovani poveljnik 2. armade general Montouri, ki je zamenjal generala Capella. Bitke na Soči so bile končane, italijanske sile so se s soškega bojišča v celoti umaknile. General Cadorna je računal, da bo reka Tilment s svojimi številnimi utrdbami dovolj močna obrambna pregrada, ki bo ustavila trdovratnega sovražnika. Obvestil je ministrski svet o hudi ofenzivi sovražnih enot.

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.00 Tv Kocka **20.30** Deželni Tv dnevnik
20.50 Koncert: Naš čas, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.10 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **10.00** Storie vere **11.10** A conti fatti **12.00** Talent show: La prova del cuoco **14.05** Talent show: Dolci dopo il Tiggi **14.40** Show: Torto o ragione? **16.00** La vita in diretta **18.50** Kviz: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi **21.10** Carosello Reloaded **21.15** Nad.: Che Dio ci aiuti **23.35** Talk show: Porta a porta

RAI2

7.10 Nad.: Army Wives – Conflitti del cuore **8.30** Nad.: Il tocco dell'angelo **10.00** 13.30, 17.45 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 18.20, 20.30, 23.50 Dnevnik in vreme **14.00** Detto fatto **16.15** Serija: Castle **17.00** SuperMax Tv **18.00** Šport **18.50** Serija: N.C.I.S. - Los Angeles **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** Impazienti **21.10** Talk show: Virus – Il contagio delle idee **0.05** Obiettivo Pianeta

RAI3

6.30 Rassegna Stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **12.00** 14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik in vreme **12.45** Pane quotidiano **13.10** Rai Cultura – Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.10** Nad.: Terra nostra **15.55** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **20.00** 23.50 Blob **20.15** Nan.: Tre mogli per un papà **20.35** Nad.: Un posto al sole

21.05 Film: **Tutti i santi giorni** **23.00** Serija: The Newsroom

RAI4

11.45 15.35 La vita segreta di una teenager americana **12.30** 18.00 Xena **13.15** Heroes **14.05** 20.20 Beauty and the Beast **14.50** Greek **16.20** The Lying Game **17.10** Novice **17.15** Streghe **18.50** La spada della verità **19.35** Supernatural **21.10** C'era una volta **23.30** Film: Final Destination 3 (horor)

RAI5

12.35 Glasba: Wagner **13.30** Contact **14.05** La terra vista dal cielo – Biodiversità **14.55** Oceani **15.55** Ples: Alicia Alonso **16.35** Ples: Biennale Danza 2001 **17.30** Prima della prima La Boheme **18.00** 0.10 Novice **18.05** 23.20 David Letterman Show **18.50** I tesori dell'architettura **19.45** Kafka – L'ultimo processo **20.40** Passepartout **21.15** Petruška: Incontri **21.50** Petruška: Beethoven – Tra gioia e libertà **22.25** Glasba: Un anello

RAI MOVIE

14.10 Film: Indivoltato (kom.) **15.45** Film: Indian – La grande sfida (pust.) **17.50** Novice **17.55** Film: I giorni del cielo (dram.) **19.35** Film: Tutti al mare (kom., It., '11) **21.15** Film: A Single Man (dram., '09, i. C. Firth, J. Moore) **22.55** Rubrika **23.25** Film: Danika (triler, '06)

RAI PREMIUM

11.20 Nad.: Un posto al sole **12.15** Nad.: Potere e passione **13.05** 19.10 Nad.: Terra Nostra **13.55** Serija: Close to Home – Giustizia ad ogni costo **15.25** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.30** Rubrika **15.55** Nad.: Provaci ancora prof! **17.35** Novice **17.40** Nad.: Pasion prohibida **20.05** Nad.: Un medico in famiglia **21.10** Show: Il più grande pasticciere **22.50** Serija: Sulle tracce del crimine

RETE4

6.50 Serija: Zorro **7.10** Serija: Hunter **8.05** Nad.: Cuore ribelle **9.30** Serija: Carabinieri **10.35** Sai cosa mangi? **10.45** Ricette

all'italiana **11.30** 18.50 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Hamburg distretto 21 **16.35** Film: Merletto di mezzanotte (triler, '60) **19.35** Nad.: Il segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.15** Dok.: Life – Uomo e natura

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Show: Mattino cinque **11.00** Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautifil **14.15** Nad.: Centovetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.15** Nad.: Il Segreto **17.00** Show: Pomeriggio cinque **18.45** Kviz: Avanti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **21.10** Show: Zelig **23.30** Talk show: Matrix

ITALIA1

6.50 Nan.: Tutto in famiglia **7.15** Nan.: Mike & Molly **8.10** Serija: Psych **10.50** Serija: The Closer **12.05** Cotto e mangiato **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Šport **14.05** Nan.: Simpsonovi **14.35** Nan.: Futurama **15.00** Nan.: The Big Bang Theory **15.50** Serija: E alla fine arriva mamma! **16.45** Serija: White Collar – Fascino criminale **19.20** Serija: C.S.I. - New York

21.10 Film: **The Town** (krim., '10, r. in i. B. Affleck) **23.40** Film: 15 minuti – Follia omicida a New York (triler, '01, i. R. De Niro)

IRIS

11.25 Film: Matalo! (vestern) **13.10** Film: Grazie nonna (kom.) **15.05** Film: Gott Mit Uns – Dio è con noi (voj.) **17.10** Film: Ricomincio da tre (kom.) **19.10** Serija: Hazzard

21.00 Film: **L'ultimo samurai** (akc., '03, i. T. Cruise)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00, 0.00 Dnevnik **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Serija: Il commissario Maigret **16.30** Film: Suor Therese **18.10** Serija: Il commissario Cordier **20.30** 0.15 Otto e mezzo **21.10** Anno Uno

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.40** 14.05 The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 13.05 I menù di Benedetta **10.00** 19.00, 21.10 Chef per un giorno **11.00** 20.05 Cuochi e fiamme **16.50** SOS Tata **23.10** La mala educaxxion

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Luoghi magici **12.45** Rotocalco Adnkronos **13.00** Le ricette di Giorgia **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45** Qui studio a voi studio **18.00** 23.55 Trieste in diretta **20.00** Fedde, perché no? **20.10** Happy hour **21.00** Ring **23.30** Tisane, uguenti e cachet

LAEFFE

13.45 19.45 Novice **14.00** 17.45 Serija: Jamie – Menu da 30 minuti **15.05** Serija: 360 giorni in viaggio **16.10** Serija: L'archeologo vagabondo **16.45** Serija: Città nascoste

18.50 Serija: Bourdain – Senza prenotazione **20.00** Serija: Racconti dalle città di mare **21.00** Dok.: Il codice segreti della Bibbia **22.00** Dok.: Popoli in festa **23.00** Gad Lerner

CIELO

12.00 14.30, 15.30 MasterChef Australia **13.00** Hell's Kitchen **13.45** 17.30 Buying & Selling **15.15** Novice **16.30** 18.30 Fratelli in affari **19.15** Serija: Affari al buio **20.15** Serija: Affari di famiglia

21.10 Film: **Hanna** (triler, '11, i. C. Blanchett)

DMAX

12.35 18.35 Affare fatto! **14.15** 20.20 Banco dei pugni **15.10** Come andrà a finire? **16.00** Turtleman **16.50** 22.00 Affari a quattro ruote **17.45** I maghi delle auto **19.30** Storage Wars **21.10** Top Gear **22.50** Due macchine da soldi **23.40** Video del tubo

SLOVENIJA1

6.00 Kultura **6.10** Odmevi **6.55** Dobro jutro **10.35** Turbulenca **11.10** Odperta knjiga **12.00** O živalih in ljudeh **12.25** Na vrtu **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.40 Poročila, športne vesti, vreme **13.30** Odkrito **14.20** Slovenci v Italiji **15.15** Mostovi – Hidak **15.50** Dok. serija: Village folk **15.55** 18.35 Otroški program: OP! **17.25** 0.25 Ugriznimo znanost **17.55** 23.05 Osmi dan **18.30** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Tarča **21.00** 25 let Demosa **21.25** Prava ideja! **22.00** Odmevi **23.35** Sveto in svet

SLOVENIJA2

6.00 0.30 Infokanal **7.00** Otroški program: OP! **8.05** Kviz: Male sive celice **8.45** Infodrom **10.15** Dobro jutro **12.30** 23.40 Točka **13.15** Evropski magazin **13.30** Posebna ponudba **14.10** Ljudje in zemlja **15.00** Dok. serija: Zgodovina sveta **15.55** Plavanje: SP, prenos **18.20** Odbojka: liga prvakov, Budvanska Rivijera – ACH Volley, vključitev v prenos **19.50** Zrebanje Deteljice **20.00** Biatlon: SP, posamezno (ž), pon. **21.50** Nan.: Sodobna družina **22.10** Dok. film: Dosje Wagner

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** 23.55 Čezmenja Tv – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** Avtomobilizem **14.45** Dok. odd. **15.15** Najlepše besede **15.50** Ciak Junior **16.20** Potopisi **16.50** Slovenski magazin **17.20** Folkest 2010 **18.00** 22.50 Izostritev **18.35** 23.50 Vreme **18.40** 22.30 Primorska kronika **19.00** 22.10 Vsedanes TV dnevnik **19.25** Četrtekova športna oddaja **19.30** Dogodki **19.45** Glasba zdaj **20.00** City folk **20.30** Folkest v Kopru **21.00** Odbojka: liga prvakov, Budvanska Rivijera – ACH Volley **23.20** Med valovi

POP TV

6.00 Risane in otroške serije **7.25** 13.55 Serija: Lepo je biti sosed **8.20** 14.50 Queen Latifah Show **9.10** 10.20, 11.35, 12.45 Tv prodaja **9.25** 15.45 Nad.: Barva strasti **10.35** 16.40 Nad.: Sila **11.50** 17.55 Nad.: Vrtinec življenja **13.00** 23.15 Serija: Kosti **17.00** 18.55, 22.45 Novice in vreme **20.00** Odd.: Epilog

21.05 Film: **Dimna zavesa**

Rai Četrtek, 4. decembra
Rai movie, ob 21.15

A single man

ZDA 2009

Režija: Tom Ford

Igrajo: Colin Firth, Julianne Moore, Matthew Goode, Ginnifer Goodwin in Nicholas Hoult

Modni ustvarjalec Tom Ford je film posnel po istoimenskem romanu Christopherja Isherwooda. Zgodba je postavljena v leto 1962. George Falcone, britanski univerzitetni profesor živi in predava v Los Angelesu. Osem mesecev prej, ga je glas po telefonu seznanil o avtomobilski nesreči, v kateri je umrl njegov dolgoletni partner Jim.

Georgeu se je v hipu podrl svet – izgubil je edino veliko ljubezen in edinega pravega prijatelja, odkar je pred šestnajstimi leti prišel v ZDA.

Sicer je pri prejemu novice ostal močan in miren, a žalosti nikakor ni mogel prikriti. Celih osem mesecev se je nato posvečal iskanju življenjskega smisla. Ko pa se je nekega jutra osem mesecev po nesreči prebudil, je odločil, da bo ta dan zadnji v njegovem življenju.

VREDNO OGLEDA

KANAL A

6.50 Risanke **8.25** 12.55 Serija: Nova ameriška restavracija **9.15** 18.55 Serija: Alarm za Kobra 11 **10.10** 14.00 Nad.: Detektiv na Floridi **11.00** 12.40, 13.45 Tv prodaja **11.15** 16.35 Serija: Kako sem spoznal vajino mamo **11.45** 17.05 Serija: Naša mala klinika **14.50** Film: Ozadje umora (krim.) **18.00** 19.45 Svet **20.00** Film: Zadnji udarec (zf) **22.15** Film: Mehanik **0.05** Film: Oporoka

PLANET TV

11.00 12.30 Tv prodaja **11.15** 22.55 Nan.: Prijatelji **11.40** Serija: Chuck **12.45** Nad.: Sulejman Velikastni **13.45** Ellen **14.40** Nan.: Talenti v beam **15.35** 20.00 Kmetija – Nov začetek **16.45** Film: Naključna srečanja (kom.) **18.25** 18.55 Danes **18.30** Zvezde Danes **21.00** Nan.: Ljubice **22.00** Nan.: Spirala zločina **23.30** Nan.: Pod lupo pravice

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00, 10.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena, Radioaktivni val; 10.10 Prva izmena, Glasbeni magazin; 11.00 Studio D; 11.15 Največ sveta otrokom sliši Slave; 12.15 Moj Sv. Ivan; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Z goriske scene; 14.40 Music box; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Music box; 17.30 Odperta knjiga: Daniel Glattauer: Proti severnemu vetru – 18. nad., sledi Music box; 18.00 Kulturne diagonale, sledi Music box; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 5.00 Jutro na RK; 5.30, 5.50 Jutranja kronika; 7.00 Jutranjik; 7.30 Dobra zgodba; 7.45 Primorske novice; 8.00 Pregled tiska; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Pregled prireditev; 10.00 RK svetuje; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 11.00 Ob enajstih!; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Poslovne informacije; 14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 16.30 Planinski vodnik; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Jazz in jaz; 19.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Glasbeni abonma; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Od glave do rapa; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grana; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.40, 12.15 Pesem tedna; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35 Anteprima classifica; 11.00, 18.00 Cultura e società; 11.35 Playlist; 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 20.30 Punto e a capo; 13.35 Ora musica; 14.00, 21.30 Mi ritorni in mente; 14.35 Glasba; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 18.35 Nel paese delle donne; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 Glasba; 22.00 Extra extra extra; 23.00 Tutti i topi vogliono ballare; 0.00 Nottetempo.

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d. z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, faks 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014

230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,

Partizanska 75, Sežana,

tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina

1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €,

ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasi@tmedia.it

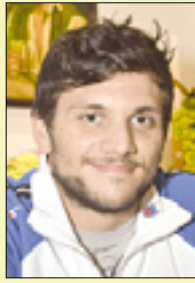
Brezplačna tel.št. 800912775

Faks +39.0481.32844

Datome prvič, Dragić 34

DETROIT - Na tekmi med Detroit Pistons in Lakers je letošnji krstni nastop v ligi NBA doživel Gigi Datome, ki je v 12 minutah (igral je celo zadnjo četrtino) prispeval 7 točk. Detroit je izgubil z 96:106. V tem krogu se pa je še posebej izkazal slovenski reprezentant Goran Dragić, ki je v 35 minutah za Phoenix nanizal 34 točk, pet skokov, štiri ukradene žoge ter tri podaje in bil s tem prvi strelec domačih. Phoenix Suns so s 116:99 premagali ekipo Indiana Pacers.

Armani med Top16

MILAN - košarkarji Armanija iz Milana so se z zmago proti Bayeru München (83:81) uvrstili med najboljši 16 ekip v Evropi. Odločilni koš je sekundo pred koncem dosegel Hackett, ki je bil s 25 točkami najboljši strelec. Danes bo Sassari gostil Kazan (ob 20.30). **Evropski pokal, 8. krog:** Union Olimpija - Szolnoki Olaj 89:67. **SMRT** - V 56. letu je hudi bolezní umrl srbski košarkarski trener, dolgoletni pomočnik jugoslovanske in srbske reprezentance, Aco Petrović.

NAŠ POGOVOR - Nekdanji nogometaš Rome, Tržačan Max Tonetto

»Calcio« v hudi krizi

Max Tonetto je bil zadnji Tržačan, ki je uspešno igral v nogometni A-ligi. Odkar se je pred štirimi leti športno upokojil, se ni oddaljil od svoje zadnje ekipe, Rome. »Od svojih nekdanjih soigralcev boljše poznam le Tottija in De Rossija. Vsi drugi so novi. V zadnjih sezonah so pri Romi precej prevetrili ekipo,« nam je povedal 40-letni nekdanji branilec, ki je prve nogometne korake naredil pri tržaškem San Giovanniju. Romo v glavnem spremlja zaradi nove službe, ki jo - kot nam je poudaril - opravlja v prostem času. Max, ki redno prihaja v Trst, kjer živijo starši in sorodniki, je komentator v športni oddaji na rimski lokalni radijski postaji Telediodiostereo.

Roma vs. Juventus drugo dejanje. V lanski sezoni so bili uspešnejši črno-beli. Kako pa kaže letos?

Lani je Roma odigrala vrhunsko sezono. Juventus pa je bil še boljši. Največ zaslug za odlično sezono »Stare dame« je imel trener Antonio Conte.

Conteja letos ni na klopi Juventus. Ali bo Max Allegri kos nalogi, osvojitvi 31. »scudetta«?

Allegri je solidno začel sezono. Ne vem pa, ali bo kos dani nalogi. Razlika med Romo in Juventusom je letos manjša, čeprav so belo-črni zmagali na prvem dvoboju.

Roma zaostaja po 13. krogih za tri točke za vodilnim Juventusom. Statistike pa kažejo, da ima večjo posest žoge (62 %), kar pa ni dovolj za končno zmago.

Roma in Juventus sta dve povsem različni ekipi. Nasproti sta si dva povsem drugačna nogometna koncepta. Filozofija igranja je čisto nasprotna. Juventus ima odlične posameznike (Pirlo, Pogba, Vidal) in lahko igra špekulativno. Juventusova igra je bolj enostavna. Z dvema podaja (Pirla) so lahko turinski napadalci pred nasprotnikovimi vrati in zabijejo gol. Roma ima bolj organizirano, povezano. Ljubitelji nogometa bolj uživajo na Rominih tekmah. Če pa varovanci trenerja Garcie naletijo na slab dan in igrajo slabo, ponavadi izgubijo. To pa se Juventusu redkokdaj zgodi.

Roma igra bolj »evropski« nogomet.

Filozofija trenerja Rudija Garcie, ki ga sicer ne poznam zelo dobro, je zelo podobna filozofiji igre Barcelone. Veliko teka, veliko odkrivanja, veliko gibanja brez žoge in veliko število podaj, dvojnih podaj in številnih taktičnih različic. Poudariti je treba, da je trener Garcia prevzel ekipo v najhujšem obdobju, ko so se navijači »spravili nad nekatere Romine nogometaše. Psihološki pritisk je bil velik. S pomočjo novega trenerja Garcie, so igralci reagirali in se pobrali. Trener se je izkazal tudi kot dober psiholog.

Kljub temu rumeno-rdeči prihodnji teden tvegajo, da izpadejo iz lige prvakov (igrali bodo proti Manchesteru Cityju).

Romina skupina ni bila lahka. Nekateri bi pred začetkom sezone podpisali, da bi bili v zadnjem krogu skupinskega dela še v igri za napredovanje v osmino finala. Roma je bila namreč veliko let odsotna z evropskih pokalov.

Tržačan Max Tonetto (na arhivskem posnetku) je v ligi prvakov igral tudi proti angleški ekipi Manchester United, pri kateri je takrat izstopal sedanji nogometaš madridskega Reala Cristiano Ronaldo

ANSA

Italijanski klubi ne sodijo več med evropske nogometne velesile. Zakaj?

Krepko zaostajamo. Naš »calcio« je v hudi krizi. Že nekaj let nismo več konkurenčni najboljšim španskim, angleškim, nemškim pa tudi francoskim klubom. Odgovor je enostaven. Pravzaprav sta dva. Prvič: naši klubi že vsaj deset let ne vlagajo v mladinski sektor in raje kupujejo mlade tuje nogometaše. Drugi evropski klubi pa mlade ustvarjajo med štirimi zidovi. Drugič: ekonomska kriza je oklestila tudi najbogatejše italijanske klube. Pozna se, da imajo drugi več denarja. Če bomo zdaj začeli graditi za naprej, bomo prve sadove obrodili šele v času od pet do deset let. Še dolgo ne bomo videli italijanskega kluba v finalu lige prvakov. Morda tudi evropske lige ne. Bodimo iskreni: italijanska A-liga ni več najlepše prvenstvo na svetu, kot mnogi nostalgiki še poudarjajo.

Ali pogrešate Milan in Inter na vrhu lestvice?

Pogrešam bolj konkurenčno in bolj zanimivo A-ligo. Lepi so bili časi, ko smo govorili o sedmih sestrah: Juventus, Milan, Inter, Roma, Lazio, Fiorentina in Parma. Pozitivno je, da se je medtem v A-ligi znova uveljavil Napoli, ki pa ima dolocene težave in ne uspe še narediti kakovostnega skoka.

Totti je v Romi posebno poglavje. Francesco je za Romo car. V ekipi ima poseben status zvezdnika. Med navijači je ikona. Kariero je začel in jo bo končal tu. Zaradi tega je vsega spoštovanja vreden. Postavili mu bodo spomenik. Kljub starosti je še vedno odločilen. Pa tudi fizično je v izjemni formi. Ko bo obesil čevlje na klin, ga bomo še kako pogrešali.

Totti je krstni nastop v članski ekipi opravil pri 16 letih. Na igrišče ga je poslal legendarni trener Vujadin Boškov. Ali so na obzoru novi Tottiji?

Žal jih ni in jih še ne bo, ker so razmere v mladinskih ekipah na Apeninskem polotoku slabe. Trenerji članskih ekip pa niso pogumni in z mladimi nočejo tvegati.

Premlado in premalo izkušeno moštvo pa ima Triestina v D-ligi. Ali

spremljate nastope ekipe iz svojega rojstnega mesta?

Spremljam preko svojega očeta in raznih spletnih strani. Premalo pa sem informiran, da bi lahko tehtno ocenil stanje pri Triestini. Žalostno pa je, da zaseda zadnja mesta v D-ligi. Ta pa je žal realnost, saj v Trstu ni nihče pripravljen vlagati v šport. Na pomoč je moral priskočiti Rimljan. Večkrat rečem prijateljem, da žal imamo, kar si zaslužimo. To ne velja samo za Trst, ampak za celo Italijo.

Jan Grgič

Jutri dva smuka

LAKE LOUISE - Slovenka Tina Maze je včeraj dosegla najboljši čas na treningu smuka v Lake Louisu in tako potrdila formo, ki jo je kazala že v torek, ko je zaostala samo za najhitrejšo Norvežanko Lotte Smiseth Sejersted. Prvič v letošnji sezoni bo nastopila tudi Lindsley Vonn (na fotografiji ANSA), ki je bila včeraj 7. Smuk bo jutri ob 20.30.

Moški smuk v Beaver Creeku pa bo prav tako jutri, a ob 18.45. Na drugem treningu je bil Italijan Peter Fill drugi, Dominik Paris tretji, Werner Hill pa osmi. Obe tekmi bodo predvajali na Rai sport in Slo2.

1 nastop z državno člansko reprezentanco Italije je zbral Max Tonetto v svoji solidni karieri. Največ tekem je odigral v Lecceju (131), s katerim je dosegel tudi dva gola. S Sampdorijo je odigral 66 tekem, z Romo pa 84. Leta 2012 je z državno televizijo Rai sodeloval tudi kot komentator med evropskim nogometnim prvenstvom.

PLAVANJE - SP v kratkih bazenih

Trije svetovni rekordi Dugonjić v finalu

DOHA - V Dohi se je včeraj začelo svetovno prvenstvo v 25-metrskih bazenih.

JUNAKINJA VEČERA - Junakinja večera je bila Španka Mireia Belmonte Garcia, ki je z izidom 1:59,61 postala prva ženska v zgodovini človeštva, ki je 200 m delfin preplavala v manj kot dveh minutah. Svetovni rekord Kitajke Liu Zige je popravila za 1,17 sekunde in ugnala tudi prvo plavalco sveta Madžarko Katinko Hosszu. Kmalu za tem je s 4:19,86 postala tudi prva ženska, ki je zmogla 400 m mešano v manj kot 4:20 minute. Rekord Madžarke Katinke Hosszu je izboljšala za 97 stotink sekunde.

HALO, SLOVENIJA - Slovenski plavalec Damir Dugonjić se je uvrstil v današnji finale na 100 m prsno. Ravenčan, ki na prvenstvu brani srebro iz Carigrada 2012, je v polfinalu plaval 57,09 sekunde in se v finale uvrstil s četrtrim časom polfinala. Danes bo Dugonjić skušal popraviti obrate, ki so bi-

FORMULA 1

Za nesrečo je kriv sam Bianchi

BERLIN - Posebna komisija mednarodne zveze Fia, ki je bila zadolžena za preiskavo nesreče Julesa Bianchija v Suzuki, je ugotovila, da je za nesrečo kriv Bianchi, ki v danih razmerah ni prilagodil hitrosti. Zaradi tega je zdrsnil s steze in zgrmel v avtodvigalo, ki je iz izletnega območja odstranjevalo sauber Adriana Sutila, ki se je zaletel en krog pred njim. Ugotovili so še, da je tudi bolid Marussie napravljen tako, da niso mogli hitro in varno odstraniti motorja. Bianchi se še vedno bori za življenje. Komisija je ob enem krovni zvezi priporočila, da naj vozniki v podobnih primerih, ko je dirka prekinjena z rumeno zastavo, upoštevajo hitrostno omejitev (»safety-car bo sicer odslej samo virtualen), zaradi varnosti komisija odsvetuje dirke, ko je vidljivost slabša (pred sončnim zahodom) in v času deževne dobe.

Med drugim je Fia obelodanila kalendar dirk v formuli 1 v letu 2015. Skupno bo na sporedu 21 dirk, svetu Fie pa mora še potrditi VN Južne Koreje in VN Mehike. Svetovno prvenstvo se bo začelo 15. marca z VN Avstralije v Melbourneu, končalo pa 29. novembra z VN Abu Dabija. Dirka v Monzi bo 6. septembra. Na zadnji dirki po novem ne bo več dvojnih točk. Od leta 2016 pa bo veljala tudi starostna omejitev: formulo bo lahko vozil samo voznik, ki je že dopolnil 18 let in je prevozil 300 km in ima vsaj dveletne izkušnje.

BIATLON - V Östersundu so se biatlonci pomerili na posamični tekmi na 20 km. Zmagal je Emil Hegle Svendsen, ki je zadel vseh 20 strel. Klemen Bauer je zasedel 22. mesto, Jakov Fak je bil 24. Danes bodo na vrsti ženske.

NOGOMET - Nogometaši Maribora so zadnji polfinalisti pokala Slovenije. V povratni tekmi četrtfinala so v Ljudskem vrtu zmagali z rezultatom 4:2 (1:1).

ODBOJKA - Liga prvakov, Macerata - Belgorod 1:3

BOGATE NAGRADE - Vsak član madridskega Reala bo za deseto lovoriko v ligi prvakov dobil 600.000 evrov, za uspeh v kraljevem pokalu pa bodo račun obogatili za 100.000 evrov.

1,2 MILIJONA - Hrvaška nogometaška legenda Robert Prosinečki, ki bo vodil Azerbajdžan, je podpisal triletno pogodbo, vsako leto bo prejel 1,2 milijona evrov.

li daleč od optimalnih. »Tudi na prvih 50 metrih imam še kar nekaj rezerve. Definitivno lahko plavam hitreje, potem bomo videli, ali bo to dovolj za medaljo,« je še dejal plavalec.

HALO, ITALIJA - Prvi dan nastopov se za italijanske plavalce ni končal na najboljši uvrstitvi. Moška štafeta 4x100 prostjo ni ubranila srebra, zadovoljiti se je morala z »leseno« kolajno, 4. mestom. Zmagali so Francozi pred Rusi in Američani. V ženski štafeti 4 x 200 m prosto pa so zmagale Nizozemke s svetovnim rekordom (7:32,85). Italijanke se niso uvrstile v finale, v katerem - ko bi nastopale - bi nastopila tudi Federica Pellegrini. Brez finala na 200 m prosto pa je ostal Filipino Magnini.

ZANIMIVO - V prvem včerajšnjem finalu na 200 m prosto je veliki moški dvoboj dneva dobil Južnoafričan Chad Le Clos, ki se je za zmago udaril z Američanom Ryanom Lochtehem. Slednji je sicer zaostal tudi za Rusom Danilom Izotovom.

JADRANJE - Obračun in napoved sezone optimistov in 420 pri JK Čupa

V ospredju ekipni uspeh

Edino slovensko društvo pri nas, ki se tačas lahko pohvali, da je v celoti vzgajalo potencialne olimpijce, je seslanski jadranski klub Čupa. Jadralka Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti, ki sta pri Čupi prvič stopila na jadrnico, barve kluba branita še danes, ko lovita olimpijsko vstopnico. Čeprav se fanta s Krasa danes vse manj zadržujeta v domačih vodah, pa sta na matični klub zelo navezana in rada vračata to, kar sta dobila. Flokist Jaš Farneti je septembra že prevzel ekipo 420, postavil temelje letošnje sezone, nanj pa bodo računali vsakič, ko bo doma, krmar Simon Sivitz Košuta pa bo pomagal pri optimistih. Tega se pri klubu veselijo, priznava trener Matija Spinazzola, duša tekmovalnega jadrnanja pri Čupi, zelo pozorni pa so tudi, da se vse delovanje ne bi končalo na vrhu. Prav zato pri Čupi zelo vestno skrbijo za nove rodove, ki jadralko kulturo šele spoznavajo. Lani je bilo tekmovalcev v otroškem razredu 16, letos so se ekipi pridružili še štirje začetniki, dva jadralka pa sta prestopila v mladinski razred 420. »Za pred petnajstimi leti smo se odločili, da bomo ob otroškem razredu optimist gojili dvojice, več razredov pomeni le razpršitev sredstev,« izbere utemeljuje trener Spinazzola. Z obema razredoma se Čupa že vrsto let uveljavlja na državni ravni, zato so z izbiro zadovoljni.

V prejšnji sezoni so bili v ospredju jadralki razreda optimist, ki so pozimi trenirali ločeno po starosti, poleti pa skupaj. »Najmanjši tudi letos v prvem delu sezone, torej vse do aprila, predvsem pridobivajo občutek domačnosti na jadrnici, za kar je potrebno preživeti ure in ure na vodi, tudi v dnevi, ko ne piha. Medtem ko starejša skupina v prvem delu sezone preizkuša različne materiale, pred prvimi nastopi vadi taktiko in starte, sredi sezone pa se predvsem dela na napakah, ki so se pojavile na regatah,« razlaga trener, ki optimiste vodi s pomočjo Andreja Farneti in Matije Ugrina. Povprečno junioresi preživijo na vodi 130 dni letno, mlajši pa okrog 90 dni. »Letos bomo jadralki do 15. decembra, potem pa bomo prekinili do konca januarja. Taka je politika v klubu, in doslej se je izkazala za pravo. Otroci se vrnejo februarja z več volje do dela,« pojasnjuje trener Spinazzola.

Naključju ne prepustijo ničesar. »Ko izbiramo regate, pazimo, da ni vse na kupu. Po vsaki regati skušamo nastop analizirati še na treningu in usvojiti to, kar ni šlo,« pravi Spinazzola. Izbire pogojujejo samo pomembnejše regate: »Ker bo skoraj verjetno državno prvenstvo leta 2015 na jezeru Como, bomo del priprav opravili na jezerih, kjer se jadra drugače kot na morju.« Nova sezona se bo tudi letos začela marca s prvimi kriterijskimi regatami za nastop na evropskem in svetovnem prvenstvu, izbor regat pa bodo delno prilagajali tudi glede na rezultate. »Sicer pa, če bomo ocenili, da potrebujejo otroci trening, bomo trenirali,« napoveduje Spinazzola. Tako je bilo tudi lani, ko so optimisti Čupe jadralki na vseh važnejših regatah, vključno na mednarodnih kot sta Velikonočna regata v Portorožu in Optimist d'Argento. Na vseh regatah so izstopali predvsem ekipni rezultati, na državno prvenstvo se je uvrstilo kar

Ekipa Čupe na 1. jadranskem mitingu v Barkovljah

FOTODAMIJAN

devet članov (trije junioresi in šest kadetov), kar postavlja Čupo na prvo mesto med deželimi klubi. Na državno kriterijsko regato za nastop na EP in SP sta se uvrstili dve posadki, kar je v deželi primat, saj so ostali klubi odpeljali največ enega, pravi Spinazzola. Od posameznikov je izstopala predvsem Giorgia Sinigoi, ki je bila z izjemo državnega prvenstva, vedno med petimi najboljšimi junioresi.

Minula sezona razreda 420 pa je bila prehodna, brez vidnejših rezultatov in nastopov. Letos so načrti višji, predvsem pa se bo Čupa pod vodstvom Spinazzole ponovno redno pojavljala na regatah državne ravni. Že od poletja skupaj trenirata Luca Carciotti in Nicolas Starc, član SVBG in Sirene, ki je zamenjal Mirka Juretiča, ki je tekmovalno jadrnanje opustil zaradi študijskih razlogov. Ker posadka še ni nastopila na

državni ravni, je kakršnakoli napoved še preuranjena. Ekipo dopolnjujeta Sebastian Cettul in Luka Paljk, z optimistov pa sta na dvosedi presedla Giulio Michelus in Jakob Podvršič (vsi letnik 2000). Z deželno konkurenco so se jadralki soočili pred kratkim, ko je Čupa v Sesljanu organizirala skupni trening za vse posadke XIII cone, treninge pred prvimi nastopi na državni ravni pa bodo začeli januarja v Portorožu, šele kasneje pa se bodo preselili v Sesljan. Seslanski zaliv jim vselej nudi dobre pogoje dela, tudi zato, ker je sodelovanje s sosednim klubom Pietas Julia tesno, tako z ekipo 420 kot z optimisti.

Za celotno športno delovanje imajo pri klubu na voljo tri kombije, s tem da enega povečini uporabljata samo Sivitz Košuta in Farneti. Delovanje financirajo delno starši z mesečnimi prispevki, pa tudi s pri-

spevki Občine, Pokrajine in Dežele, ZŠSDI, sponzorji in s članarini. Koliko porabijo za eno sezono, pa nam pri klubu niso hoteli povedati.

Komaj zaključeni skupni trening vseh posadk 420 v deželi, ki je stekla pod pokroviteljstvom deželne jadralkne zveze, je bil samo uvod v letošnje organizacijske zadolžitve seslanskega kluba. Skupni trening so potrdili tudi za leto 2015 v novembru mesecu, za razred Optimist pa pripravljajo Čupa dve regati: maja bo klub gostil prvo kriterijsko regato za nastop na državnem prvenstvu, nato še consko regato za trofejo Seslanskega zaliva, ki jo letos priredili prvič. Koledar dopolnjujejo še tri regate za kajutne jadrnice, dve društveni, na katerih sicer nastopajo tudi jadrnice drugih klubov, ter priljubljena nočna regata Trst - Piran - Trst na koncu junija. (vs)

NAŠ ŠPORTNIK Razglasitev najboljših 29. 12. v Gorici

Konec decembra, in sicer v ponedeljek 29. decembra, bomo v centru Lojze Bratuž v Gorici razglasili najboljše športnike Primorske. Nagrado naš športnik 2013 prirejajo letos že enaintrideseti medijske hiše z obeh strani nekdanje meje. Kot lani bomo najboljše športnike imenovali skupno, se pravi, da ne bo več dveh ločenih lestvic. Nagradili bomo po tri najboljše ekipe, tri posameznike in tri posameznice. Novinarji Primorskega dnevnika, spletnega portala sloport.org, Športela, Deželnega sedeža RAI za FJK, RTV centra Koper- Capodistria in Primorskih novic smo se včeraj zbrali v uredništvu Primorskega dnevnika in izbrali po šest nominirancev za vsako kategorijo. Po dogovoru je v vsaki kategoriji vsaj en predstavnik z vsake strani. Sestanek, kjer bomo novinarji glasovali in določili dokončen vrstni red nagrajencev, bo sredi decembra.

NAMIZNI TENIS V C2-ligi Kras brez zastojev

Pet proti nič in en sam izgubljeni niz. Tak je obračun pozitivne serije krasovcev v C2-ligi, ki v tej sezoni še niso okusili poraza. Tokratna žrtev je bila Azzurra »B« goriške Slovenke Jasmin Lutman. Prav slednja je povzročila še največ težav, najprej Flegu Alessandru, kasneje pa je Alessiu Stibielu izvzela edini niz. Kljub temu pa sta oba krasovca odnesla celo kožo, prav tako kot Dušan Michalka, ki nima prave konkurence v tej ligi. Zanesljivo prvo mesto na lestvici priča o kvaliteti letošnje ekipe Krasa, ki ima na razpolago vrsto dobrih igralcev. Zmage se vrstijo, ob tem pa raste tudi samozavest.

Prav tako dobro gre Krasu »A« v nižji D2-ligi, kjer kraljuje na samem vrhu. Claudia Micolauicich, Simone Giorgi in Livio Tagliapietra so v mestnem derbiju s čistim 6:0 odpravili TT Sistiano. Vsak je prispeval po dve točki. Še najbolj pa je tvegval Tagliapietra proti Matteu Velardu, nazadnje pa je za las strl njegov odpor (3:2). Za tem je bila na vrsti še ena tekma, in sicer z zadnjevrščenim TT Quadrifoglio iz Cervignana. Končni izid 6:0 za krasovce brez izgubljenega niza kaže na premoč zgoniške ekipe. V skupini B pa so Ettore Malorgio, Alen Corbatti, Roberto Trampus in Paolo Fabris zabeležili še en poraz. Tokrat jih je čakal prvouvrščen TT Quadrifoglio, proti kateremu rdečebeli niso imeli realnih možnosti za zmago. Igrali pa so zagrizeno in občasno tudi solidno, edino zmago pa je prispeval Malorgio proti Fabiu Zentlinu (3:0). Z eno samo točko so tako zaključili prvi del prvenstva. Njihov položaj pa postaja zaskrbljujoč.

Začelo se je tudi prvenstvo D3-lige »open«, ki so ga mlade sile Krasa začele na najboljši način. Andraž Štoka, Luca Ceppa in Matteo Parenzan so premostili prvi dve oviri, obakrat s 5:1. Večjih težav ni bilo niti v tekmi s TT Quadrifoglio. Prvenstva se bodo nadaljevala sredi decembra. (R)

PLANINSKI SVET

Izlet v neznano

Trenutki, ki jih posvetimo načrtovanju daljših in krajših izletov in njihovi pripravi, so vedno prav posebni, navdušujoči, bogati na pričakovanju. V časih pa utegne biti nepričakovano prijetno, tudi če se prepustimo poznavanju, fantaziji in iznajdlivosti drugih vodičev ter se podamo nepoznanemu cilju nasproti. Lepo je, tudi ko se pustimo presenetiti.

Slovensko planinsko društvo Trst prireja že vrsto let neke sredi meseca decembra avtobusni »Izlet v neznano«. Pohodniški del izleta je namenjen spoznavanju planinske in kulturno zanimivih krajev, ki pa ne sodijo med najobičajnejše planinske cilje. Pomembno vlogo pri obogatitvi izleta ima tudi prijateljsko druženje.

Letos se bomo proti prikritemu cilju podali v nedeljo, 14. decembra 2014. Avtobus bo odpeljal s trga Oberdan ob 8.00 uri,

oziroma ob 8.15 z Opčin, izpred hotela Daneu. Na cilju bodo pohodniki lahko izbirali med napornejšo (triurno) turo ali lažjo (dvournjo). Izlet je primeren za vse. Pohodu bo sledilo kosilo in družabnost. Obvezna je planinska oprema, topla, nepremočljiva obleka in obutev ter veljavni osebni dokument.

Vpisovanje do vključno torka, 9. decembra. Za prijavo pokličite na telefonski številki 040 413025 (Marinka) ali 040 220155 (Livio).

Zaključni večer SPDT

Sončno leto se nagiba h koncu, že je pred nami čas obračunov. Slovensko planinsko društvo Trst prireja tradicionalni Zaključni društveni večer. Na prijeten dogodek, ki bo v četrtek, 18. decembra 2014, v dvorani K.R.D. Dom Briški z začetkom ob 20. uri, vabi vse, ki so se udeleževali raznovrstnih

društvenih dejavnosti in njihove prijatelje, da bi ob slikovnem gradivu skupno podoživljali to, kar smo v teku leta skupaj ustvarili, doživeli in občutili na gorskih stezah, v stenah in plezališčih, v jamah ali na smučiščih.

Odbor vabi člane in prijatelje, da posnetke, ki so jih ujeli v svoje fotoaparate, posredujejo Katji tel.3385953515. Ob večji raznolikosti fotografskega gradiva, bo tudi naša podoživljanje dogodkov globlje in intenzivnejše.

KOŠARKA

Veterani v Beogradu

Osemčlanska ekipa veteranov, ki nastopa pod imenom Jadrana, je pred kratkim nastopila na dvodnevem veteranskem košarkarskem turnirju v Beogradu za Memorial Dragiša Šarića, kjer je merilo moči 32 moških in 7 ženski ekip iz držav bivše Jugoslavije in srednje Evrope. Na odprtju so bili prisotni tudi »domači« šampioni Ranko Žeravica, Dražen Dalipagić, Miško Marić in drugi. Veterani Jadrana so na prvi izločilni tekmi izgubili proti Sarajevu, v nedeljo pa premagali Brčko. Na fotografiji: stoje z leve David Pregarc, Robi Daneu, Marko Kojanec in Sandi Rauber, kleče z leve Ivo Starc, Stefano Persi, Aleš Stefančič in Piergiorgio Gori.

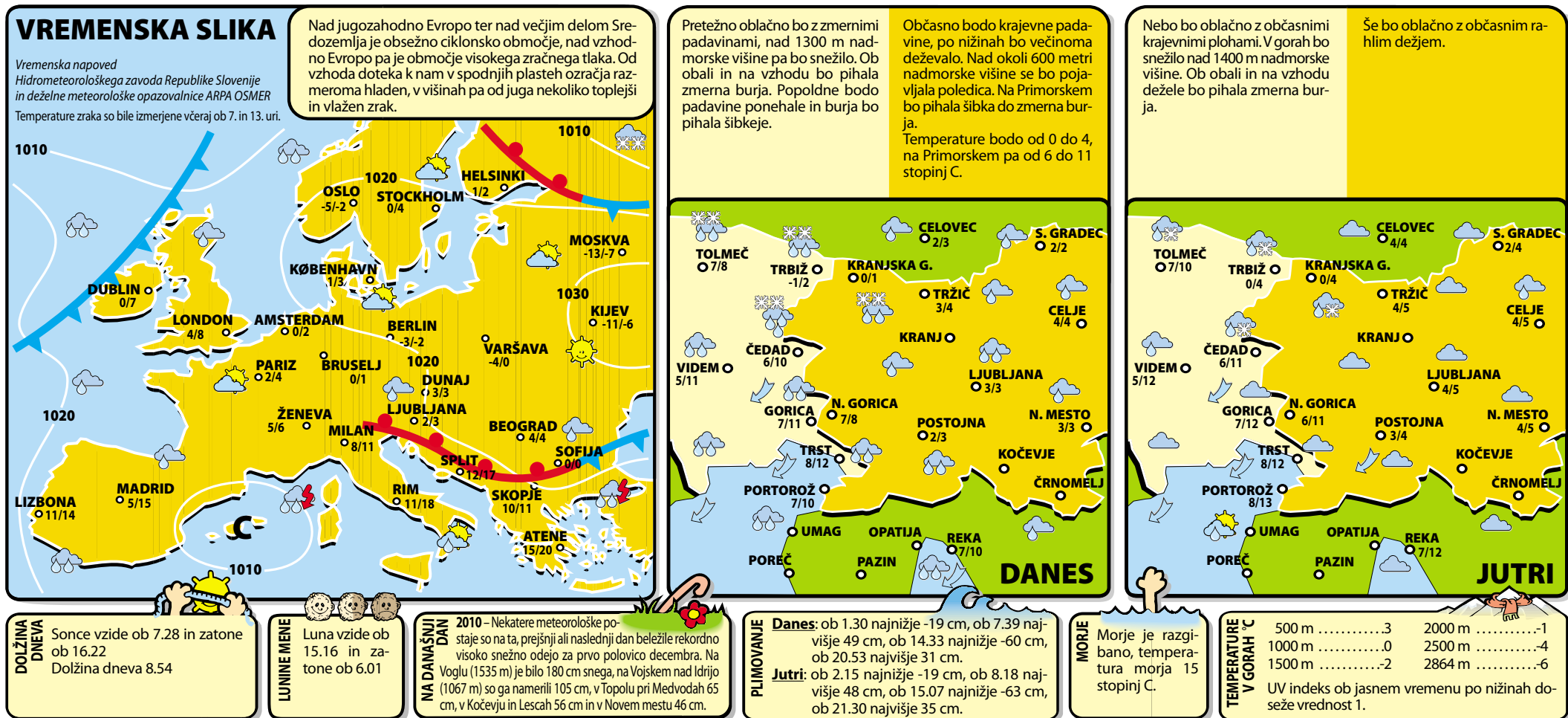
Obvestila

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečaji smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentaborska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 3405814566 (Valentina).

primorski_sport
facebook

prej do novice

www.primorski.eu

Japonska izstrelila sondo proti asteroidu

TOKIO - Japonska je včeraj uspešno izstrelila sondo, ki je poletela proti oddaljenemu asteroidu. Raziskovalno sondo Hajabusa 2 je iz vesoljskega centra Tanegashima na jugu države v zrak ponesla nosilna raketa H-IIA. Hajabusa 2 se je uspešno ločila od nosilne rakete in ob začetku šest let trajajoče misije vstopila v predvideno orbito okoli Zemlje. Sonda se bo nato s pomočjo Zemljine gravitacije izstrelila proti svoji tarči, asteroidu 1999JU3. Sonda bo na asteroidu naredila krater, v katerem bo zbrala material, ki dolga tisočletja ni bil izpostavljen vesoljskim vetrovom in sevanju. Znanstveniki upajo, da bodo dobili odgovore na temeljna vprašanja o življenju in vesolju. Po pričakovanjih bo sonda asteroid dosegla sredi leta 2018, nato pa naj bi tam ostala 18 mesecev.

Več kot polovica Nemcev do interneta prek mobilnih naprav

BERLIN - Več kot polovica Nemcev do interneta dostopa prek mobilnih naprav, kaže raziskava Iniative D21. V letošnjem letu je namreč na ta način po svetovnem spletu brskalo 54 odstotkov vprašanih, kar na letni ravni pomeni krepko povešanje, poroča nemška tiskovna agencija dpa. V letu 2013 je mobilni internet sodeč po raziskavi uporabljalo 40 odstotkov Nemcev. Povečalo pa se je tudi število naprav, ki omogočajo dostop do interneta. Pametni telefon ima v lasti 58 odstotkov ljudi v Nemčiji, tablični računalnik pa 26 odstotkov. Pred letom dni je imelo pametni telefon v lasti 37 odstotkov, tablični računalnik pa 13 odstotkov sodelujočih.

Mi gremo naprej!

Ob 70-letnici časopisa nudimo naročnikom poleg običajnih ugodnosti še vrsto novosti. Tudi na spletu.

Primorski dnevnik je prisoten na spletu že od leta 1998. Naša spletna stran postaja, tudi s pomočjo bralcev in naročnikov, vsako leto bogatejša, zanimivejša in bolj obiskana. Vsak dan jo dopolnjujejo sveže novice, fotografije, komentarji, filmi in ankete. Na njej z veseljem objavljamo tudi fotografije in prispevke, ki nam jih naši zvesti bralci občasno pošiljajo.

Na spletu lahko dobite tudi **spletno verzijo dnevnika**, do katere imajo naročniki, ki so naročeni na tiskano izdajo, **dostop brez doplačila**.

Možna pa je tudi naročnina **izključno na spletno izdajo časopisa**. Poleg običajne **celoletne (€ 180)** ali **trimesečne (€ 60)**, nudimo naročnikom tudi **mesečno naročnino (za € 30)** na spletno izdajo dnevnika.

V teku leta 2015 bomo uvedli tudi možnost nakupa s kreditno kartico **posamezne številke spletnega časopisa**.

Pripravljamo tudi nadgradnjo tehnologije spletne strani, s katero bodo naročniki že v letu 2015 lahko prebirali dnevnik na treh različnih digitalnih platformah: **računalnikih, pametnih telefonih in tabličnih računalnikih**.

Primorski
dnevnik

za informacije:
Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu